आधुनिकशब्दसंग्रहः

ĀDHUNIKAŚABDASAṄGRAHAḤ

(Collection of Modern Words in Sanskrit)

Compiled by

Dr. RAUNAK KUMAR "SHRIMALI"

समर्पणम्

गुरूणाम्

प्रो. अर्कनाथचौधरीमहाभागानां

श्रीचरणेषु

आचार्ये पाठितो येन निर्दिष्टो वारिधावपि |

उन्मीलिता मतिर्येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ||

प्रास्ताविकम्

उपेयप्रतिपत्त्यर्था उपाया अव्यवस्थिताः ।

(वै.भू.का.६८)

प्रत्येकं कालविशेषस्य विशिष्टा शब्दावली भवति या तत्कालीनसामाजिकराजनैतिकार्थिकपरिवेशं प्रौद्योगिकीञ्च अभिव्यनक्ति | मानवसमाजस्य विकाससमनन्तरमेव सामाजिकराजनैतिकार्थिकपरिवेशः प्रौद्योगिकी च परिवर्तेते फलतया नवीनार्थानामभिव्यक्तये नैकाः नवीनशब्दाः प्रयुज्यन्ते, प्रत्येकं भाषया एते नवीनशब्दा अनिवार्यत्वेन स्वीक्रियन्ते च |

प्राक्तनकाले ज्ञान-विज्ञानदृष्ट्या अस्माकं भारतदेशः सुसमृद्ध आसीत् | अत्र वेद-आरण्यक-उपनिषद्- व्याकरण-निरुक्त-शिक्षा-छन्द-ज्योतिष-दर्शनशास्त्र-गणित-बीजगणित-आयुर्वेद- शालिहोत्र- कामशास्त्र- अर्थशास्त्र- तर्कशास्त्र-नीतिशास्त्र-शिल्पशास्त्र-इत्यादिकानां शास्त्राणाम् अध्ययनम् अध्यापनं संस्कृतभाषायां भवति स्म, अतः नवीनार्थानामभिव्यक्तये नवशब्दरचना संस्कृतभाषायामेव भवति स्म | परं आधुनिकेऽस्मिन् काले संस्कृतभाषा नास्ति व्यवहारभाषा, अतः नवीनाऽभिव्यक्तयै नवीनशब्दाः अन्यासु भाषासु निर्मीयन्ते | तथापि संस्कृतभाषाप्रयोक्तृभिः विद्वद्भिश्च प्रकृतिप्रत्ययादीनां प्रयोगपूर्वकं संस्कृतभाषायां नवशब्दाः निर्मिताः | पुस्तकेऽस्मिन् एतादृशानां नवीनशब्दानां संकलनं कृतं मया |

संकलनकार्येऽस्मिन् मया प्रमुखतया 'वैज्ञानिक एवं तकनीकी शब्दावली आयोग' इत्यनेन भारतसर्वकारस्योपक्रमेण, डॉ. रघुवीरमहाभागेन, देवर्षिकलानाथशास्त्रिणा, डॉ. हर्षदेवमाधवमहाभागेन, डॉ. श्रीनिवासवरखेड़ीमहाभागेन कृतकार्याणां तथा च नैकानां कोषग्रन्थानां साहाय्यं स्वीकृतं |

कार्यस्यास्य पूर्णतायै नैकैः विद्वद्भिः मया विचारणा कृता, तेषु प्रो. लोकेशचन्द्रः (दिल्ली), प्रो. रामकरणशर्मा (दिल्ली), देवर्षिकलानाथशास्त्री (जयपुरम्), प्रो. गयाचरणत्रिपाठी, प्रो. अभिराजराजेन्द्रमिश्रः (शिमला), प्रो. उमाशङ्करशर्मा 'ऋषि' (पटना), डा. पुष्पादीक्षिता (बिलासपुरम्), प्रो. हर्षदेवमाधवः (अहमदाबादम्), प्रो. श्रीकृष्णशर्मा (जोधपुरम्), प्रो. चान्दकिरणसलूजा (दिल्ली), प्रो. रामकुमारशर्मा (जयपुरम्), डा. विष्णुकान्तपाण्डेयः (जयपुरम्) प्रमुखाः सन्ति, एतान् सश्रद्धं प्रणमाम्यहम् |

मदीयेनानेन प्रयासेन संस्कृतभाषाप्रयोक्तारः लाभान्विताः भविष्यन्तीति आशासे |

विद्वच्चरणचञ्चरीकः

रौनककुमारः

संकेतसूचिः

त्रि. = त्रिषु लिङ्गेषु

पुं. = पुंल्लिंग

नपुं. = नपुंसक लिंग

स्त्री. = स्त्री लिंग

अ. = अव्यय

वि. = विशेषण

क्रि. = क्रिया

रघु. = रघुवीर

भ्वा. = भ्वादिगण

अदा. = अदादिगण

जु. = जुहोत्यादिगण

स्वा. = स्वादिगण

दि. = दिवादिगण

तु. = तुदादिगण

क्र्या. = क्र्यादिगण

चु. = चुरादिगण

रु. = रुधादिगण

तना. = तनादिगण

पर. = परस्मैपदी

आत्म. = आत्मनेपदी

सक. = सकर्मक

अक. = अकर्मक

n. = noun

adj. = adjective

f. = female

v. = verb

ध्यातव्यं यत् संग्रहेऽस्मिन् शब्दाः स्वलिङ्गे प्रयोज्यरूपे लिखिताः |

above mentioned -*adj* उपरिनिर्दिष्ट(त्रि)

above quoted–*adj* ऊपर्युद्धृत(त्रि)

above said–*adj* उपर्युक्त(त्रि)

absolute url –*n* निरपेक्षः ‘सार्वकेतः’ (सार्वकेतः=सार्वत्रिकवस्तुसङ्केतः)

accelerator key –*n* त्वरक्कीलम्, त्वरयितृकीलम्

access charge –*n* अभिगमशुल्कम्, प्रवेशशुल्कम्

access code –*n* अभिगमकूटः, अभिगमपदम्, अभगमगूढपदम्

access control list –*n* प्रवेशार्हाणां सूची, प्रवेशनियामकसूची

access control –*n* प्रवेशनियन्त्रणम् (णा)

access method –*n* अभिगमरीतिः

access mode –*n* अभिगमप्रकारः

access -*n* (१)प्रवेशः (२) उपगमः, अभिगमः, प्रवेशः (३) access - √अभि+गम्ल –प (अभिगच्छति)।

access privilege–*n* अभिगमविशेषाधिकारः

access right–*n* अभिगमाधिकारः

access time –*n* (१) अभिगमावधिः (२) स्मृत्यभिगमावधिः (३) वृत्तकाभिगमावधिः

accessibility -*n* अभिगम्यत्वम्/ता, गम्यत्वम्/गम्यता।

accessible -*adj* अभिगम्य –त्रि। गम्य –त्रि।

Accountant – संख्यायकः (अर्थ. २.१.७, २.१७.७), गणकः (शुक्रनीति ४.६.३६)

Accountant general – अक्षपटलाध्यक्षः (अर्थ. २.७.१)

Accounts – गाणनिक्यं (अर्थ. २.७.१६)

Accounts (day to day) - अहोरूपम् (अर्थ. २.७.२६)

Accounts officer - कारणिकः (अर्थ. २.७.२२,३४)

acidity–*n* अम्लपित्तम्

acid–*n* अम्लम्

act (law) -*n* अधिनियमः

acting (as acting director) -*adj* कार्यकारी

action plan -*n* कार्ययोजना

activation -*n* सक्रियणम्

active area –*n* सक्रियभागः, क्रियाशीलभागः

active cell –*n* सक्रियकक्षः

active database –*n* सक्रियदत्तांशनिधिः

active file -*n* सक्रियसञ्चिका

active index -*n* सक्रियसूचिका

active list -*n* सक्रियसूची

active -*n* सक्रियः (.वि), क्रियाशीलः (.वि)

active partition -*n* सक्रियविभागः, सक्रियखण्डः

active volcano -*n*	सक्रियाग्नेयगिरिः, -ज्वालामुखी
active window -*n*	सक्रियगवाक्षम्,क्रियाशीलगवाक्षम्
additional secretary –*n*	अपरसचिवः
adhoc -*adj*	तदर्थः
admission card -*n*	प्रवेशपत्रं
admission charge -*n*	प्रवेशप्रभारः
admission committee -*n*	प्रवेशसमितिः
admission fee -*n*	प्रवेशशुल्कं, प्रवेशदेयं
admission form -*n*	प्रवेशप्रपत्रम्
admission -*n*	प्रवेशः, स्वीकृतिः
admission register -*n*	प्रवेशपुस्तं
admission test -*n*	प्रवेशपरीक्षा
advocate general -*n*	महाधिवक्ता (तृ)
advocate -*n*	अधिवक्ता (तृ)
aerodorome -*n*	विमानपत्तनं, -पदं, - तलं
aero-engine -*n*	विमानबंबः
aeronautical -*adj*	वैमानिक
aeronautics -*n*	वैमानिकी
aeroplane -*n*	वायुयानम्, विमानम्

aestheticism -*n*	सौन्दर्यविज्ञानम्
affidavit -*n*	प्रतिज्ञान-, शपथपत्रं
agency -*n*	अभिकरणी, अभिकर्तृता
agent –n	अभिकर्ता (तृ), प्रतिनिधिः,कारकरम्, प्रतिहस्तम्
air bus–*n*	वायुशकटम्
air hostess -*n*	विमानपरिचारिका
air hostess -*n*	विमानपरिचारिका
air industry -*n*	वायूद्योगः
air strip -*n*	विमानपट्टिका
air traffic -*n*	वायुयातायातं
air transport -*n*	वायुपरिवहनं, -वहः
air transport -*n*	हवाई परिवहन (at)
air travel -*n*	वायु(मार्ग)यात्रा
air-base -*n*	विमानतलं,-पीठं
airchief marshal -*n*	वाय्वधिपतिः
air-compressor -*n*	वायुसंपीडकः
air-conditioner -*n*	वातानुकूलितः
airgun -*n*	वायु-,वात-नालिका
alarm -*n*	सङ्केतध्वनिः, आपत्सङ्केतः

alarm-setting — सूचिसंधानं

alarm-signal -*n* — भयसूचिः

alarm-switch -*n* — सूचिसंवियुक् (ज्)

alcohol -*n* — सुषवः, मद्यसारः

algebra -*n* — बीजगणितम्

allergy- *n* — प्रत्यूर्जता, प्रत्यूर्जस्त्वम्

Alliance – संघातः (अर्थ. ७.१४.१०)

alligator (land) –*n* — गोधा, घोरप्रदा

alliteration -*n* — अनुप्रासः

almirah, cupboard–*n* — कृदरः

almirah–*n* — वस्तुधानी,निधानी, कपाटिकाकोष्ठः

almond -*n* — वातामः,-म्, वातामफलम्, बादामः,बादामफलम्

aluminium -*n* — स्फट्यातुः,स्फटीमयम्

aluminum shade–*n* — स्फट्यातुच्छदः

ambulance -*n* — रुग्णवाहिका, रुग्णस्यंदा

amplifier -*n* — प्रवर्धकम्

anaemia -*n* — पांडुः,पाण्डुरोगः, रक्तक्षयः

anaesthetic –*n* — निश्चेतः, संज्ञाहरः

analog -*adj* — सम्मितीय –त्रि

analog computer -*n* सम्मितीयसङ्गणकम्

analog device -*n* सम्मितीयोपकरणम्

analog modem -*n* सम्मितीयविपरिवर्तकम्

analog transmission -*n* सम्मितीयप्रसारणम्

analogical reasoning -*n* सम्मितीयविश्लेषणम्

anchor–*n* लांगलः

angle bracket -*n* कोणकोष्ठकम्, कोणावरणम्, बाणावरणम् । कीलफलके विद्यमाने न्यूनम् (<), अधिकम् (>) इति चिह्ने। the less-than (<) or greate-than (>) characters on the keyboard.

ankle –*n* गुल्फः, घुंटः, घुटः,घुटिका

ankle-ring–*n* पादकटकः, -कं

anklet -*n* नूपुरम्, मञ्जीरम्

ant hill -*n* वल्मीकः

ant -*n* पिपीलिका, पिपीलकः

antiseptic–*adj* पूतिरोधकः

apartment -*n* सदनिका

apple- *n* स्वादुकम्,स्वादुफलम्, आतफलम्,पारावतम्

appointment (job) –*n* नियुक्तिः, नियोगः

appointment letter–*n* नियुक्तिपत्रम्

approach -*n* उपगमः

aptitude -*n* अभिक्षमता

aptitude test–*n* अभिक्षमतापरीक्षणम्

aquarium -*n* मत्स्यागारम्, जलचरसंग्रहालयः

architect -*n* वास्तुवित्, वास्तुकारः,स्थपतिः, रचनाकारः, रचयिता

architecture -*n* वास्तुकला, स्थापत्यम्, स्थापत्यशास्त्रम्, स्थपतिविद्या,रचना

archive -*n* अभिलेखागारम्, पुरालेखागारम्,लेखागारम्, पुरावृत्तम्

arithmetic -*n*अङ्कगणितम्

armchair -*n* बाह्वासन्दी, आसंदी,सुखासन्दी

Armlet - अङ्गदम्

armlet–*n* केयूरम्, अंगदम्

arrears -*n* ऋणशेषः,पुराप्राप्यम्

article -*n* thing वस्तु (.न),piece of writing लेखः, अनुच्छेदः

assignment –n समनुदेशनम्,नियोजनम्

assignment statement –n नियोजनादेशः

assist. Secretary -*n* सहायक– सचिवः

asthma -*n* श्वासरोगः

attachecase -*n* सहधानी

attachment -*n* संलग्नकम्, संलग्नम्,अनुबद्धम्, संयोजितम्

Attendant – पारिकर्मिकम् (अर्थ. २.२.१०), चरकः (अर्थ. ४.१.४९)

Attendant (female) - उपचारिका (अर्थ. ३.१३.९)

auction -*n* सघोषविक्रयः, सार्वजनीनविक्रयः,क्रोशविक्रयः, निलावः (नि + लू 9 उ. छेदने)

auctioneer–*n* निलावकर्ता

audio cassette –*n* ध्वनिमुद्रिका

audio file –*n* श्रव्यसञ्चिका

audio-type –*n* श्रव्यटंकणम्

audio-visual -*adj* दृश्यश्रव्य-त्रि

audio-visual display -*n* दृश्य-श्रव्यप्रदर्शम्

audio-visual publicity–*n* दृश्य-श्रव्यप्रचारः

auto rickshaw -*n* त्रिचक्रयानम्

autobiography -*n* आत्मचरितम्

autograph -*n* स्वाक्षरम्

automatic data processing –*n* स्वचालितदत्तांशसंसाधनम्

automatic machine -*n* स्वचालितयन्त्रम्

automatic machinegun -*n* आत्मगतोफः

automatic–*adj* स्वचालितम्

automaticbackup –*n*स्वयङ्कृतप्रतिलेखनम्, यन्त्रीकृतप्रतिलेखनम्, स्वयञ्चलितप्रतिलेखनम्।

automation -*n* यन्त्रीकरणम्, स्वयंकारणम्, स्वयञ्चालनम्।

avenue -*n* वीथिः

awl–*n* आरा (स्त्री)

back up -*v* प्रतिलेखम्, प्रतिकृतिम् कृ /–उ। प्रति+लिख् –प,पूर्तिकरम्

badge–*n* चिह्नं, लक्षणं

badger–*n* कोकडः

badminton -*n* पिच्छकन्दुकः, पिच्छपुच्छिका

Bag – पोट्टलिकम् (अर्थ. १४.३.४९), प्रसेवः (अर्थ. १४.३.१४)

bag -*n* स्यूतः,शाणपुटः

baker -*n* आपूपिकः

balance -*n* शेषः(निधिः), तुला, तुलादण्डः

balcony -*n* वितर्दिः, प्रग्रीवः,उपरिका,आलिन्दः

bald -*adj* खल्वाटः

ball-bearing–*n* घर्षणगुलिकं, गुलि-, गुटीभारुः

ball–*n* कंदुकः , गेण्डुकः

balloon -*n* वागोलः, फुद्गः (फूत् ध्मानध्व न्यनुकरणशब्दः फूत्कारेण गच्छति)

ballot box -*n*मतपेटिका,मतपेटी

ballot -*n* मतपत्रम्, मतदानम्

ballot paper–*n* मतपत्रम्, शलाका

ball-point pen -*n*   गोलाग्रयुक्ता लेखनी

balm -*n*   उपशामकः

bamboo box -*n*   करण्डकः, करण्डिका

bamboo -*n* वंशः,वेणुः,वंशवृक्षः

ban -*n*   प्रतिबन्धः, प्रतिबंधः

banana -*n*   कदलीफलं

banana tree –*n* कदलः

band switch -*n*   बंधसंवियुक्

bandage -*n* पट्टी,पट्टिका,बंधः, पट्टः

bandaging -*v*   अनुवेल्लनं, वंधग्रथनं

bandwidth -*n* वाहिनीविस्तारः, वाहिकाविस्तारः, वाहिकाव्यासः, प्रणालीविस्तारः, प्रणालीव्यासः

bangle -*n* कङ्कणम्,कटकम्,वलयम्, बंगुरिका

bangle-maker–*n* शांखिकः

banjo -*n* पञ्चतन्त्री

bank account -*n* लेखा,बैंकलेखा

bank balance -*n*   बैंकशेषः

bank book -*n*   बैंकपुस्तिका

bank cash -*n*   बैंकरोकः

bank draft -*n* अधिकोष-विकर्षः, बैंकविकर्षः (रघु.)

bank guarantee -*n* बैंकप्रत्याभूतिः

bank holiday -*n* बैंकावकाशः

bank -*n* अधिकोषः,वित्तकोषः,व्ययाङ्कः, बैङ्कः, तीरम्

bank reconciliation -*n* बैंकसमाधानम्

bank reserve -*n* बैंकारक्षिती

bank security -*n* बैंकप्रतिभूतिः

bank statement -*n*बैंकविवरणम्

banker's commission -*n* अधिकोषणशुल्कं

banker–*n*अधिकोषी (-इन्)

banking -*n* अधिकोषणम्

banner –*n* प्रदर्श-पट्टः, वस्त्रफलकम्

banquet -*n* भोजः

banyan tree -*n*वटवृक्षः

bar -*n*१- शलाका२- न्यायालयः३- मद्यशाला, आपानशाला, खलगृहम्, कशूलः

Barbed wire – कण्टकिनी (अर्थ. १०.१.१२)

barbell -*n* भारदण्डः

Barber – नापितः (शुक्रनीति २.१९८), कल्पकः (अर्थ. १.१२.९)

barber -*n* नापितः, क्षौरिकः

bargaining -*n* मूल्यचर्चा

barley -*n* यवः

barograph -*n* वायुभारलिखः

barometer -*n*वायुदाबमापी, वा-पीड-मानः, वायुमापकयंत्रम्, वायुमापयन्त्रम्,वायुवेगमापकम्,वायुभारमापनः

basement -*n* अधस्तलम्,अधोगृहम्

basil thyme –*n* तुलसी

basin –*n* पात्री

basket -*n*(big) कण्डोलः, (small)करण्डः

basketball -*n* कंडोलगोलः, शिक्यकन्दुकः

bassoon -*n* युग्ममुरली

bastard -*n* कौलटेरः, जारजसन्तानः

bat -*n*१- वल्लः, क्रीडाफलकः.-कम्, यष्टिः, ताडनी,२- animal वाग्गुदः,वल्गूला,जतुका, जतुः, चर्मचटिका

batch file -*n* गणसञ्चिका

bath-soap -*n* स्नानस्वफेनः

batsman -*n* वल्लकः, वल्लधारकः, फलकंधरः

battery -*n* विद्युत्कोषः,समूहा,विद्युत्समूहा

battery pack -*n* विद्युत्कोशसम्पुटम्

batting -*n* वल्लनम्,फलनं

bean -*n* शिंबा,शिंबिका,शिम्बी

beard -*n* दाढिका, श्मश्रुः,कूर्चः

beautician -*n* प्रसाधकः

beauty parlour -*n* प्रसाधनगृहम्

beaver -*n* सेतूद्रः

bed cover -*n* आस्तरणम्, शयनच्छदः

bed lamp -*n*शय्यादीपः,शयदीपः, शयनदीपः

bed -*n* शय्या, तल्पं, आस्तरणं

bed pan -*n* शय्या-मलपात्रं

bed room -*n* शयनगृहम्, शयनागारं, शय्यागारं

bed sheet -*n* उत्तरच्छदः, प्रच्छदः,आस्तरणम्

bed stead -*n* पर्यङ्कः

bedding -*n* विष्टरः,शयनसामग्री,शय्या

bedroll -*n* शय्यावेष्टनम्

beer -*n* यविरा

beeswax –*n* मधुजं, सिक्थं

beet -*n* पालंकः

beggar -*n* भिक्षुकः

bell -*n* घण्टिका

belt -*n* कटिपट्टः,कटिबन्धः

bench -*n*१- फलकी, पीठिका, दीर्घपीठम्, पीठम्,फलकासनम् २- न्यायासनम्, न्यायाधीशगणः

benchmark -*n* मानकम्,आदर्शमानम्, आदर्शमितिः,तल-चिह्नम्

betel -*n* ताम्बूलम्

betel nut -*n* पूगफलम्

betel spices -*n* ताम्वुलोपस्करः

betel-box -*n* ताम्बूलकरङ्कः

betel-seller-*n* तांबूलिकः

beverage-*n* पेयम्

biceps-*n* द्विशिरः, स्नायुः

bicycle -*n* द्विचक्रिका, पद्यानं

bid -*n* क्रोशः, उद्घोषः

bidder-*n* क्रोशकः, उद्घोषकः

bilberry -*n* नीलबदरी

bill -*n*१- बिलम् (बिल श विभेदने, चुरा. तुदा. पर. सक. सेट) , देयकम्, प्राप्यकम्,प्राप्यलेखः,धनलेखः २- विधेयकः, विधेयकम्

billet–*n* बलावासः

billhook -*n* फणिमुखम्

billiard ball-*n* दंतगुलिः,ददुलिः

billiard cue–*n* (चर्मान्त) शंकुः

billiard table-*n* गुलिपीठं

billiards -*n* गुलिशङ्कुः,गुलिशांका f (शंकु + ण)

Binding - निबन्धनम् (अर्थ.७.६.२०)

binding (ग्रंथ-) बंधनं, ग्रथनं,संहननं

binding folder-*n* बंधकसंपुटः, -समुच्चयः

biodata -*n*जीवनवृत्तम्,व्यक्तिगतवृत्तम्

biography -*n*जीवनी,चरितम्

biology -*n*जीवविज्ञानम्,जीवशास्त्रम्,जैविकी

bios -*n* सामान्य-निवेशन-परिणाम-संविधा (सानिपरिविधा)। सामान्य-आदान-प्रदान-संविधा (सादानपरिविधा)।

bioscope-*n* जीवेक्षः

biryani -*n* पलान्नम्

biscuit -*n* विस्किटम्,पिष्टकम्,वट्याशः, वटयशः, बिस्किटः

bitter gourd -*n* कारवेल्लः

black board -*n* कृष्णफलकम्,लेखफलकम्

black gram माषः, व्रीहिः

black grape-*n* कपिलद्राक्षा

black market-*n*   कृष्णविपणिः

black pepper -*n* मरिचं, कृष्णमरिचम्

black smith -*n* लोहकारः,कर्मकारः, कर्मारः

blade -*n*फलकिका, क्षुरफलकिका, क्षुरपत्रम्, धारा

blank cheque-*n* निरङ्क-धनादेशः

blanket -*n* कम्बलः,छादकम्

bleached-*v* धवलितम्, श्वेतितम्

bleaching powder-*n* श्वेतनक्षोदः

bleaching-*v* श्वेतनं

blood cell-*n* रक्तकोषः

blood pressure - *n* रक्तचापः

bloodshed -*n* रक्तपातः

blot -*n* कलङ्कः

blotter, blotting paper-*n* मसीशोषकम्,समीपः,चूषः, कृष्णपत्रम्

blotting paper pad-*n* मसीपधिः

blouse -*n* चोलिका,चोलः, कञ्चूकः,कुर्पासकः

blowing pipe-*n* धमनी, आध्माननलिका

blow-lamp-*n* आध्मानदीपः

boarder -*n* अन्तेवासी

boar-*n* वराहः

boat -*n* नौका

Bodice - अङ्गिका

bodice -*n* अङ्गिका,कञ्चुलिका, अन्तश्चोलः, चोडः

body building -*n* भारव्यायामः

boiler -*n* पिठरः,बाष्पित्रं,तापकः

boiling point -*n* बुद्बुदाङ्कः

bolster -*n* लम्बोपधानम्

bolt -*n*(bolt of door)अर्गलम्,कशूलम्,नरः (नृ 9 प. नये), घूर्णः, कीलकः(nut)अर्गली, नरः (नृ 9 प. नये)

bomb -*n* प्रस्फोटः,प्रस्फोटास्त्रं, अग्निगोलकः, गोलास्त्रं

bombardment -*n* विस्फोटाक्रमणम्

bomber plane-*n* प्रस्फोटकः

bombing-*n* प्रस्फोटनं

bomb-proof -*n* अस्त्र-,प्रस्फोट-सहः

bond - *n* प्रतिज्ञापत्रम्,समयपत्रम्

bonus -*n* अधिलाभांशः,अधिलाभः

book-binder -*n* ग्रन्थबन्धकः,पुस्तबंधकः,पुस्तकारः

bookbinding -*n* पुस्तग्रथनं,पुस्तकबन्धनम्,ग्रंथबंधनं

book-case-*n* ग्रन्थकोष्ठः,ग्रन्थकुटी

book-depot -*n* ग्रंथापणः, पुस्तकभांडागारः,ग्रंथडेपः

booking office –*n* शुल्ककार्यालयः,चिटिकागृहम्,बुकिंगकार्यालयः,

book-post -*n* पुस्तप्रेषः

book-seller -*n* पुस्तकविक्रेता (-तृ)

boot polish-*n* तेजनं, उज्ज्वलनं, प्रमार्जः

booth-*n* कोष्ठः, मतदान-कोष्ठः

boots (pair)-*n* पादकोषौ,पादप्रच्छदः-कोषः,अनूपदीना

bore-*n* रंध्रं, सुषिरं

boring tools-*n* वेधनोपकरणानि

borrower -*n* अधमर्णः

botany -*n* वनस्पतिविज्ञानम्, औद्भिदी, उद्भिद्विद्या

bottle -*n* कूपी,काचकूपी

bouncing उत्पतनम्

bouquet-*n* पुष्पगुच्छः

bowl -*n* कटोरः,-रम्,-रा, शरावः

bowl tray -*n* कटोरधानी

bowler-*n* प्रासकः,गुलिकावर्तकः, कन्दुकवर्तकः

bowling -*v* प्रासनं, प्रासः

bowling-crease-*n* प्रासरेखा

Box – पिटकः (अर्थ. २.१५.६२)

box -*n*(big)समुद्गः, मञ्जूषा(small) -*n*सम्पुटः,पेटी (पिट् 1 प. संघाते)

box vaulting -*n* पिटोत्प्लवनम्

boxing -*n* मुष्टियुद्धम्,मौष्टा (मुष्टि + ण)

bra -*n* कुचबन्धः

Bracelet - कङ्कणम्

bracelet -*n* कङ्कणम्

bracket -*n* कोष्ठकः, आवरणम्, नागदंतकः

brake (automobile) -*n* आरोधः,गतिरोधकः,आयंत्रं

branch -*n* शाखा

branch office-*n* शाखा-उप-कार्यालयः

brandy -*n* प्रद्राक्षिरा, मदिरा

brass lamp-*n* पित्तलदीपकः

brass -*n* पित्तलम्

brass pitcher -*n* गगरी

brass seal-*n* पित्तलमुद्रा

brass ware -*n* पितलद्रव्यम्

brassier-*n* कुचबन्धः, अन्तर्चोलः

brazier-*n* कांस्यकारः

bread -*n* भृष्टाशः,अपूपः,सुपिष्टकम्

breakfast -*n* प्रातराशः

bribe -*n* उत्कोचः

brick house -*n* अट्टालिका

brick -*n*इष्टका,इष्टिका

brinjal -*n* वृन्ताकः,वेङ्गनम्

broadband -*n* पृथुवाहिनी, पृथुवाहिका

broadcast fax-*n* प्रसारणीयानुकृतिः

broadcast message -*n* प्रसारणीयसन्देशः

broadcasting centre-*n* प्रसारणकेंद्रं

broadcasting station-*n* प्रसारण-केंद्रं

broadcast-*n* प्रसारणम्

brochure-*n* विवरणिका

brokerage-*n* मध्यगवर्तनं,दलाली,दालाल्यं (दलाल + यक्)

broker-*n* मध्यवर्ती (पु., नकारान्त), मध्यवर्तिनी (स्त्री.),मध्यगः, दलालः (दल भंगं अलति वारयति)(दलंविदारणं अलति वारयति)

broom-*n* मार्जनी,सम्मार्जनी,शोधनी

brother -*n*, elder अग्रजः,younger अनुजः,youngest कन्यसः

brother's daughter भ्रातृजा

brother's son भ्रातृजः

brother's wife भ्रातृजाया

Broth-maker – सूपकारः (अर्थ. २.१५.६१)

browse mode –*n* वीक्षणावस्था, वीक्षणदशा, दर्शनावस्था, दर्शनदशा

browse –*v* गवेष 10-उ (गवेषयति/ते)

browser –*n* गवेषकम्

browsing –*n* गवेषणम्

brush-*n*कूर्चः (पु., न.),कूर्चिका,वर्तिका

bucket-*n* द्रोणी, दोलः

buckle (a clamp) -*n* सन्धरः,कुडुपः, द्रव्यद्वयसंलग्नी-करणार्थं कीलयुक्तं धातुचक्रम्, मध्यस्थकील-विशिष्टः कुडुपविशेषः

Budget-estimate – करणीयम् (अर्थ. २.६.१३)

Buffalo-herds man – पिण्डारकः (अर्थ. २.२९.२)

bug-*n* मत्कुणः

bulb-*n* विद्युद्दीपः,विद्युत्कन्दः, कन्दः

bulldozer -*n* धराभीमः

bulletin-*n* वार्ताङ्कः

bullet-*n* गोली,गोलिका

bullion market-*n* सुवर्णविपणी

bungalow -*n* बङ्गालयः

buoy -*n* उत्प्लवः

bus stand -*n*सर्वयान-स्थानकम्

bus-driver–*n* बसप्रचालकः

bush-*n* गुल्मः

bus-*n* बसयानम्,सर्वयानम्,लोकयानम्, जनयानम्

butcher -*n* शौनिकः

butter milk -*n*तक्रम्, मण्डम्

butterfly-*n* चित्रपतङ्गः, पुष्पपतंगः, पतङ्गिका

butter-knife-*n* कुंतलिका

Butter-milk – उदश्वित् (नपुं.) (अर्थ. २.२९.२७)

butter-*n* नवनीतम्

buttock -*n* नितम्बः, कटिप्रोथः

button hole -*n* कुड्मरन्ध्रम्, कुड्मलरन्ध्रम्,गंडधरः, कुड्मधरः

button-*n* कुड्मम्,कुड्मलम्, गण्डः

byte -*n* अष्टकम्।

cabbage-*n* कलम्बी, कपिशाकम्, गोजिह्वा

cabinet-*n* १- मंत्रिमंडलम् २- पेटिका,मंजूषा, प्रमंजूषा

cabin-*n* (यांत्रिक-) कुटिः, कक्षा, कक्षः,कोष्ठः

cable modem -*n* तारविपरिवर्तकम्

cable-*n* तारं (समूहार्थे अण्),तन्त्री

cache memory -*n* उपस्मृतिः

cad -*n*सङ्गकल्पम् / सङ्कल्पना (संगणकोपकृतपरिकल्पना)। सङ्गकल्पम् / सङ्कल्पना (सङ्गणकद्वारापरिकल्पना)।

cad/cam –n सङ्कल्पम्/सङ्गमानम्। सङ्कल्पना / सम्मानम्।

cadre -*n* संवर्गः

café -*n* पानगृहं

cage-*n* पञ्जरः (पु., न.),पिंजरः,-रम्

cake-*n* फुल्लपूरः,पिष्टकम्, मधुरपिष्टकम्,उपस्कृतभृष्टाशः

calculated field –*n* सङ्कलितक्षेत्रम्।

calculation-*n* परिकलनम्,गणना

calculator-*n* परिकलित्रम्, गणकः,गणकयन्त्रम्,गणनकम्

calendar-*n* तिथि-सूची,तिथिपत्रम्,पंचांगम्, दिनदर्शिका

calf -*n*१- पिण्डिः, पिंडिका २- गोवत्सः

call center -*n* सम्पर्कशाला, आह्वानकेन्द्रम्, सम्पर्ककेन्द्रम्

call -*v* आ+ह्वे 1-उ (आह्वयति)

call waiting -*n* आह्वानप्रतीक्षा

call-bell-*n* आह्वानघंटिका, आह्वानघण्टा

caller id –n आह्वानकर्तुः परिचयः

calorie–*n* उष्णाङ्कः, ऊष्माङ्कः

camcorder -*n* चलच्चित्रकम्, चलच्चित्रग्राही

camel-cart -*n* उष्ट्रयानं

camera (photog.)-*n* रूपित्रम्,चित्रकम्,चित्रग्राही, चित्रग्राहिणी, प्रतिबिम्बकम्, प्रतिमानकम्, प्रतिमायन्त्रम्,भालिखः

camera-gun-*n* भालेखनतोफः

campaign–*n* अभियानम्

camp-*n* शिविरम्,पटकः

campus interview–*n* परिसरसाक्षात्कारः

campus-*n* परिसरः,सङ्कुलम्

canal-*n* नहर (नह् उ. बंधने), कुल्या

cancel button -*n* अपाकरणगण्डः, निरसनम्

cancer-*n* वृश्चिकः, कर्कटः,अर्बुदरोगः, अर्बुदः,दुष्टग्रंथिः

candidate-*n* अभ्यर्थी (-इन्),प्रत्याशी (पु.), प्रत्याशिनी (स्त्री.)

candle-*n* वर्तिः, सिक्थवर्तिः, सिक्थवर्तिका

cane-chair-*n* वेत्रपीठं, -विष्टरः, -आसनं

cane-crusher-*n* इक्षुनिष्पीडकम्

cane-*n* वेत्रः

cane-stick-*n* वेतः, वेत्रः, वेत्रयष्टिः

canine tooth -*n* श्वदन्तः

canoe-*n* प्लवः, उडुपः, -पं

canon-ball -*n*तोफगोलः

canon-*n* शतघ्नी,तोफः (तुफ् 1 प. हिंसायां), दूरवेधिनी

canopy-*n* वितानम्, चन्द्रातपः

canteen-*n* अल्पाहारगृहम्, आहारिका

cantonment-*n*सैन्यावासः,सेनावासः

canvas, gunny cloth-*n* शाणपटः, गोणपट्टः, शाणं

caoriander leaf-*n* धान्यकपत्रम्, कस्तुम्बरी धनिया की पत्ती

cape-*n* अन्तरीपः, समुद्रमध्ये उदग्रा गिरिनासिका

capillary-*n* केशिका

capital account–*n* मूलधनलेखा

capital expenditure-*n* मूलधनव्ययः

capital grant–*n* मूलधनानुदानम्

capital investment–*n* मूलधननिवेशः

capital issue–*n* मूलधननिर्गमम्

capital letter-*n* बृहद्वर्णः, बृहदक्षरं

capital punishment-*n* मृत्युदंडः,प्राणदण्डः

capitaliam-*n* पुंजीवादः

capital-*n*१ - मूलधनम् २- राजधानी ३- दीर्घाक्षरम्

cap-*n* शिरस्त्रम्,टोपिका,टोपी, टुपः -(of a pen)

capping-*n* छादनं, टोपनं

caps lock key -*n*ब्रह्माक्षरकीलम्

capsule-*n* पुटी, प्रावरः, प्रावरिका

captain-*n* नायकः,सेनानायकः, दलपतिः, खेलनायकः, पोताध्यक्षः, (चमू-) नायकः, कर्णधारः, महाबलपतिः

caption -*n* शीर्षकवाक्यम्, अवबोधकम्

carbon paper-*n* प्राङ्गारपत्रम्, मसीपत्रम्,कृष्णपत्रम्

carburetor-*n* प्रांगेयकः

cardamom-*n* एला

cardigan-*n* उपरिचोलः

cardiologist -*n* हृदयरोग-विशेषज्ञः

card-*n* पत्रम्, पत्रकं

career development-*n* वृत्तिविकासः, जीविकाविकासः

career guidance-*n*वृत्तिमार्गदर्शनम्

career-*n*जीविका, वृत्ती

caretaker-*n*अभीक्षकः

car-*n* कारयानम्,यानम्,मृत्तैलयानम्,स्यंदा f (स्यंद् 1 आ. to run)

carnival-*n* आनन्दोत्सवः

carom (game)-*n* घौटा f (घोटी + ण)

carom board-*n* घोटीफलकः

carom queen-*n* अधिघोटी f

carpenter's bench-*n* उद्घनः

carpenter-*n* तक्षकः, काष्ठकारः,वर्धकिः, स्थपतिः

carpentry-*n* तक्षणम्

carpet brush-*n* आस्तरणकूर्चः

carpet-*n* सुकटः,आस्तरणम्,पादपाशी, शतरंजिनी,चित्रकटः

carp-*n* प्रोष्ठः (u)

carrot -*n* गर्जरम्, गाजरम्, गृंजनं

Cart – चक्रिन् (नपुं.) (अर्थ. ३.८.११)

cart-blind or curtain-*n* प्रच्छदपटः, निचोलः

Cart-driver - चक्रचरः (अर्थ. ४.४.३)

carter -*n* श(शा) कटिकः

cart-*n* शकटः (पु., न.),शकटी

cartoon-*n* व्यङ्गचित्रम्,व्यङ्ग्यचित्रम्

cash balance-*n* रोकशेषः

cash book-*n* रोकपुस्तः

cash box-*n* रोकपेटी, रोकमंजूषा,मुद्रामंजूषा

cash card-*n* रोकपत्रम्

cash certificate-*n* रोकप्रमाणपत्रम्

cash counter-*n* रोकपटलम्

cash deposit-*n* रोकनिक्षेपः

cash memo-*n* रोकज्ञापः,विक्रयपत्रम्, विक्रयिका

cash register-*n* रोकपंजी, -पञ्जिका

cash transaction रोकः

cashew nut-*n* काजूतकम्

cashier-*n* रोकपालः, रौकिकः

casket -*n* अलंकारपेटिका

cassette-*n* ध्वनिमुद्रिका,कोषिका

cast iron-*n* संचलोहः

caste certificate-*n* जातिप्रमाणपत्रम्

caste system-*n* जातिप्रथा

caste-*n* जातिः

casting vote-*n* निर्णायकमतम्

castle–*n* दुर्गः

castor oil-*n* एरण्डतैलम्

castor seed-*n* एरण्डः

casual labour-*n* अनियतश्रमिकः

casual leave-*n* आकस्मिकावकाशः, आकस्मिकी

catalog -*n* सूचीपत्रम्,वस्तुसूचिः,ग्रन्थसूची, सूची

catamaran-*n* होडः , द्रोणी

catapult-*n* गोफणिका

caterpillar-*n* कण्डोषः,युकक्रीटः

cauldron-*n* कटाहः

cauliflower-*n* गोजिह्वम्, पुष्पशाकम्,पेली

caustic soda-*n* दहविक्षारः

caution money-*n* अवधानराशिः

cavalry-*n* अश्वसेना,आश्विकं

cc -*n* प्रतिः ('प्रतिकृतिः' इत्यस्य लघुरूपम्)।

cd -*n* सान्द्रकम्, सान्द्रवृत्तकम् इत्यस्य सङ्क्षेपः।

cd-rom -*n* सान्द्रक-पठस्मृतिः, सान्द्रवृत्तकम्-पठ्यमात्रस्मृतिः इत्यस्य सङ्क्षेपः।

cell -*n* कक्षः, कोष्ठः

ceiling-*n* अन्तश्छदः, शिखरम्, अन्तःपटलम्

cell (battery) विद्युत्कोषः

cell-*n* १- प्रकोष्ठः,कारागृह-कक्षः २- कोशाणुः

cell-*n* कोषः

cement-*n* वज्रचूर्णम्, संमृद्,संलग्नीकरणार्थम् अतिश्यान द्रव्यम्

census operation-*n* जनगणनाकार्यम्

census-*n* जनगणना, गणना

centi-meter-*n* शतिमानः, cm. श.मा.

centi-*n* शति

centipede-*n* कर्णजलौका, शत-पादिका, पृथुका f गोम, कानखजूरा

central processing unit (cpu) -*n* प्रधानसंसाधनाङ्गम् (प्रसङ्गम्), मध्यवर्तिसंसाधनकक्षः (मध्यकक्षः), प्रधानसंसाधनविभागः (प्रसङ्गः)

ceramic-*n* मृच्छिल्पम्

ceramist (ceremicist)-*n* मृत्तिकाशिल्पी

chair car-*n* आसन्दीयानम्

chairman (=chairperson)-*n* अध्यक्षः, सभापतिः

chairmanship-*n* अध्यक्षता

chair-*n* आसन्दी,पीठम्,विष्टरः

chairperson-*n* अध्यक्षः (पु.), अध्यक्षा (स्त्री.)

chalk-*n* खटी, सुधाखण्डः,-ण्डम्, रङ्गखटिका, चूर्णखंडं, खटिवर्तिः, खटिका , खडी , खडिका,खटिलेखनी

chamber of commerce-*n* वाणिज्यमंडलम्

chamber-*n* कोष्ठः, कक्षः, सदनम्

chameleon-*n* सरटः, कृकलासः

chamois leather-*n* अजमृगाजिनं

chamois-*n* अजमृगः

champagne-*n* बुद्बुदद्राक्षिरा

chancellor, pro-vice-*n* उपकुलपतिः

chancellor, vice-*n* कुलपतिः

chancellor-*n* कुलाधिपतिः

character – painting-*n* स्वभावचित्रणं

character certificate-*n* चरित्रप्रमाणपत्रम्

charcoal-*n* अङ्गारः, काष्ठाङ्गारः

chargesheet-*n* आरोपपत्रम्

charitable trust-*n* पूर्तन्यासः

charitable-*n* पूर्तम्

charity fund-*n* धर्मनिधिः

charity show-*n* सहायतार्थप्रदर्शनम्

chassis-*n* न्याधारः, मूलबंधः

chat -*n* संलापः

chat room -*n* संलापशाला, संलापप्रकोष्ठः

Cheap - समर्घ (वि.) (अर्थ. १२.८.४)

check box -*n* अङ्कनेपिका, अङ्कनपिटकः

cheek-*n* गल्लः, कपोलः,गण्डः

cheese-*n* आमिक्षा, दधिकूर्चिका,छिन्नकम्,दधिजम्

chemical-*n* रसायनम्, रासायनिकः

chemist-*n* रसायनज्ञ, औषधविक्रेता, औषधव्यवसायी,रसायनविद्

chemistry-*n* रसायनशास्त्रम्

cheque book-*n* धनादेश-पुस्तिका

cheque border-*n* कर्बुरधारा

cheque form-*n* धनादेश-प्रपत्रम्

cheque, blank-*n* निरंकचेकम्

cheque, crossed–*n* रेखितचेकम्

cheque, order-*n* आदेशचेकम्

cheque-*n* धनादेशः,धनपत्रम्,चेकम्, देयादेशः

cherry-*n* प्रबदरम्

chess board-*n* शारिफलम्,अष्टापदं

chess-*n* चतुरङ्गम्

chewing gum-*n* चर्व्यम्,चर्वणकम्

chicken pox-*n* शीतला,रोमन्तिका,मसूरिका

chief commissioner-*n* मुख्यायुक्तः

chief executive officer-*n* अधिकर्मचरः

chief justice-*n* मुख्यन्यायाधीशः

chief minister-*n* मुख्यमंत्रिन् (पुं.)

Chief Police Officer – रक्षाधिकृत (मनु. ७.१२३)

chief secretary-*n* मुख्यसचिवः

chief-*n* (पदनाम) प्रमुखः, (वि.) मुख्य- (यथा मुख्यमंत्री)

child exploitation -*n* बालशोषणम्

child health -*n* शिशुस्वास्थ्यम्

child labour-*n* बालश्रमः

child welfare-*n* शिशुकल्याणम्

childbed fever–*n* प्रसूतिज्वरः

child-welfare centre-*n* शिशुकल्याणकेंद्रं

chilli -*n* रक्त-म(री)रिचं, तीक्ष्णा

chimney-*n* धूममार्गः,धूमपथः,धूमरन्ध्रम्, धूमनाडिः, धूमनाली,-निर्गमः

chimpanzee-*n* मेध्यवानरः

china rose-*n* मन्दारम्

china silk-*n* चीनांशुकं

china ware-*n* चीनापात्रम्

chin-*n* चिबुकम्, हनुः

chip -*n* शकलम्। सिलिकॉन्-धातोः लघुतमपत्रकस्योपरि मुद्रितः अयं लघुतमः वैद्युतकपरिपथः विपुलपरिमाणेन निर्मितः भवति।

chipher -*n* गूढाक्षरक्रमः

chiroptera (zool.) चर्मचटकाः

chisel -*n* व्रश्चनः, तक्षणी,तक्षिका

chlorin water-*n* नीरजीजलं

chloroform -*n* संमोहनं, नीरवभ्रलं, संमोहिनी, नीरवभ्रलं

chocolate-*n* चाकलिट्,चाकलेटः,मिष्टिका,चाकलेहः,कपिशामिष्टम्, बिंदुवटिका

choice-*n* विकल्पः

cholera-*n* महामारी, विषूचिका

choose –*v* चि –उ (चिनोति/चिनुते)। choice –n चितम्।

chopper -*n* कटारः

chord-*n* ज्या

chorus-*n* वृंदगानम्,समवेतगानम्, समूहः

Christian -*n* ख्रिस्तः

Christmas -*n* खीस्तजन्मदिनम्,जातोत्सवः

christmas tree-*n* जातवृक्षः,नातालवृक्षः

chronological order (= chronological sequence)-*n* कालक्रमः

chronology -*n* कालक्रमः,कालानुक्रमः

church-*n* गिरिजालयः

churning rod-*n* मन्थनी

churning stick-*n* मन्थनदण्डः

chutney -*n* उपसेचनम्, उपदंशः

cigarette-lighter-*n* प्रज्वालकः, चर्तकः (चृत् 1 प. to kindle)

cigarette-*n* लघु-तमालशलाका, तमालनाली,(तमाखु-) चूर्णिका, पर्णिका, वीटिका

cinema film -*n* चित्रपटः

cinema operator-*n* (चित्र-) पटदर्शकः

cinema screen-*n* रजतपटः

cinema theatre-*n* चित्रपटगृहं

cine-machine-*n* (चित्र-) पटदर्शः

cinema-*n* चलचित्रम्,चित्रपटः, चलच्चित्रम्

circle of shadow-*n* छायावृत्तम्

circle, circumference चक्रं, परिधिः

circle-*n* वृत्तम्, परिमंडल, मण्डलम्, परिमण्डलम्, गोलः, वर्तुलः

circuit board -*n* परिपथफलकम्

circuit house-*n* विश्रामभवनम्, मंडलगृहम्

circuit -*n* परिपथः, परिपन्थाः

circular (=circular letter)-*n* परिपत्रम्

circulated-*n* परिपत्रितम्

circulation-*n* परिपत्रणम्

circus-*n* परिकौतुकम्, क्रीडारंगः, -रंगणं, क्रीडाचक्रम्

citizenship-*n* नागरिकता

civic institutions-*n* पौर-, नगर-, असैनिक-संस्थाः

civil code-*n* व्यवहार-संहिता

civil court-*n* व्यवहारन्यायालयः, व्यवहारालयः

civil disobedience-*n* सत्याग्रहः, सविनय-अवज्ञा

civil lines-*n* पौरावलिः, पौराली

civil procedure code-*n* व्यवहार-प्रक्रिया-संहिता

civil right-*n* नागरिकाधिकारः

civil servant-*n* नागरिकसेवकः

civil service regulations-*n* जानपदसेवानियमाः

civil service-*n* जानपदसेवा,नागरिकसेवा

civil war-*n* गृहयुद्धम्

civil-court-*n* पौरन्यायालयः

civilization -*n* सभ्यता

civil-*n* नागरिकम्, असैन्यम्

class-mate-*n* सहपाठी

class-room-*n* कक्षा

clay-modelling-*n* पुस्तं, मृत्प्रतिमाकरणम्

clay-pipe-*n* तमाखुलननलिका, मृन्नलिका

clerical-*n* लिपिकीयम्

clerk-*n* लिपिकः

click –*n* क्लिक्। click –v क्लिक् कृ –उ (क्लिक् करोति)।

client / server -*n* ग्राहकम्/वितरकम्, ग्राहकवितरकम्,ग्राहक, सेवार्थी

cliff-*n* उत्प्रपातः,भृगुः,समुद्रवेलायां पातुकभूमिः

climate-*n* जलवायुः

clinic-*n* चिकित्सालयः, निदानशाला

clip -*n* अंशः,स्वजः,२-सन्दंशिका (संडासी इति भाषा)

clipboard -*n* अंशफलकम्

cloak room -*n* संभारगृहं

cloak-*n* वरुत्रं

clock cycle -*n* घटीचक्रम्, स्फुरणावधिः, स्पन्दनावधिः।

clock speed -*n* घटीवेगः। स्फुरणवेगः। स्पन्दनवेगः।

clock tower-*n* घण्टा- गृहम्,-स्तम्भः, घटियन्त्रगृहम्, घट्यालयाट्टः

clock-*n* घटी, घटीयन्त्रम्

clockwise-*n* दक्षिणावर्तम्

clone -*n* अनुकृतिः, प्रतिकृतिः

clove (caryophyllum) oil-*n* लवंगतैलं

clove water -*n* लवंगवारि

clove-*n* लवङ्गम्

cloyrium-*n* कज्जलम्, अञ्जनम्

cltural exchange progrmme-*n*सांस्कृतिकविनिमयकार्यक्रमम्

Club – मुषुण्डी (अर्थ. २.३.३४)

club -*n*१- मुद्गरः, गदा२- गोष्ठी-, विहारगृहं, समाजः

club करेलयः (लय् 1 आ. गतौ) करेला

cluster bean-*n*गोराणी गुवारफली

coaching-*n* अनुशिक्षणम्

coal gas-*n* अंगार-वातिः

coal mining -*n*अंगारोत्खननं

coal pit-*n* अंगारगर्तः

coaling station-*n* प्रांगारणस्थानकं

coalman-*n* अंगारपः

coal-*n* अङ्गारम्

coat -*n*अधिचोलः,प्रावारः,निचोलः

Coating – अवलेप्यम्/ अवलेपनम् (अर्थ. २.१४.१७)

coaxial cable -*n* समाक्षतन्तुः

Cobbler – चर्मकः (शुक्रनीति २.२०)

cobbler-*n* चर्मारः,चर्मकारः

cobweb-*n* लूताजालम्,तन्तुजालः

cocaine-*n* प्राचेतनी f

coca-*n* अचेतनः

cockatoo-*n* चित्रशुकः

cock-*n* कुक्कुटः, कृकवाकुः

cockpit-*n* (वैमानिक-) आसः

cockroach-*n*वल्गुलिका, तैलचोरः, पायिका, तैलपः

cocoa-*n* कोकः (कुक् 1 आ. आदाने)

coconut frond -*n* नारिकेलपत्रम्

coconut -*n* श्रीफलः, नारिकेलफलम्,नारिकेलः

coconut oil-*n* नारिकेलतैलं

coconut scrapper -*n* मेक्षणम्

coconut tree-*n* नारिकेलवृक्षः

Code – संहिता

code language-*n* सांकेतिक-, कूटभाषा

code -*n* विध्यादेशः

code number-*n* कूटसंख्या

code of conduct -*n* आचारसंहिता

code work-*n* कूटशब्दः

coded message-*n* कूटसंदेशः

code-*n* संहिता, कूटः, कूटसङ्केतः

codification -*n* संहिताकरणम्

coding–v कूट-लेखनम्

co-director-*n* सहनिर्देशकः

co-education-*n* सह-शिक्षा

coffee-*n* कापेयम्, कापेयपेयम्, काफी

coffee-pot-*n* कोफीपात्रम्

coffee-table-*n* कॉफी-पीठम्

coin-*n* नाणकम्, टंकः

coir-*n* नारिकेलत्वक्

cold boot -*n* शीतोत्थापनम्, शीतप्रवर्तनम्

cold storage-*n* शीतागारम्, शीत-संग्रहणम्, शीतलागारम्

colic (intestinal)-*n* उदरशूलं

colic-*n* शूलम्

collar bone-*n* अक्षकास्थि

collar-*n* ग्रैवेयम्

collector समाहर्ता (-र्तृ), संग्राहकः

collectorate-*n* समाहर्ताकार्यालयः

college -*n* महाविद्यालयः

collision -*n* सङ्घट्टनम्, सङ्गर्षणम्

collyrium-*n* कज्जलम् काजल

colony-*n* बस्ती, कॉलोनी, उपनिवेश(at)विभागः, (कांस्यकार) –मह ल्लकः (महल्लकः a house) मोहल्लाविभागः, (कांस्यकार) पुरः (पुरं a house) सहनिवास (पु.) (sb)

color monitor -*n*वर्णप्रदर्शकम्, रङ्गप्रदर्शकम्

color printer -*n* रङ्गमुद्रकम्, वर्णमुद्रकम्

colour blindness-*n* वर्णांधता

colour combination-*n* वर्णसंयोगः

coma -*n* संज्ञानाशः

comb-*n* कङ्कतः,-तम्,

combustion motor-*n* दहन-वहित्रम्

comet-*n* धूमकेतुः

commercial complex-*n* वाणिज्यिकसंकुलम्

commercial software -*n* पण्यतन्त्रांश

commercial wing-*n* वाणिज्यिक स्कंधः

Commissioner of Revenue – समाहर्ता (मनु. ७.६०)

commissioner-*n* आयुक्तः

commission-*n* आयोगः

committee -*n* समितिः

committee, executive, working-*n* कार्यकारिणी समितिः, कार्यसमितिः

committee, standing-*n* स्थायीसमितिः

commode-*n* शौचकुंडम्

commodity -*n* पण्यम्, वस्तुः, पणसः

commonwealth-*n* राष्ट्रमण्डलम्

communal harmony-*n* सांप्रदायिक-, सामुदायिक-सद्भावः

communal सांप्रदायिकम्, सामुदायिकम्

communal-*n* जातीय

community centre-*n* सामुदायिककेंद्रम्

community development project-*n* सामुदायिकविकासपरियोजना

community development-*n* सामुदायिकविकासः

community hall–*n* सामुदायिकभवनम्

community-*n* समुदायः

compact disc (cd) -*n* सान्द्रवृत्तकम् (सान्द्रकम्)

compact -*n* सुसंहतम्, निबिडम्,सुसम्बद्धम्

company (com.)-*n* समवायः, गणः,संस्था

compartment (air-conditioned)-*n* वातानुकुलितकक्षः

compartment (railway)-*n* रेलकक्षः

compartment-*n*कक्षः

compass-box-*n* दिग्यंत्रपेटिका

compassionate leave-*n* अनुकंपावकाशः

compassion-*n* अनुकम्पा

compass-*n* दिग्घटी,दिक्सूचकः,दिग्यंत्रं,दिङ्निर्णययन्त्रम्, भौमितिक्याकृति-चित्रण-यन्त्रम्

Compensation – निष्क्रयः (अर्थ. ३.१०.१४)

Compensation (for loss) - प्रतिपातः (अर्थ. २.२६.८)

competition -*n*प्रतियोगिता,स्पर्धा

competitive examination-*n* प्रतियोगितापरीक्षा

competitor-*n* स्पर्धालुः

compilation -*n* संकलनम्

compiled program -*n* सङ्कलितविधिः

compiler -*n* सङ्कलकम्,संकलनकर्ता, संग्राहकः

complex-*n* संकुलम्

component object model (com) –n घटकवस्तुप्रतिरूपम् (घटकरूपम्)

composed संयुक्त

composing stick टंकनपात्रं

composing संयोजनम्, टंकनं

compositionरचना, संघटनम्, गठनम्

compound data type –n सङ्कीर्णदत्तांशप्रकारः, मिश्रितदत्तांशप्रकारः

compound interest चक्रवृद्धिकुसीदम्

compound समासः, प्राङ्गणम्, सम्मिश्रः

compounder औषधयोजकः,रोगिसेवकः,मिश्रकः

compress –v सम्+कुच –प (सङ्कुचति), सम्+हृ –प (संहरति) compression –n सङ्कोचनम्, सङ्कुचनम्, संहरणम्

compressed file –n सङ्कुचितसञ्चिका, संहृतसञ्चिका

compressor सम्पीडकः

computation –nअभिकलनम्, सङ्गणनम्, समनुष्ठानम्, सङ्कलनम्

computational complexity –n सङ्गणनसङ्कीर्णता, सङ्गणनविषमता

computer aided design (cad) –n सङ्गणकोपकृतपरिकल्पना (सङ्गकल्पम् / सङ्कल्पना), सङ्गणकद्वारापरिकल्पना (सङ्गकल्पम्)

computer aided engineering (cae) –n सङ्गणकोपकृतयन्त्रणम् (सङ्गयन्त्रम् / संयन्त्रणम्), सङ्गणकद्वारायन्त्रणम् (सङ्गयन्त्रम् / संयन्त्रणम्)

computer application सङ्गणकानुप्रयोगः

computer based training (cbt) –n सङ्गणकद्वाराप्रशिक्षणम् (सङ्गशिक्षम्/सम्प्रशिक्षणम्), सङ्गणकाधारितप्रशिक्षणम् (सङ्गशिक्षम् / सम्प्रशिक्षणम्)

computer centre सङ्गणककेन्द्रम्, अभिकलित्रकेंद्रम्

computer languageसङ्गणकभाषा

computer literacy –n सङ्गणकाभिज्ञता,सङ्गणकसाक्षरता

computer –n सङ्गकम्, अभिकलित्रम्,सङ्गणित्रम्,मस्तिष्कयन्त्रम्, कामपुत्रकम्

computer science –n सङ्गणकशास्त्रम्

computer-friendly -*adj*सङ्गणकानुकूल (त्रि)

concert सहसङ्गीतम्,एकतालसङ्गीतम्

concession अवमोकः

conch शङ्खः

conclusion उपसंहारः

concrete base सङ्घातलम्

concreteसंकरः, सक्तम्

concurrency control –n यौगपद्यनियमनम्, समकालतानियमनम्, सङ्गमितानियमनम्

concurrency –n यौगपद्यम्, समकालता, सङ्गमिता, सङ्गमनम्

concurrent –*adj*समकालिक, युगपद्, सङ्गामी

concurrent audit समवर्तीलेखापरीक्षा

concurrent listसमवर्तीसूची

concurrent procession –n समकालिकसंसाधनम्, सङ्गमिसंसाधनम्, युगपत्संसाधनम्

condemnedसिद्धदोषः

condensed type संहत-, सांद्र-, आकुंचित-टंकणम्

condenser सङ्घनकः

conductor परिचालकः,वाहनसञ्चालकः,निर्वाहकः

cone शङ्कुः

cone shadeशंकुच्छदः

confectioner कान्दविकः, मिष्टान्निकः,मिष्टान्ननिर्माता

conference hall सम्मेलनशाला

conference room सम्मेलनकक्षः

conference सम्मेलनम्

confidential memorandumगोपनीयज्ञापनम्

configuration –n विन्यासः

confirmation message –n दृढीकरणसूचना

confirmation orderस्थायीकरणादेशः

confirmatory orderपुष्ट्यादेशः

confirmatory test पुष्टिपरीक्षणम्

congratulationअभिनन्दनम्, वर्द्धापनम्

congressमहासभा, राष्ट्रीयसभा

connect –v सम्+युजिर् –उ (संयुनक्ति)।

console –n प्रकीलकम्,कान्सोल्

connecting rod संयोजकदंडः, -शलाका

connectivity –n सम्पर्कः

constable दण्डधरः

constituencyनिर्वाचनक्षेत्रम्

constituent assembly संविधानसभा

constitution संविधानम्,संघटनम्, गठनम्

consultant परामर्शदाता

consumer goods उपभोक्तावस्तुः

consumer protectionउपभोक्तासंरक्षणम्

consumer उपभोक्ता (पु.) (ऋकारन्तः)

Container - अधिकरणी (अर्थ. २.१४.५३)

contestant संघर्षिन्

contestप्रतियोगिता (स्त्री.)

contingenciesआकस्मिकव्ययः

contingency allowance आकस्मिकताभत्ता

contingency fund आकस्मिकतानिधिः

contingencyआकस्मिकता,संभाव्यस्थितिः, प्रासंगिकता

contingent billआकस्मिकदेयकम्, -बिलम्

continuous appointmentसततनियुक्तिः

contract deedसंविदाविलेखः

contract documentसंविदाप्रलेखः

contract employment संविदागतनियोजनम्, -वृत्तिः

contract liability संविदागतदेयता

contract of employmentनियोजनसंविदा

contract periodसंविदावधिः

contract workसंविदागतकार्यम्

Contractor – बन्धकः (अर्थ. ५.३.१७)

Contractor of labour – विष्टिबन्धकः (अर्थ. ५.३.१७)

contractor संविदाकारः

contractual serviceसंविदासेवा

contractसंविदा

control centreनियन्त्रणकेन्द्रं

control key (ctrl) –n नियामककीलम्, नियमनकीलम्

controlling authorityनियंत्रणप्राधिकारी

controlling officer नियंत्रणाधिकारी

controlनियन्त्रणम्

convenerसंयोजकः, -जिका

converter परिवर्तकम्

conveyance allowance वाहन भत्ता

conveyance संवाहनम्

convocation address दीक्षांतभाषणं

convocationदीक्षांतसमारोहः

Cook (n) – सूदः (अर्थ. १.१२.९)

cook पचति (क्रि.), पाचकः (पु.) पाचिका (स्त्री.)

cooker (apparatus) पक्त्रम्, पाकयन्त्रम्, उखा

cookie –n ज्ञापकम्,कुकिः

cooking pot उखा,स्थाली, पाकपात्रम्

cooler शीतलित्रम्

coolie भारिकः,भारवाहः

cooling plant शीतलनयन्त्रम्

coollyrium कज्जलम्

co-operative सहकारी, समवायः

cooperative bank सहकार्यधिकोषः

cooperative credit societyसहकारिप्रत्ययाधिकोषः

cooperative dep. सहकारीविभागः

cooperative shop सहकारिविपणिः

cooperative societyसहकारीसमिति, सहकारिसंस्था

copper ताम्रम्

copper wireताम्रतारः, -तन्तुः

copy (2000 copies etc) –nप्रतिलिपिः, प्रतिकृतिः,प्रतिरूपं, प्रतिलेखः

copying-machine प्रतिलिपि(कारक)यन्त्रम्

copyright –n स्वत्वाधिकारः,प्रतिलिप्यधिकारः,सर्वाधिकारः, पूर्णाधिकारः, पूर्णस्वाम्यम्, प्रतिकृत्यधिकारः,प्रकाशनाधिकारः, मुद्रणाधिकारः

coral island प्रवालद्वीपः

coral snakeद्रुमसर्पः

coral treeपारिजातकः

coral प्रवालः

corn मषकः

corner कोणः

corniceकंकणी f (कंक् 1 आ. गतौ)

corporate bodyनिगमितनिकायः

corporate निगमितः

corporation taxनिगमकरः

corporation निगमः

correspondence पत्राचारः, पत्र-व्यवहारः

correspondence courseपत्राचारपाठ्यक्रमः

correspondentसंवाददाता

corridorअलिन्दिका, संपथः, उपकक्षः

corrupted file –n दूषितसञ्चिका, मलिनमातृका

corruption भ्रष्टाचारः

cosmeticप्रसाधकम्,प्रसाधनम्

cosmic ray विश्वरश्मिः

cosmopolitan citizenविश्वनागरिकः

cosmopolitan city विश्वनगरी

cosmopolitanविश्वजनीनः, विश्वनागरिकः,सर्वदेशीयः

cost accountant लागतलेखाकारः

cost analysisलागतविश्लेषणम्

cost ceiling लागतसीमा

cost मूल्यम्

costumeवेशभूषा

cottage (home) industryगृहोद्योगः कुटीरोद्योगः

cottageकुटीरम्

cotton कार्पासः,तूलम्

cotton (raw)कर्पासः (निषद्या)

cotton carpet सूत्रकटः

cotton cloth कार्पासपटः, तूलांबरं

cotton market कार्पासविपणी

cotton rope कार्पासरज्जुः

cotton seedकर्पास-, तूलबीजं

couch पर्यङ्कः

cough कफः, काशः,कासः

council, advisory परामर्शपरिषद् (स्त्री.)

councillor पार्षदः

Councilor - मन्त्रज्ञ (मनु. ८.१)

councilपरिषद्(स्त्री.)

counsellor परामर्शदः, (शिक्षा) उपबोधकः, -धिका, परामर्शदाता (पु.), -दात्री (स्त्री.)

counter-attackप्रत्याक्रमणं, प्रत्याघातः

counterगणित्रं

coupon पर्णिका

courier serviceवार्ताहरसेवा

courierवार्ताहरः

course पाठ्यचर्या

course of studyपाठ्यक्रमः

Court – धर्माधिकरणम् (मनु. ८.२३)

court न्यायालयः,प्राङ्गणम्

court-feeन्यायालयशुल्कं

courtierपारिषदः

cousin पितृव्यस्य पुत्रः / पुत्री (पु. / स्त्री.), पितृभगिन्याः पुत्रः / पुत्री (पु. / स्त्री.), मातुलस्य पुत्रः / पुत्री (पु. / स्त्री.), मातृभगिन्याः पुत्रः / पुत्री (पु. / स्त्री.)मातुलेयः,मातुलेयी

cover plateसरावः

cover आवरणं, वेष्टनं, प्रच्छदः, -पटः, छदः,

cover, envelop पिहितपत्रम्

covering letterसह-पत्रम्

covering memo सह-ज्ञापनम्

covering noteसह-टिप्पणी

coverletप्रावरणीयं

cpu –n प्रसङ्गम्(central processing unit)

crab कर्कटः,कर्कटकः, कुलीरः

cracker string स्फटकलडा f (लड् 1 प. क्षेपणे स्फटकाः क्षिप्यन्ते अस्याम्)

crackerस्फटकः (स्फट् 1 प.),पर्परीका

crater आग्नेयगिरिमुखम्

Cream – मण्डः (अर्थ. १४.२.२)

creame of milkशरः, सन्तानिका,मण्डः (पु., न.), best part of anything सारः (पु.)

creamy layerनवोन्नतवर्गः

creditor, money lender उत्तमर्णः, ऋणदाता, उत्तमर्णः, कुसीदः

creek वङ्कः, खातम्

cremation ground श्मशानभूमिः

cremation दाहसंस्कारः

crematorium शवदाहगृहम्

crematoriumश्मशानम् (न.)

crew कर्मीदलम्

cricket झिल्ली, झिल्लिका, चीरी

cricket (game)फलकखेलः, फालका(फलक+ण),वल्लकन्दुकः

cricket-ground, -field फलनक्षेत्रं,-भूमिः, -अंगणं (न)

criminal procedure code दंडप्रक्रियासंहिता

crm –n ग्राहकसम्बन्धप्रबन्धनम् (ग्राह्कबन्धनम्), ग्राहकसम्बन्धव्यवस्थापनम् (ग्राहकबन्धनम्)

crockery चीनमृद्भांडानि

crocodile मकरः,नक्रः

crop corn खाद्यसस्यम्

crop farming शस्यक्षेत्रणं

crop सस्यम्

crossed cheque रेखित-धनादेशः

crowd जनसम्मर्दः, यूथः

crude अपरिष्कृत (त्रि), अशोधित(त्रि), (भाषा) अशिष्ट(त्रि)

cryptanalysis –n गूढसन्देशविश्लेषणम्, गुप्तसन्देशविश्लेषणम्

cryptography –n गूढलेखनशास्त्रम्, गुप्तलेखनशास्त्रम्, गुप्तलेखनपद्धतिः

crystalस्फटिकः,स्फटः

cube घनः

cuckooकोकिलः, -ला,पिकः

cucumber कर्कटी

cuff links करकुड्मलम्

cuffमणिबंधः

cumin seed जीरम्,जीरकम्

cup board आधरणम्, चषफलकम्, कृदरः, विशिष्टाधारः, लघुकोष्ठः, कपाटिका

cup of leaves पुटकम्

cup चषकः / -कम्, पानपात्रम्, कंसः, पानीलं

curfewसंचार-निरोधः-बंधः-बन्दी,अग्नि-संवरः, वारः

currency मुद्रा

currency crisis मुद्रासंकट

currency exchange मुद्राविनिमय

currency note व्यवहारमुद्रा

current (phys.) वाहः,धारा (स्त्री.), सामयिकः (वि.) प्रवाहः

current account   चललेखा

current cell –n वर्तमानकक्षः

curriculum vitae   जीवन-वृत्त

curriculum पाठ्यक्रमः, पाठ्यचर्या

curry कथिका,तेमनम्, व्यञ्जनम्

cursive type धावल्लिपिटंकः

cursor –movement keys –n सारकचालनकीलानि, सारककीलानि

cursor –n सारकम्

curtain तिरस्करिणी, यवनिका,जवनिका, आवरणम् (आवरणानि)

curved tongs सन्दंशः (सँडसी)

cushion उपधानम्,तल्पः, तल्पिका

custard apple सिताफलम्, सीताफलम् (r) शीतफलः

custom dutyसीमा–शुल्कः,-शुल्कम्

Custom house – शुल्कशाला (अर्थ. २.२१.१)

customer-friendly ग्राहक-हितैषी

customerग्राहकः (पु.), ग्राहिका (स्त्री.)

customize –v स्वानुकूलतां सम्पाद –आ णिच् (सम्पादयति), यथाभिमतम् वि+धा –उ (विदधाति), यथाधारम् वि+धा –उ (विदधाति), यथानुकूलम् वि+धा –उ

(विदधाति)customization –n स्वानुकूलतासम्पदनम्, यथाभिमतं विधानम्, यथाचारं विधानम्

customशुल्कम् (न.), प्रथा (स्त्री.)

cut and paste –n कर्तनलेपनम्।

cut bell विद्युङ्घंटा f

cut bulb विद्युत्कंदः-गोलः

cut button विद्युद्दंडः

cut dynamo वहित्रं

cut motion कर्तनप्रस्तावः

cut off date विच्छेदकतिथिः

cut off marksविच्छेदकाङ्कः

cuting out knifeरापी (रा 2 प. दाने णिच्)

cut-outविच्छिदः

cutter (guillotine) पत्रच्छिद्

cutter (lead & ruler) दात्रकं

cutting machine दात्रं, कर्तकः

cyber – साङ्गणिक –त्रि

cybercafe –n साङ्गणिकं पानगृहम्, सङ्गणकोपेतं पानगृहम्

cyberspace –n साङ्गणिकावकाशः, साङ्गणिकविश्वम्

cycle rickshaw त्रिचक्रम्

cycle चक्रम्

cyclical demand चक्रीय-अभियाचना

cyclistपद्यानिकः

cyclone चक्रवातः, वात्या

cyclops मध्याक्षकृमयः

cylinder रंभः, दण्डगोलः,निघः

cymbalsकरझल्लकम्, करझल्लरी, सकरतालम्, झल्लकम्

cypherबीजलेखः, बीजलेखित्रम्

cytology जीवकोषविज्ञानम्

dacoit दस्युः

dacoityदस्युकर्म (न्)

daemon –n प्रच्छन्नविधिः

dagger कृपाणः, कट्टारः, कृपाणिका, छुरिः, छुरी, छुरिका

daily - work report(दैनंदिन) श्रमावेदनं

daily allowance दैनिकभत्ता

daily diary दैनिकी, दैनंदिनी

daily wage दैनंदिनभृतिः, दैनिकी

dailyदैनिकः,-कम्,प्रतिदिनम्

dairy दुग्धशाला,गव्यशाला

dais मञ्चः

dam जलबन्धः

damp आर्द्रः (वि.)

dance drama नृत्य-नाटकम्

dancer नर्तकः,नर्तकी f

dancing hallनृत्य–शाला,-मंदिरं

dandruff दारुणा

dash रेखिका,रेखा, सङ्घट्टः

data analysisदत्तांशविश्लेषणम्

data bus –n दत्तांशवाहकम्।

data collectionदत्तांशसंग्रहणम्, आधार-सामग्रीसंग्रहणम्

data communication –n दत्तांशसञ्चारः

data compression –n दत्तांशसङ्कोचनम्, दत्तांशसंहरणम्, दत्तांशसम्पिण्डनम्

data dictionary –n दत्तांशकोशः

data feedingदत्तांशसंचयः

data file –n दत्तांशसञ्चिका

data flow diagram (dfd) –n दत्तांशवाप्रवाहपरिलेखः (दत्तप्रलेखः), दत्तांशप्रवाहचित्रम् (दत्तप्रचित्रम्)

data glove –n दत्तांशकरच्छदः

data independence –n दत्तांशनिरालम्बनता, दत्तांशनैरपेक्ष्यम्

data integrity –n दत्तांशवैकल्यम्, दत्तांशसाकल्यम्, दत्तांशपूर्णता

data link layer –n दत्तांशसंयोगस्तरः

data manipulation language (dml) –n दत्तांशपरिवर्तनभाषा (दत्तपरिभाषा)

data mart –n दत्तांशविपणिः –स्त्री

data mask –n दत्तांशवर्णिका

data mining –n दत्तांशोत्खननम्

data model –n दत्तांशप्रतिरूपम्

data modem –n दत्तांशविपरिवर्तकम्

data –n दत्तांशः, दत्तम्, सङ्ख्याः,तथ्यम्, अक्षराणि, प्रतिमाः, मनुष्यकल्पितानि अन्यानि अभिव्यक्तिमाध्यमानि वा दत्तांशः इत्युच्यते। सङ्गणके आरोपणं संसाधनम् तथा अङ्कीयवाहिनीद्वारा प्रसारणम् इत्येतानि दत्तांशस्य अन्यलक्षणानि।

data packet –n दत्तांशखण्डः, दत्तांशसम्पुटः, दत्तांशकरकोशः

data processing –n दत्तांशसंसाधनम्

data record –n दत्तांशभिलेखः, दत्ताभिलेखः

data redundancy –n दत्तांशपुनरुक्तिः

data series –n दत्तांशपरम्परा

data room दत्तांशकक्षः

data stream –n दत्तांशस्रोतः, दत्तांशस्यन्दः

data structure –n दत्तांशसंविधानम्, दत्तांशरचना

data transfer rate –n दत्तांशसञ्चारमानम्

data type –n दत्तांशप्रकारः

data validation –n दत्तांशशोधनम्

data warehouse –n दत्तांशाकरम्, दत्तांशभाण्डारम्, दत्तांशसङ्ग्रहालयः

database administrator –n दत्तनिधिप्रशासकः

database design –n दत्तनिधिपरिकल्पना

database driver –n दत्तनिधिसंयोजकम्

database management system (dbms) –n दत्तनिधिप्रबन्धसंविधा (दत्तविधा)

database –n दत्तनिधिः,-सङ्ग्रहः, दत्तांशनिधिः,-सङ्ग्रहः

database structure –n दत्तनिधिविधानम्, दत्तनिधिरचना

data-entry form –n दत्तांशनिवेशपत्रम्

date of arrivalआगमनतिथिः

date of birthजन्मदिनम्, -तिथिः

date of departure प्रस्थानतिथिः

date palm पिण्डखर्जुरफलम्

date plant खर्जुरवृक्षः

date दिनाङ्कः (पु.,न.),तिथिः, खर्जूरम् (न.)

daughter in law स्नुषा (स्त्री.), पुत्रवधूः (स्त्री.)

daughterपुत्री, सुता, दुहिता (तृ)

day after tomorrow परश्वः

day before yesterdayपरह्यः

de facto standard –n लोकादर्शः

dead accountनिष्क्रियलेखा,मृतलेखा

debit voucher विकलन-प्रमाणकम्

debit विकलनम्

debt managementऋणप्रबंधनम्

debt, loan ऋणः, उद्धारः, कर्जः (कज् 1 प. व्यथने) (उ)

debtorअधमर्णः, ऋणग्रहीता (-तृ), ऋणी, ऋणिकः

decagon (geom.) दशभुजः

deca-gram (dkg.) दश-धान्यम् (द.धा.)

decapoda (zool.) दशपादाः

decaदशगुणः,दश

deci दशांशः, दशि – (दि.)

decimal notation –n दशमानपद्धतिः –स्त्री

decimal system दशमलवपद्धतिः

decimal दशांशः,दशमिक

decision support system (dss) –n निर्णयालम्बनसंविधा (निरालसंविधा), निर्णयाधारसंविधा (निराधसंविधा)

deck नौपृष्ठं

declaration form घोषणा-पत्रः

declaration –n घोषणा

decoction क्वाथः, अर्कः

decode –n विग्रहः, निष्कूटनम्, कूटवाचनम्व्याख्यानम्

decreeआज्ञप्तिः, प्रादेशः

decrement –n ह्रासः, अपचयः, क्षयः

decryption –n विग्रहः

decypher बीजलेखवाचनम्

dedicated server –n समर्पितवितरकम्

deemed universityमानितविश्वविद्यालयः

deep freezing अतिशीतनम्, गहनहिमीकरणम्

defamation मानहानिः,-भंगः

default printer –n औत्सर्गिकमुद्रकम्

default value –n औत्सर्गिकमूल्यम्, पूर्वन्यस्तमूल्यम्

defaults (s) –n उत्सर्गः, पूर्वन्यस्ताः, पूर्वनिविष्टाः

defect analysis –n दोषविश्लेषणम्, दोषविमर्शनम्

defect density –n दोषसान्द्रता, दोषघनता

defectiveसदोष, त्रुटिपूर्ण

defectदोषः

Defendant – प्रतिवादिन् (अर्थ. ३.१.१७)

deficiency   न्यूनता (स्त्री.)

defreezing विहिमीकरणम्,विनिश्चलीकरणम्

delegation   प्रतिनिधिमण्डलम्

delete key (del) –n निष्कासनकीलम्, उच्छेदनकीलम्

delivery-roomसूतिकागृहं, -आगारं

demand draft देयपत्रम्

demand अभियाचना

demi-officialsअर्ध-शासकीय

demo –n प्रात्यक्षिकम्

demonstrationनिदर्शनम्, प्रदर्शनम्, निरूपणम्,प्रात्यक्षिकम्

demonstrator   प्रदर्शकः, निदर्शकः

deodorantदुर्गन्धहर, गन्धहर

department विभागः

departmental charges   विभागीयप्रभारः

departmental enquiry विभागीयपरिपृच्छा

departmental inspectionविभागीयनिरीक्षणम्

departmental orderविभागीयादेशः

departmental permissionविभागीयानुमतिः

departmental proceedings विभागीयकार्यवाही

departmental promotionविभागीयपदोन्नतिः

departmentalविभागीय (वि)

departureनिर्गमः-नं

Deposit – उपनिधिः (अर्थ. ३.१२.१)

depositor निक्षेपकः

depositनिक्षेपः

depot आगारः

deputation allowance प्रतिनियुक्ति भत्ता

deputation प्रतिनियुक्तिः,-नियोजनं , शिष्टमण्डलम्

deputy commissioner उपायुक्तः

deputy director उपनिर्देशकः

deputy minister उपमन्त्री

deputy secretary उपसचिवः,प्रतिसचिवः

deputy speaker उपाध्यक्षः

deputy-उप-

deregisteredविपंजीकृत (वि)

dereservationवि-आरक्षणम्

descending order –n अवरोहणक्रमः, अवरोहीक्रमः

desertमरुभूमिः

design –n अभिकल्पना,परिकल्पना designer –n (परि) कल्पयिता,रूपकारः

designation पदनामः

designing अभिकल्पनम्, रूपांकनम्

desktop computer –n उत्पीठसङ्गणकम्, मञ्चगतं सङ्गणकम्, अधिमञ्चसङ्गणकम्

desktop –n उत्पीठम्, कार्यफलकम्, कार्यपीठिका

desktop publishing (dtp) –n उत्पीठप्रकाशनम्

desktop publishing (dtp) –n उत्पीठप्रकाशनम्

deskलेखपीठम्, लेखनफलकः,लेखाधारः

despatch instructionप्रेषणानुदेशः

despatch memoप्रेषणज्ञापनम्

despatch register प्रेषणपञ्जी

despatcher प्रेषकः

detectiveगुप्तचरः

detergent अपमार्जकः, सुफेनकम्

developer –n विस्तारकः, विधिकारः, व्युत्पादकः, निर्माता

development authority विकासप्राधिकरणम्

development blockविकासखंडः, -डम्

development –n विकासः,विस्तारणम्, निर्माणम्

device driver –n उपकरणप्रयोजकः

device independence –n उपकरणनिरालम्बता। device independent –n उपकरणनिरालम्बी।

device –n उपकरणम्, साधनम्,युक्तिः

device-dependent –adj उपकरणनिघ्न –त्रि, उपकरणावलम्बिन् – त्रि, उपकरणाधीन – त्रि

dhoti धोती, धौतम्

diabetesमधुमेह, बहुमूत्रः

diagnostics नैदानिकी, निदान

diagramआरेखः,रेखाचित्रम्

dialer program –n दूरभाषासंयोजनविधिः

dial-up access –n दूरभाषाभिगमः

diamond हीरकम्

diamond jubilee हीरकजयंती

diary दैनिकी, दैनंदिनी

diceपाशकः, अक्षः

dictating machineअनुलेखनयन्त्रम्, वाणी-लेखकं यन्त्रम्

dictationश्रुतलेखः

dictatorship एकायत्तशासनं,-तंत्रं

dictionary शब्दकोशः, -कोषः

diesel engineपीडज्वालबंबः

dieरूपपुटं

digital –adj अङ्कीय

digital camera –n अङ्कीयचित्रकम्, अङ्कीयप्रतिमानकम्

digital cellular phone –n अङ्कीयक्षेत्रीय (दूर) भाषा, अङ्कीयजङ्गम (दूर) भाषा, अङ्कीयचर (दूर) भाषा

digital computer –n अङ्कीयसङ्गणकम्

digital electronics –n अङ्कीयवैद्युतकम् (शास्त्रम्)

digital signature –n अङ्कीयनामाक्षरम्, अङ्कीयहस्ताक्षरम्

digital transmission –n अङ्कीयप्रसारणम्

digital video disc (dvd) –n अङ्कीयदृश्यवृत्तकम् (अदृश्यकम्) / (अदृवकम्) see dvd

digital video –n अङ्कीयदृश्यम्, अङ्कीयदृश्यलेखः

digital zoom –n अङ्कीयसर्पकम्

digitize –v अङ्क 10-उ (अङ्कयति), अङ्कीकरोति। digitization –v अङ्कनम्

dining hall भोजनशाला

dining room भोजनगृहम्

dining table भोजनफलकम्, भोजनपीठम्

dinner सग्धिः,रात्रिभोजः

dinner partyरात्रि-प्रीतभोज

dioscorea aculeata=sweet yam(bot.) मध्वालु (पुं., नपुं.)

diphtheria रोहिणी f घटसर्प

diploma उपाधिपत्रम्,उपाख्या,उपाधिका, पदविका

diplomacy कूटनीतिः, दौत्यम्,राजनयः

diplomatic राजनयिक

diplomatराजदूतः,कूटनीतिज्ञः

direct access storage device (dasd) –n साक्षादभिगम्यसङ्ग्रहोपकरणम् (साभिसङ्ग्रहम्) / (साभिग्राहम्)। directory –n विभागः।

director निर्देशकः / निदेशकः (पु.),निर्देशिका / निदेशिका (स्त्री.)

director general महानिदेशकः

Director of factories – कर्मान्तिकः (अर्थ. २.१२.६)

directorate निदेशालयः

directoryनिर्देशिका, निदेशिका

disaster management विपदाप्रबंधनम्

disaster recovery plan –n आपत्कालप्रत्यानयनोपायः, आपत्कालप्रत्याहरणोपायः

disasterविपत्तिः,विपद्

discharge (ड्यूटी का) निर्वहन, पाल, (ऋण का) उन्मोचन, सेवा-मुक्ति, कार्य-मुक्ति, (अस्पताल से) छुट्टी (at)to let out उत्सर्जनम् (न.), allow to go मोचनम् (न.) (sb)उन्मोचनं

discharged उन्मुक्त

disconnect –v वि+युजिर् –उ णिच् (वियोजयति), वियुक्तं कृ –उ (वियुक्तं करोति)

discount अपकर्षः,अपहारः,न्यूनीकरणम्

discus चक्रम्

discus throw चक्रक्षेपः

discचक्रिका

dish शरावकम्, स्थालिका,स्थाली vessel पात्रम्

dish वाटः (वट् 1 वेष्टने, 10 विभाजने)

disk चक्रम्, बिम्बः,वृत्तकम्, मण्डलकम्

disk – throwचक्रक्षेपः

disk drive –n वृत्तकचालकम्, वृत्तकवाहकम्

diskette –n वृत्तिका, लघुवृत्तकम्, तनुवृत्तकम्

dispatchप्रेषणम्

display advertisement प्रदर्शविज्ञापनम्

display –nप्रदर्शनम्

dissertation लघुशोधप्रबंधः, शोधनिबन्धः

distaff तर्कुः, तर्कुटी

distance educationदूरस्थशिक्षा

distance glasses दूरोपनेत्रम्

distance learning –n दूरस्थाधिगमः, दूरादधिगमः,दूरादध्ययनम्, आरादध्ययनम्

distance teachingदूरस्थशिक्षणम्

distributed computing environment (dce) –n प्रविभक्तसङ्गणनपरिसरः (प्रसङ्गपरिसरः)

distributed database –n प्रविभक्तदत्तांशनिधिः

distributed operating system –n प्रविभक्तकारकसंविधा

distributed processing system –n प्रविभक्तसंसाधनसंविधा

distribution list –n वितरणसूचिः

distribution वितरणम्

distributor वितरकः,वियोजकः, विटंककः

dit mode –n सम्पादनदशा, शोधनदशा, शोधनावस्था

ditch खातम्, जलकूटः

ditto यथोपरि

diver विगाहकः, मज्जूकः

diversionव्यपवर्तनम्,विषयांतरम्, पथांतरम्, पथांतरणम्, (निधि)-अपयोजनम्, अपवारणम्

dividendलाभांशः,भाज्यः

dividerविच्छेदकः,विभाजकः,भाजकम्,भेदकः

diving, dive प्लवनम्, प्लवः

Divorce - मोक्षः (अर्थ. ३.३.१६)

divorceविवाहविच्छेदः, विविच्छेदः

docksनौस्थानकं, -स्थात्रं, -प्रांगणं

dock-yard   नौप्रांगणं, -वाटः

doctorचिकित्सकः / वैद्यः (पु.), चिकित्सिका / वैद्या (स्त्री.), भिषक् (ज)

doctrineसिद्धान्तः

document –nप्रलेखः,लेखः, लेख्यम्,पत्रकम्

documentary film वृत्तचित्रम्

documentation –n प्रलेखीकरणम्, प्रलेखनम्,शिक्षालेखः

doll पुत्रिका, पाञ्चालिका, शालभञ्जिका,पुत्तली, पुत्तलिका

dolphin शिंशुमारः, शिंशुकतरः

domain name –n प्रदेशनाम (न.पु.), प्रदेशाभिधानम्, प्रदेशः, क्षेत्रम्

domainक्षेत्रम्

dome शिखरकलशः,कलशच्छदः

domestic airport अंतर्देशीयविमानपत्तनम्

domestic animal गृहपालितजीवः

domesticगृहजः

domicile (d)अधिवास; (-सिन्)

domicile certificateअधिवास प्रमाणपत्र

door bellआकारिका, द्वारघण्टिका

door- bolt(द्वार) अर्गली, कंटकः

door curtainद्वारपटः, -झल्लिका

door frame चतुष्काष्ठम्,द्वारबन्धः

door fringe द्वारमंडनं, -झल्लरी

door handleकपाटहस्तलं

door latch or chainद्वारशृंखला

door mat द्वारकटः, पादशोधकम्

door stepवारुंडी

door-keeper, gatekeeper द्वारपालः

doorद्वारम्

dormitoryशयन-, शय्याशाला

dose औषधमात्रा,मात्रा

dot matrix printer –n बिन्दुसम्पातमुद्रकम्

double bar द्विदंडं, द्विदंडिका

double lens द्विवीक्षः

double precision –n द्विगुणितसूक्ष्मता

double-click –n द्विर्नोदनम्, द्विर्नोदः

download –v अवा+रुह –प णिच् (अवारोपयति), अवा+हृ –उ (अवाहरति), अवचिनोतिdownloading –v अवारोपणम्, अवाहरणम्, अवचयनम्

dozen द्वादशकम्

draft प्रारूपम्, आलेखः, विकर्षः

draftingप्रारूपणम्

drainageजलनिर्गमः, जलनिष्कासः, जल-निर्चरणं

drawer निधानी,चलत्कोष्टः, चलकोष्ठः, उदाकर्षः, कर्षपेटिका,अन्तःपेटिका

drawing room स्वागतकक्षः, सभाजन-कक्षः

dressing of wound व्रणाबन्धम् (न.)

dressingनिर्णेजनं

dried gingerशुंठी

Drill – योग्या (अर्थ. २.१८.१८)

drill (military exercise) योग्या, to make hole वेधनम्, excercise व्यायामः,practice अभ्यासः

drilling machine व्यधनयंत्रं

drillingवेधनम्

drink पेयम्, मदिरा,पिबति (क्रि.)

Drinking (wine) – सौरिकं (अर्थ. १०.१.१५)

drinking potपानिलम्, पात्रं, चषकः, -कं

drinking straw पाननलिका, पानशलाका

drinking togetherसपीतिः, सहपानं

driver चालकः

driving licenceचालनानुज्ञप्तिः

dropsyजलोदरः

Dross (used in purifying the gold) – पूतिकिट्टः (अर्थ. २.१४.२३)

drug औषधम्, मादकद्रव्यम्

druggist औषधविक्रेता (-तृ), भैषजिकः, रसायनवित्

dry fruit वानं, मोणः

dry promotionनिर्लाभपदोन्नतिः

dry run –n शुष्कचालनम्

dryशुष्कं करोति (क्रि.), शुष्कः (वि.)

dummy (adj)कूट,निवाकुः

duodorant पूतिगंधनाशकः

dupliate copy अनुप्रतिः, अनुलिपिः

duplicateअनुकृतम्

duplicating अनुलिपिकरणम्

dust धूलिः

dustbinअवकरिका,अवकरकण्डोलः, धूलिभाण्डम्, उच्छिष्ट-वस्तु-भाण्डम्

duster मार्जनी, धूलिमार्जः, पांशुमार्जः, योपः (युप् प)

dustpan धूलिभाजनम्

dvd –n अङ्कीयदृश्यवृत्तकम् (अदृश्यकम्) / (अदृवकम्)।

dyeing रंजनं

dyer रंजकः

dyeरङ्गः

dynamic typing –n गतिकप्रकारनियमनम्, सोद्यमप्रकारनियमनम्, चलनकालिकप्रकारनियमनम्

eagle गरुडः, सुपर्णः, गरुत्मान् (मत्), महाश्येनः

ear ache कर्णशूलः

ear ring कुण्डलम्, कर्णकुण्डलम् (न., पु.) कर्णावतंसः, लोलावतंसः, बाली

earthen kettle करकम्

earthen lampमृद्दीपः

earthen-ware मृद्भाण्डम्

earthquake भूकम्पः

earthworm किञ्चुलुकः, गण्डूपदः

earwaxपिञ्जूषः

ebony tree तिंदूकः

e-book –n अङ्कीयग्रन्थः, वै-ग्रन्थः (वैद्युतकग्रन्थः), ई-ग्रन्थः

eco-friendlyपर्यावरण-अनुकूल(वि)

ecologyपारिस्थितिकी

e-commerce –n जालवाणिज्यम्, वै-वाणिज्यम् (वैद्युतकवाणिज्यम्), ई-वाणिज्यम्

economic analystआर्थिकविश्लेषकः

economic development आर्थिकविकासः

economic exploitation आर्थिकशोषणम्, आर्थिकदोहम्, आर्थिकसमुपयोजनम्

economic ministries आर्थिकमंत्रालयः

economic resources आर्थिकसंसाधनानि

economic आर्थिक, अर्थशास्त्रीय

economical justice अर्थनीतिकन्यायः

economical मितव्ययी

economics अर्थशास्त्रम्

economist अर्थशास्त्री, अर्थशास्त्रज्ञः

economy campaignमितव्ययिताभियानम्

economy sanctionआर्थिकानुशास्तिः

economyअर्थव्यवस्था

editingसंपादनम्

editionसंस्करणम्

editor (of a newspaper) सम्पादकः, सम्पादिका (स्त्री.)

editorial सम्पादकीयः

editorial assistantसंपादकीयसहायकः

editorial boardसंपादनमंडलम्

education   शिक्षणं, शिक्षा

educational instituteशैक्षिकसंस्थानम्

educational शैक्षिक,शैक्षणिक

e-governance ई-शासनम्

elastic limit (mech.)प्रत्यास्थ-सीमा

elasticप्रत्यास्थः (वि.)

elbow कफोणिः, कफोणिका

elbow joint कफोणिग्रन्थिः

elder brother अग्रजः

elder sister अग्रजा

elderज्येष्ठः (पु.), ज्येष्ठा (स्त्री.)

elected member निर्वाचित-सदस्यः

elected representative निर्वाचितप्रतिनिधिः

election commission निर्वाचनायोगः

election dutyनिर्वाचन ड्यूटी, चूनाव ड्यूटी

election expensesनिर्वाचनव्ययः

election resultचुनावपरिणामः

election, campaignनिर्वाचनाभियानम्

election, tribunal निर्वाचनाभिकरणम्

electionनिर्वाचनम्

electoral college निर्वाचकमंडलम्

electoral roll निर्वाचननामावलिः, निर्वाचकसूची

electorateनिर्वाचनक्षेत्रम्, निर्वाचकसमूहः

electorनिर्वाचकः

electric battery विद्युत्समूहा

electric bell विद्युद्घंटा

electric bulbविद्युत्कंदः

electric buttonविद्युद्दंडः

electric fan विद्युत्-वीजनम्, विद्युद्व्यजनं, -व्यजः

electric fittingवैद्युत्संधानं

electric gas lighter विद्युत्-वाति-ज्वालकः

electric generatorविद्युज्जनित्रम्

electric stove विद्युत्-चुल्ली

electric switchसंवियुक्

electric trainविद्युच्छकटम्,विद्युत्संयानम्

electric wireविद्युत्-तन्तुः, विद्युद्गुणः

electrical appliancesविद्युदुपकरणानि

electric-engine विद्युद्वंबः

electricianविद्युत्कारः

electricityविद्युत् (स्त्री.),वैद्युती f, तडित्

electricवैद्युत, विद्युत

electrificationविद्युतीकरणम्

electrol constituencey निर्वाचनक्षेत्रं

electromagnetic विद्युच्चुम्बिक

electrometer (elec.) विद्युन्मानः

electron (phys., chem.)विद्युदणुः

electronegative (phys., chem.) निद्युतीय (p)

electronic data interchange (edi) –n वैद्युतकदत्तांशविनिमयः (वैदत्तमय)

electronic funds transfer –n वैद्युतकधनसञ्चारः

electronic mail –n वैद्युतकपत्रम्, वैद्युतकसन्देशः,वै-पत्रम्, ई-पत्रम्

electronic media वैद्युतसंचार-माध्यमः

electronic warfare –n वैद्युतकविग्रहः, वैद्युतकसङ्ग्रामः

electronics –n वैद्युतकम् (शास्त्रम्)

electronics expertवैद्युतकविशेषज्ञः

elementary education प्रारंभिकशिक्षा

elementary प्रारम्भिकः

Elephant cub - विक्कः (अर्थ. २.३१.१०)

elephantiasis श्लीपदं

elevatorउन्नयनी, उत्थापः

elkकृष्णसारः

e-mail address –n वै-पत्रसङ्केतः, ई-पत्रसङ्केतः

embed –v नि+असु -प (न्यस्यति), नि+विश –प (निविशति),embedded –v न्यस्तः, निविष्टः

embedded system –n न्यस्तसंविधा, निहितसंविधा, निविष्टसंविधा

embroidery सूचिकर्म (न्),- शिल्पं

embryo भ्रूणः

embryologyभ्रौणिकी

emergency exit आपद्-निर्गमः

emergency आपत्कालः (पु.)

emeritusप्रतिष्ठित(वि)

emigrantउत्प्रवासी

emigration उत्प्रवासनम्, परावासः

employee कर्मचारी (पु.), कर्मचारिणी (स्त्री.)

employerनियोक्ता

Employment – प्रणिधानम् (अर्थ. १.१६.२४)

employment exchangeरोजगारकार्यालयः

employment notice रोजगार-सूचना

employment office रोजगार-कार्यालयः

employment prospects रोजगार-संभावनाः

employment जीविका (स्त्री.)

employment सेवायोजनम्

employment-oriented रोजगार-उन्मुख

Enclosure – वाटः (अर्थ. २.४.२५)

encryption algorithm –n सङ्कूटनविधिकल्पः

encryption –n सङ्कूटनम्

end key –n समापनकीलम्, अन्तकीलम्

end user –n उपभोक्ता, उपयोक्ता

enema pot बस्तियंत्रं

enemaबस्तिप्रयोगः

engineer अभियन्ता (-तृ),यांत्रज्ञः, अभियांत्रिकः

engineeringआभियांत्रिकी

engineगन्त्रम्, बंबः

enquiry अन्वीक्षा, परिपृच्छा

enquiry officerअन्वीक्षाधिकारी

enquiry roomपृच्छाकक्षा, -गृहं

enquiryofficeअन्वीक्षाकार्यालयः

enter/return –n प्रवेशः/निवर्तनम्

enterprise उद्यमः,साहसं

enterprisingसाहसिन्

entrepreneurship उद्यमिता

enunchनपुंसकः, षण्ढः

envelope (postal) आवरणम्, वेष्टनम्, पिहितपत्रम्,पत्रपुटं,-कोषः,निवेष्टं,

episodeकथाभागः,प्रसङ्गः, उपाख्यानम्

equipment उपस्करः,सम्भारः, उपकरणम्

equityसाम्या, (वाणिज्य) इक्विटी(at)

era कालः,अब्दः

eraserआघर्षणी,अपमृजकम्,व्यामृजकः,उन्मृजकः

error checking –n दोषपरीक्षणम्

error condition –n दोषावस्था, दोषपदम्

error correction –n दोषपरिहारः, दोषमार्जनम्

error handling –n दोषपरामर्शः

error message –n दोषसूचना

error –n त्रुटिः, दोषः, स्खलितम्

escalatorचलसोपानम्

escort अनुरक्षकः,रक्षिवर्गः

establishment charges स्थापनाप्रभारः

establishment officer स्थापनाधिकारिन्

establishment section स्थापनानुभागः

establishmentस्थापना, (संस्था) अधिष्ठानम्

e-trading site –n वै-व्यापारस्थलम्, ई-व्यापारस्थलम्

eunuch, impotent नपुंसकः षंडः, -ढः

executive committee कार्यकारिणी

executive council कार्यपरिषद्

executive engineerकार्यपालकाभियन्तृ

executive power कार्यपालकशक्तिः

executive कार्यपालिका, (पदनाम) कार्यपालकः, (रेडियो) निष्पादकः, (समिति) कार्यकारिणी, अधिशासिन्

exhalingनिःश्वसनम्

exhaust pipeनिष्कासननलः

exhaust निष्कासः

exhibition प्रदर्शनी

explosionविस्फोटः, उत्स्फोटः

explosive bomb विस्फोरविस्फोटकः

explosive विस्फोटकः,उत्स्फोटकः

Export duty – निष्क्राम्यम् (अर्थ. २.२२.२)

express trainद्रुतधूमशकटम्, -रैलम्,द्रुतयानं

extensionविस्तारः

external auditor बाह्यलेखापरीक्षकः

external auditबाह्यलेखापरीक्षा

external examinerबाह्यपरीक्षकः

external hard drive –n बाह्यध्रुवचालकम्

external modem-nबाह्यविपरिवर्तकम्

extra secretary अतिरिक्त-सचिवः

extraction –nनिष्कर्षणम्

extractउद्धरणम्,निस्सारः, सारः

fable कल्पितकथा, गल्प

fabric उतं (वेउ. तंतुसंताने)

fabrication (=construction)   संविरचनम्

face powderमुखरुगः, पिष्टापः

facsimileअनुलिपिः, प्रतिकृतिः

factoryनिर्माणी,निर्माणालयः, निर्माणशाला,यन्त्रागारम्, (कर्म-निर्माण-) शालोद्योगः, शिल्पशालं, -ला

falcon श्येनः

false evidenceकौटसाक्ष्यं

false withessकौटसाक्षी (इन्)

fan वीजनम्, व्यजनम्,विद्युत-व्यजनम्, प्रेंशः (प्र + ईंख् 1 प. गतौ),व्यजः, वीजयति (क्रि.)

fancy कल्पितवेशः (पु.) (sb)

faq –n सामान्यजिज्ञासाः, असकृद्याचितप्रश्नाः, सामान्यप्रश्नोत्तराणि। बहुषु जालस्थलेषु faq इत्याख्यः लेखः उपलभ्यते यस्मिन् नूतनपाठकैः प्रायेण याचिताः प्रश्नाः तेषमुत्तराणि च सङ्गृहीतानि भवन्ति।

fare   मूल्यम्, शुल्कं, भाटं, भाटकं

fashionनव्यता (स्त्री.), रीतिः (स्त्री.)

fat –n सन्निरूपिका (सञ्चिकानिरूपकपीठिका)।

fatमेदः(स्), वसा

favorite –n अभीष्टम्, इष्टतमम्, प्रियम्

favourable अनुकूलः

favourअनुग्रहः, कृपा, पक्षपातः

fax machine –n समकृतियन्त्रम्, समकारयन्त्रम्

fax modem –n समकृतिविपरिवर्तकम्, समकारविपरितवर्तकम्

fax –n समकृतिः, समकारः

feather पिच्छम्, कङ्गपत्रम्, पक्षः, वाजः

feature –n लक्षणम्, गुणः

fee शुल्कम्

feed backप्रतिपुष्टिः,पुनर्भरणम्

fees शुल्कम् (रघु., आप्टे)

fellowship अध्येतावृत्ति, अधि-सदस्यता

female wardस्त्रीवाटः

fence वृतिः (रघु., आप्टे)

fenugreek मकुष्टकः,मेथिका, पीतबीजा

fenugreek seed मेथिकाबीजं

ferryboat तरणी, नौका, तरः

ferrymanतारकः, तरनायकः

fertilizerउर्वरकम्

fiber optics –nमृणालमायूखम्

fiber-optic cable –n मृणालममयूखतन्तुः

fibre तन्तुः

fictionकथासाहित्यम्, उपन्यासः, कल्पना

fielderक्षेत्रधरः, -रक्षकः

fieldingक्षेत्ररक्षणं,-रक्षा, क्षेत्रणं

figअञ्जीरम्

file (office) (कार्यालय-) चितिः,नस्ती (इन्)

file allocation table (fat) –n सञ्चिकानिरूपकपीठिका (सन्निरूपिका)

file board संचिकाफलकं

file copy संचिकाप्रतिः

file cover संचिकावरणम्

file deletion –n सञ्चिकोच्छेदनम्, सञ्चिकानिष्कासनम्, सञ्चिकालोपः

file format –n सञ्चिकाप्रारूपम्

file locking –n सञ्चिकातालनम्

file –n सञ्चिका, मातृका,नस्ती (-इन्)

file name –n सञ्चिकानाम (न.पु), सञ्चिकाभिधानम्

file permissions –n सञ्चिकानुज्ञाः

file photo संचिकाचित्रम्

file server –n सञ्चिकावितरकम्

file sharing –n सञ्चिकासंविभाजनम्

fileपत्रपरशुः, रेत्री,कणाशः

filing cabinetलेख्यपत्रावलि-विशिष्टाधारः

film cameraपटरूपित्रं

film clipपटसंजः

film rollपटवेलः

film studio चित्रपट (निर्माण) शाला

film चलचित्रम्,पटः

filter –n शोधकम्।

filtering software –n शोधकतन्त्रांशः

fin(s)मत्स्यपक्षः (मत्स्यपक्षौ द्वि.व.)

finance act वित्त-अधिनियमः

finance bill वित्त-विधेयकः

finance dep.अर्थविभागः

finance वित्तम्

financial administrationवित्तीयप्रशासनम्

financial assistanceवित्तीयसहाय्यं

financial statementवित्तीयविवरणम्

financial yearवित्तवर्षः,-र्षम्

financialवित्तीय (वि)

financierवित्तपोषकः

finanical certificateवित्तीयप्रमाणपत्रम्

finanical concurrence वित्तीयसहमतिः

finanical crisisवित्तीयसंकटः

finanical gainवित्तीयलाभः

finanical legislationवित्तीयविधानम्

finanical lossवित्तीयहानिः

finanical obligationवित्तीयदायित्वम्

finanical power वित्तीयशक्तिः

finanical provisionवित्तीयप्राविधान

finanical reliefवित्तीय राहत

finanical reviewवित्तीयसमीक्षा

finanical sanction वित्तीयसंस्वीकृतिः

finanical system वित्तीयपद्धतिः

finanical yearवित्त-वर्षः,-वर्षम्

fine (textured) cloth सूक्ष्मवस्त्रं

fine artललितकला

fine   सूक्ष्मः (पु.),उत्कृष्टः (वि.), दण्डः (पु., न.),द्रव्यदंडः,अर्थदण्डः

fingerprint अङ्गुलि-मुद्रा

fire brigade अग्निशामकदलम्, अग्निप्रतिरक्षाधीक्षः,-कः, अग्निगणाधीक्षकः, अग्निप्रतिरक्षा-विभागः

fire control instrument   अग्नि-नियंत्रणोपकरणम्

fire engine अग्निशमित्रम्

fire extinguisher   अग्निशामकः

fire insuranceअग्नि-बीमा, अग्नि-आगोपः

fire pan भ्राष्ट्रः

fire safety officer   अग्निसंरक्षाधिकारी

fire service अग्निशमनसेवा

fire stationअग्निशमनकेंद्रम्

fire-crackersअग्नितारादिक्रीडा, खधूदिक्रीडा   आतिशबाज़ी, पटाके फोड़ना

fire-fighterअग्निप्रतिरोधकः

fireman अग्निपः, अग्निशामकः

fireproofअग्निसह,-रुध्

fireworksअग्निक्रीडनकः

firm   दृढः (वि.), व्यवसायप्रतिष्ठानम् (न.), उद्योगसंस्था (स्त्री.)

firmware –n ध्रुवतन्त्रांशः, स्थिरतन्त्रांशः

first aid प्रथमोपचारः, सद्यःसाहाय्यम्,प्रोपचारः, तात्कालिक-प्रथमोपचारः

first aid box प्रथमोपचारपेटिका

first aid equipment सद्यःसाहाय्य-सम्भारः

first class ticket प्रथमश्रेणीचिटिका

first-aid kit प्रोपचार-सज्जा

first-generation programming language –n प्रथमवंशश्रेणिकविधिभाषा, प्रथमवंशस्तरीयविधिभाषा।

fiscal policy राजकोषीयनीतिः

fiscal reformराजकोषीयसुधारः

fiscal राजकोषीयः

fish-basket कुवेणी

fisheriesमात्स्यिकी, मत्स्य-पालनम्, मत्स्य-उद्योगः

fisherman धीवरः, कैवर्तः

fisheryमीनक्षेत्रं

fish-hookबडिशं, -शा, -शी

fishing boat धीवरनौका, कैवर्तनौका, मात्स्यिकपोतः

fishing net जालं, मत्स्यजालं

fishing rod बडिशम्,मत्स्यवेधनी,बडिशदण्डः,मत्स्यनदंडः

fishing trap मत्स्यकुटम्

fishingमत्स्यनं (मत्स्यग्रहणं)

fistula भगंदरः, नालव्रणः

flamingoराजहंसः, हंसकः

flash द्युतिः,प्रस्फुरणम्

flask पलिघः

flat database –n समदत्तांशनिधिः

flat file –n समसञ्चिका

flea पिंशुः, रक्तपायी, देहिका, प्लविका

flicker –n लोलः, लोलनम्। सङ्गणकपटले लेखादीनाम् सारणेन दृश्यमान लोलनम्। a visible distortion that occurs when one scrolls the screen of a monitor

Floor - तलम् (अर्थ. १.२०.२)

flour समिता,पिष्टम्,गोधूमचूर्णम्

flour mill गोधूमपेषकम्, पिष्टपेषणी

flow chart –n प्रवाहचित्रम्

flower pot पुष्पधानी,पाडिनी, पुष्पपात्रम्,-कुंडः, -डं, -डी(कुंड् 10 पालने)

flower-basketफुल्लारी (फुल्ल् + आ + रा दाने)

flower-bed पुष्प-शय्या

flower-seller मालाकारः, फूलमाली

flush latrine उत्सेकमलगृहं

flush toilet यन्त्रशौचकूपः

flush –v निरसनं कृ –उ (निरसनं करोति)।

flyover उपरिपथः, उपरि-पारपथः,उपरिपारणम्

foam फेनः

focus –n केन्द्रबिन्दुः,लक्ष्यम्,अवधानम्, केन्द्रीकरोति (क्रि.)

fog धूमिका, कुझटिका, शोकरम्

foil पर्णी

folder सञ्चयः, समुच्चयः, संपुटः

folding chair कुब्यासनं

folding table पुटासन्दः

folk song लोकगीतम्

follow up अनुवर्तनम्

font वर्णमुखम्, वर्णलेखः, वर्णचित्रम्, वार्णम्, मुखम्

Food (for animal) – विधा (अर्थ. २.१५.५०)

foot bridge पदसेतुः

foot path पदमार्गः

foot-ball (game) पादा (पद+ण), पादकन्दुकः, पत्कन्दुकः, पत्कंदुकखेलः

footer –n पादकम्

footnote –n पादटिप्पणी

fore finger तर्जनी

forecast पूर्वानुमानम्

forecasting पूर्वानुमानम्, प्रक्षेपणम्

forensic science न्यायिकविज्ञानम्, न्यायवैद्यकविज्ञानम्

Forest chieftain – आटविकः (अर्थ. १.१२.६)

Forest troops – अटवीबलम् (अर्थ. १०.३.४)

foreword प्राक्कथनम्, पूर्वकथनम्

fork भोजनकंटिका, विशाखः, त्रिशिखः, द्विशिखः, कण्टम्

form प्रपत्रम्, आकृतिः

formal औपचारिक (वि)

formal education औपचारिकशिक्षा

formality औपचारिकता, लोकाचारः

format प्रारूपम्, संरूपम्

formatting –n प्रारूपणम्, संरूपणम्

former पूर्वः, पूर्ववर्ती

formula सूत्रम्

formula bar सूत्रशलाका

forthcoming आगामी

forthwith तत्कालः

forum वाक्पीठम्

forward अग्रवर्ती, पुरोगामी (पु.), अग्रवर्तिनी, पुरोगामिनी (स्त्री.), प्रगतिशीलः (वि.), अग्रेसारयति (क्रि.), अग्रतः (अ.), अग्रेषितः (वि.)

forwarding letter अग्रेषणपत्रम्

fountain जलयंत्रम्, जलधारायंत्रं, धारायन्त्रम्, निर्झरम्, उत्सः, प्रस्त्रवणं

fountain-pen मसीझरः, -रा, -झारिणी, झरकलमः

fountain-pen ink मसीझर-वर्णिका

fourth-generation computer तुरीयवंशश्रेणिकम् सङ्गणकम्, तुरीयवंशस्तरीयम् सङ्गणकम्

fourth-generation programming language तुरीयवंशश्रेणिकविधिभाषा, तुरीयवंशस्तरीयविधिभाषा

fox कोकशृगालः, किखि, लोपाशः

fracture अस्थिभंगः, काण्डभग्नं

fragrance सौरभम्

frame आबन्धः

frame of board फलकबंधः

frame relay खण्डसञ्चारः

franchise नामाधिकारः, मताधिकारः

francoline partridge तित्तिरः

Fraud - अपचारः (अर्थ. ४.२.२)

freeware निश्शुल्कतन्त्रांशः

frequency –n अभीक्ष्णता, आवर्तनम्, बारंबारता

frequently asked questions (faq) सामान्यजिज्ञासाः, सामान्यप्रश्नाः, असकृत्याचितप्रश्नाः

fridge प्रशीतकम्, सुशीतकम्

fried rice लाजा

fried vegetables भर्जः

frock वासा, अर्धोरूकम्, अर्धनिचोलः

front cockpit अग्रासः

front light अग्रदीपः

front line अग्रततिः

Frontier officer – अन्तपालः (अर्थ. २.२१.२४)

frost तुषारः

frying pan कटाहः, पिठरः, -रं, भर्ज्जनपात्रम्

frying plate ऋजीषम् (r)

full backup –n सम्पूर्णप्रतिलेखः

function call –n नियोज्याह्वानम्

function key –n नियोगकीलम्

furnace अंगारिका, अंगारधानी, उद्ध्मानम्

furniture उपस्करः

fuse wire द्रवतारः (कुल.), द्राव्यतन्तुः (रघु.)

fuzzy logic –n अविशुद्धतर्कः। अविशदतर्कः।

galaxy आकाशगङ्गा (रघु., आप्टे.)

gall bladder (anat.) पित्ताशयः

gallantry award शौर्यपुरस्कारः

gallery दीर्घा, आलिन्दः (पु॰), मांचं (मंच+समूहार्थे अण्)

garage यानगृहम् (न॰), यानागारम्

garden party उद्यानभोजः, -पंक्तिः f

gargle गण्डूषः (पु॰)

garlic लशूनः, रसुनम्, लशुनम्

garment वसनम्

gas cylinder वातिरम्भः (रघु.), अनिलकोशः

gas stove वातिचुल्लिका, अनिलचुल्ली, वातितापनी

gas-light वाति(प्र)दीपः

gasmask कद्वायुत्रं

gastric juice जाठररसः

gas-tube वातिनालः, -नलिका f

gate keeper द्वारपः,-पालः, द्वारिकः, द्वाररक्षकः

Gate keeper – प्रतिहारः, प्रतिहारकः (शुक्रनीति २.१७५)

gate pass द्वारपत्रम्, द्वारपारणम्, प्रवेश-पत्रम् (रघु.)

gazette राजपत्रम्

gazette notification राजपत्राधिसूचना

gazetteer राजपत्रित-विवरणम्

gb –n अब्जाष्टकानि (अब्जाष्टम्), 1 अब्जम् = 1,00,00,00,000

gear   दंतिचक्रं, दंतुरचक्रं

gelatin श्लिषिः

generator जनित्रम् (रघु.)

generl diary सामान्य-दैनिकी

Geologist – शुल्वज्ञः (अर्थ. २.२४.१)

giga –n अब्जम् = 1,00,00,00,000

gigabit –n अब्जाह्काः, अब्जाष्टकानि (अब्जाष्टम्), 1 अब्जम् = 1,00,00,00,000

gigabyte (gb) –n अब्जाष्टकानि (अब्जाष्टम्), 1 अब्जम् = 1,00,00,00,000

ginger आर्द्रकम् (न०)

giraffe महाग्रीवः, चित्रोष्ट्रः (पु०)

gland (anat.) ग्रन्थिः (पुं.)

glass bangle(s) काचकटकम् (कटकानि), काचबंगुरिका (बंगुरिकाः)

glass pane काचफलकम्

glass चषकः (पु॰), काचम् (न॰)

Glass, crystal –काचः (अर्थ. ३.१७.८)

glass-cutter (diamond file) हीररेत्री

glaucoma   नेत्रकणिका

glider (engineless aeroplane) अयन्त्रविमानम्, अगन्त्रविमानम्, विबंब-विमानः, -नं, उत्सर्पः (उत् + सृप् 1 प. गतौ)

glitch –n दोषः

global positioning system (gps) –n गोलस्थानग्राहकम् ('गोलस्थकम्'), गोलस्थाननिर्धारकम् ('गोलस्थकम्')

global scope –n व्यापकावधिः, सार्वत्रिकावधिः

global tender वैश्विकनिविदा

globalization वैश्वीकरणम्

globe भूगोलकम्, गोलः

glossary परिभाषा-कोश, शब्दावली, शब्द-संग्रहः, शब्दावली

glove हस्तपः, हस्तत्राणम्, करस्यूतः (करस्यूतौ द्वि.व.), करच्छदः

glucose (chem) मधुमम्

glue श्लेषः

glycerine मधुरिः,-री

godown भाण्डागारम्, कोष्ठागारं

Gold workshop – विशिखा (अर्थ. २.१४)

golden jubilee स्वर्णजयंती

goldsmith स्वर्णकारः

golf द्रुगुलिका, क्षेत्रगुलिका

goods train वस्तुधूमशकटम्, भार-,माल-रैलम् (मल् , आ. to possess)

googles महोपाक्षं

gorilla भीमवानरः

gourd   तुम्बी, अलाबुः, तुम्बम्

gourd   कुष्माण्डम् / कर्कारुः

gourd (soft)   घृताची

gourd (white)   कर्कारुः

gourd, calabaah cucumber   मिष्टतुंबी f

governing body शासी-निकाय

government सर्वकारः

governor राज्यपालः

grace mark   अनुग्रहाङ्कः

grace अनुग्रहः, कृपा, गरिमा, शोभा

grain market(see corns) धान्यविपणिः,-णी

gram (g., gm., gr., grm.) धान्यम् (धा.)

gram चणकम्

gramophone ध्वनिश्रावः

granite दृढप्रस्तरः, कणाश्मः

graph –n आलेखः, रेखाचित्रम्

graphics character –n चित्राक्षरम्, चित्रवर्णः

graphics –n चित्रणम्

grasshopper शलभ: (पु॰), घासवल्गी, घासशलभः, तृणपतङ्गः

gravitation महाकर्षः

gravitational force गुरुत्वाकर्षणशक्तिः (स्त्री॰)

gravity गुरुत्वम् (न॰)

green chilli आर्द्रमरि- (री) चं

grenade क्षुद्राग्निगोलकम्

grinder पेषकः, -म्

Grinding mill - रोचनी (अर्थ. ३.८.११)

grinding wheel पेषणयंत्र, घरट्टः

grindstone शाणः

ground floor भूतलम्

groundnut भूचणकम् (ए.व) भूचणकानि (ब.व), भूमुद्गः

guarantee प्रत्याभूतिः

guarantor प्रतिभूः, प्रत्याभूतिदाता

Guard - आरक्षकः (अर्थ. ७.१७.४४)

guard (of a train) नियन्ता (-तृ)

guard रक्षकः

guardian संरक्षकः, प्रतिपालकः, अभिभावकः

guava tree पेरुकः, अमृतफलः जाम, अमरूद, बिही

guava बहुबीजफलम्, बीजपूरम्, पेरुकम् (कुल.)

guitar वल्लकी

gum (-pot) निर्यासः (-पात्रं)

gum निर्यासः, निर्यासः, संश्लेषः

gun शतघ्नी, नालिका, दूरवेधकम्, लोहनाडी, गुलिप्रक्षेपणी, गोलिकास्त्रम्, गोल्यसः (अस् प. क्षेपणे नालिका)

gutter प्रणालः, जलवाहनी, उदकगमनमार्गः

gymanasium व्यायामशाला, मल्लशाला

gymnast दाक्षकः, दाक्षिका

gynaecology स्त्रीरोगचिकित्सा

gyroscope वलयेक्षः

hacker –n कुट्टकः, भञ्जकः

hacksaw (for cutting metal) धातुक्रकचः

hair clip संदंशिका

hair cutting salon वपनी, केशकर्तनालयः

hair dye केशरागः

hair net मुण्डजालम्

hair oil केशतैलं

hair pin केशसूची, केशाणिः (पुं.)

hair shampoo केशक्षालः

hair style केशविन्यासः (पु॰)

hair-pencil   केशांकनी

half pant अर्धोरुकम्

hall प्रशाला, प्रधानकक्षः (पु॰), सभागृहम् (न॰)

halwa संयावः

hammer घनः, अयोधनः, मुद्गरः

hammock   इयु-, झुलः (इयुं (झुं) (झु, इयु 1 प. गतौ) गतिं लाति), हिंदोलः

hand bag हस्तस्योतम्

hand bandage हस्तबंधः

hand brake   हस्तारोधः

hand camera हस्तरूपित्र

hand cart हस्तशकटम्

hand drill हस्तकर्णः

hand glove   हस्तपः, करच्छदः, हस्तच्छदः

hand grenade हस्तविस्फोटः, क्षुद्राग्निलगोलकम्

hand made   हस्तकृत

hand pump   हस्तोदञ्चः

handball हस्तकन्दुकः

handbook   पुस्तिका, हस्तपुस्तिका (स्त्री॰)

handcuffs   हस्तपाशः, करबन्धनम्, पाणिबन्धनम्

handful मुष्टिमितः (वि॰)

handicapped विकलाङ्गः (वि॰)

handicraft हस्तशिल्पम्

handkerchief करवस्त्रम्, नक्तकः

handle हस्तलः

handle spoon   दर्वी

handloom   हस्तवेमः

hang –v जडीभवति, निष्क्रिय भू –प (निष्क्रियं भवति)

hang लम्बते (क्रि॰)

hanger आलम्बः, उद्बन्धकम् (न॰)

hanging lamp प्रालंबदीपः, अवलंबदीपः

Harassment – उपतापः (अर्थ. ६.१.६)

harbor पोताश्रयः, नौकाश्रयः, -शयः

Harbour-town, port - संयानीयम् (अर्थ. २.४.४)

hard disk –n ध्रुववृत्तकम् ('ध्रुवकम्')

hard drive –n ध्रुव (वृत्तक) चालकम्, ध्रुव (वृत्तक) प्रयोजकम्

hard-coded –adj सन्न्यस्त (त्रि), सन्निविष्ट (त्रि), दृढाविष्ट (त्रि)

hardware –n यन्त्रांशः, यन्त्रसामग्री। सङ्गणकस्य, अन्ययन्त्रस्य वा भौतानि अङ्गानि। the physical, touchable, material parts of a computer or other system.

hardware platform –n यन्त्रांशाश्रयः, यन्त्रांशाधारः

harmonium स्वनिमा, स्वरन्धरा

harnai अन्त्रवृद्धिः

harp पुरुतन्त्री

hartal हट्टतालं

hash sign –n हैश्चिह्नम्, निश्रेणिचिह्नम्

hash table –n हैश्पीठिका

hash value –n हैश्मूल्यम्

hat rack टोपनिलयः

hat टोपी (रघु.), शिरस्त्रम्

haunch पिचंडः

haversack पाथेयकोषः,-प्रसेवः, शणपेटः

hawk श्येनः (पु°)

hawker वैवधिकः, संवादपत्रविक्रेता, उद्घोषविक्रेता(तृ),चरविक्रयिकाः–ण-(इन्)

head light अग्रदीपः, शिरोदीपः, पुरोदीपः

head phone शिरश्रावः, -भाषः

head post office प्रधानपत्रालयः

headache शिरशूलः

head-constable मुख्यदण्डधरः

header –n शीर्षकम्, शीर्षम्

headmaster प्रधानाचार्यः (पु°), मुख्याध्यापकः (पु°)

headmistress प्रधानाचार्या (स्त्री°), मुख्याध्यापिका (स्त्री°)

headquarter मुख्यालयः, प्रधानकार्यालयः, केन्द्रकार्यालयः (पु°)

headquarter allowance मुख्यालय भत्ता

health care स्वास्थ्यरक्षा

health certificate स्वास्थ्यप्रमाणपत्रम्

health insurance स्वास्थ्यागोपः

hearsay कर्णिका

hearse van शववाहनम्

heart attack हृदयाघातः (पु॰)

heart beat हृदयस्पन्दः (पु॰)

hearth चुल्ली, अङ्गारधानिकाः

heater तापकः

hecto-meter (hectom., hm.) शत-मानः (श.मा.)

hedge वृत्तिः, क्षेत्रावरोधकम्, क्षेत्रवेष्टनम्

hedgehog जाहकः

heel पार्ष्णिः (पु॰), पादतलम्, पादमूलम्

heel-plate पार्ष्णिपत्रं

helicopter सवीजनम्, उदग्रविमानम्, सव्यजनं विमानम्

helm, rudder कर्णः, कंनिपातः, अरित्रं

helmet शिरस्त्राणम्, शीर्षरक्षकम्

hemp शणम्, विजया, भंगा

hepatitis यकृच्छोथः, यकृत्कोपः

herb औषधिः, -धी (स्त्री.), वनस्पतिः (पु॰)

Herdsman – पालिन् (पुं) (अर्थ. ३.१०.२७)

hereditary पैतृकम्, आनुवंशिकम्, वंशागतम्

heredity आनुवंशिकता (स्त्री॰)

hernia अंत्रवृद्धिः, -स्रंसः

hertz (hz) –n हर्टस्

hiccup हिक्का, हिध्मा (स्त्री॰)

hidden file –n गुप्तसञ्चिका

hide and seek गोपक्रीड़ा, चोरलुक्किका

hierarchical database –n पदानुक्रामिकदत्तनिधिः, आनुवंशिकदत्तनिधिः

hierarchical file system –n पदानुक्रामिकसञ्चिकासंविधा, आनुवंशिकसञ्चिकासंविधा

hierarchical पदानुक्रमिकः, सोपानिकः

hierarchy –n पदानुक्रमः, अनुवंशः, सोपानिकी

high bit –n उच्चाङ्कः

high explosive bomb प्रोत्स्फोटकास्त्रं

high jump उच्चझंपा, उच्चकुर्दमम्

high resolution –adj उत्तमगुणक –त्रि

high temperature उच्चतापः

high vaccum pump उच्चशून्यकोदञ्चः

higher authority   उच्चतरप्राधिकारी

higher education   उच्चशिक्षा, उच्चतरशिक्षा

high-level programming language –n उच्चविधिभाषा,उच्चस्तरीयविधिभाषा व्युत्पन्नविधिभाषा

highlight –n उद्वर्णः, highlight –v उद्वर्णयति

high-speed modem –n द्रुतगतिकविपरिवर्तकम्, वेगवद्विपरिवर्तकम्

highway राजमार्गः

hill station पर्वतीयस्थलम्

hippopotamus करियादस्, जलहस्ती

Hire - भाटकम् (अर्थ. २.२८.३)

hire (v) भाटकेन गृह्णाति (क्रि॰)

hire भाटकं

Hired or Rented article - अवक्रीतकम् (अर्थ. २.१२.२२)

hireling भृतकः, वैतनिकः

hiss फूत्कारः, सीत्कारः

historian ऐतिहासिकः, इतिहासलेखकः

historical ऐतिहासिकम्

historical moument ऐतिहासिकस्मारकम्

history sheet इतिवृत्तम्

history इतिहासः

hit wicket दंडाहत, स्वाहत, दंडा-घातः

hi-tech प्रगततान्त्रिकम् (न॰)

hoarding विज्ञापनपट्टः

hobby अभिरुचिः (पु॰)

hob-nail गंडशीर्ष-कीलः

hockey यष्टिकन्दुकः

hockey-stick यष्टिः

hod लेपाधारः, सुधाभाजनम्, विलेपपात्रम्

hoe खनित्रम्, अवदारणः, स्तंबघ्नः , कुद्दालः, कुदालः

hog वराहः, शू(सू)करः

hoisting उन्नमयति (क्रि°)

hold गृह्णाति (क्रि°)

holder (दीप-) धरः (in a compound)

holiday अवकाशः, छुट्टिः (छुट् 6 प. भेदने)

holiday resort अवकाशसदनम्

holograph स्वलेखः

homage उपासना, सेवाञ्जलिः

home guard नगरसैनिकः

home key –n आरम्भकीलम्

home page –n मुखपृष्ठम्

home science गृहविज्ञान

home work गृहपाठः (पु°)

homeopathy समचिकित्सा, सामिकी

homicide   नृहत्या, मानवहत्या

homogeneous सजातीय

hone शाणः

honey bee   मधुमक्षिका (स्त्री०)

honeycomb मधुकोषः

honorarium   मानदेयं, निकरः

honorary मानद

honorary degree   मानद-उपाधिः

honorary member मानद-सदस्य

honourable member माननीयसदस्यः

honourable   माननीयः

hood फणा (स्त्री०)

hoof   खुरः, क्षुरः, शफः, -फं

hook आकर्षणी, ग्रहणी, धरणी, अङ्कुशः, बडिशम्

hookah धूमनलिका, हुड्डुत्का

hooping belt वलयपट्टः

horizon क्षितिजम्

horizon-indicator   क्षितिजदर्शकः

horizontal bar क्षैतिजदण्डम्

horn शृङ्गं, विषाणः, -णम्

hornet बृहद्दंडोलः

horoscope जन्मपत्रिका (स्त्री॰)

horse अश्वः

horticulture उद्यानविद्या

horticulturist उद्यानविद्याज्ञः

hospital चिकित्सालयः, रुग्णालयः

hospitality allowance आतिथ्य भत्ता

hospitality आतिथ्यम्, अतिथिसत्कारः (पु॰)

host निमन्त्रकः, आतिथेयः

hostel छात्रावासः

hostile witness प्रतिकूलसाक्षी (इन्)

hot key –n त्वरयितृकीलम्

hot water bag उष्णोदध्रः, उष्कध्रः

hotel भोजनालयः, भोजनिलयः, पथिकाश्रमः

hound आखेटिकः, मृगयाकुक्कुरः

hour होरा, घण्टा

house components गृहघटकाः

house construction (आ) गृहरचनं

house hold articles गृहोपकरणानि

house hold गृह्य

house keeping गृहकर्म, -प्रबंधनम्

house lizard पल्लिका, गृहगोधा

house rent गृहभाटकं

house tax गृहकरः

house wife गृहिणी (स्त्री॰)

housefly मक्षिका

household implements गृहोपकरणानि

household utensils गृहपात्राणि

householder गृहस्थः

housing complex आवासीयसंकुलम्

housing department आवासविभागः

housing society आवाससमितिः

housing आवासनम्

howitzer पहित्घ्नी

html –n पर्यङ्कभाषा (परिपाठ्याङ्कनभाषा), परिव्यभाषा (परिपाठ्यव्यञ्जकभाषा)

hypertext markup language

http –n परिसंविद् (परिपाठ्यसञ्चारसंविद्) hypertext transfer protocol

hub नाभिः

hug आलिङ्गनम् (न०)

human resource management मानवसंसाधनप्रबंधनम्

human right मानवाधिकारः

human मानवीयः (वि०)

humble नम्रः (वि०)

humerus भुजास्थि, प्रगण्डः

humidity आर्द्रता

humiliation   मानहानिः, मानभङ्गः, अवमानना

humility विनयः (पु०)

humorous   विनोदपूर्णः (वि०)

humour विनोदः (पु०)

hump-backed कुब्ज

hundred yards race शतयष्टिचर्या

hunter व्याधः

hunting आखेटः, मृगया

hurdles अन्तरायः

hurdling अन्तरायधावनम्, (उल्) लंघनचर्या

hurry त्वरा (स्त्री॰)

hurt व्यथयति (क्रि॰)

husband पतिः (पु॰)

husband's brother देवरः, देवा (वृ)

husband's brother's wife याता (तृ)

husband's sister ननान्दा (दृ)

husband's younger brother देवरः

husk तुषः

hut कुटिः, पर्णकुटिः, -शाला, कुटी, -रं

hybrid मिश्रज, संकरजात

hydra (zool.) जलव्यालः

hydrocele कोषवृद्धिः, वृषणवृद्धिः

hydrogen उदजनः

hydrogen (chem.) उदजनः

hydrogen bomb उदजनास्त्रं

hydrogen peroxideउदजनातिजारेयं

hydrophobia जलसंत्रासः

hyena तरक्षुः,-क्षः, तर्क्षुः

hygiene स्वास्थ्यकारिता

hygienic स्वास्थ्यकरः (वि०)

hygienic condition स्वास्थ्यकरदशा, -स्थितिः

hyperlink –n परिसन्धिः, परिशब्दः

hypertext markup language –n परिपठ्याङ्कनभाषा (पर्यङ्कभाषा) परिपठ्यव्यञ्जकभाषा (परिव्यभाषा) see html

hypertext –n परिपाठ्यम्

hypertext transfer protocol –n परिपठ्यसञ्चारसंविद् (परिसंविद्) see http

hyphen योजकचिह्नम् (न०)

hypnosis सम्मोहनम् (न०)

hypnotism सम्मोहनविद्या (स्त्री०)

hypo-center भूकम्पकेन्द्रम्

hypothesis उपन्यासः, उपकल्पना

hysteria वातोन्मादः

hz –n हटर्स् see hertz

ibex रंकुः

ice हिमम् (न०)

ice bag हिमध्रः

ice cream पयोहिमम्

ice factory हिमनिर्माणशाला

ice-proof हिमसहः

icon –n चित्रकम्।

idea कल्पना (स्त्री॰), विचारः (पु॰)

ideal आदर्शः (पु॰)

Identity - अभिज्ञानम् (अर्थ. २.२१.२)

identity card परिचयपत्रम् (न॰)

idiom लोकोक्तिः (स्त्री॰), वाक्प्रचारः

idli इडलिः

illegal construction अवैधनिर्माणम्

illegal gratification अवैधपरितोषणम्

illegal अवैधः (वि॰)

illogical अतार्किक, तर्कहीन

imitation अनुकरणम् (न॰)

immediate सद्यः (अ॰), तत्कालम् (क्रि॰ वि॰)

immigrant आप्रवासी

immigration आप्रवासः (पु॰)

immigration authority आप्रवासप्राधिकारी

immigration laws आप्रवासविधिः

immigration service आप्रवाससेवा

immigration visa आप्रवास वीज़ा

immovable property अचलसंपत्तिः

impartial निष्पक्षः

imperative language –n विधायकभाषा

imperative आज्ञापकः, आदेशकः

import आयातः (पु॰)

import duty आयातशुल्कं

import –v आ+या –प (आयापयति)।

inauguration उद्घाटनम् (न॰)

incandescent oil lamp उत्तापतैलदीपः

incarnation अवतारः (पु॰)

incendiarism दाहकर्म (न्)

incendiary bomb अग्न्यस्त्रं

incense धूपः, गन्धवर्तिका (स्त्री॰)

incentive प्रलोभनम्, प्रोत्साहनम्

inch अङ्गुलः, प्राङ्गुलः

in-charge प्रभारिन्

incinerator भस्मित्रम्

income आयः (पु॰)

income tax department आयकरविभागः

income tax inspection आयकरनिरीक्षणम्

income tax आयकरः (पु॰)

incoming आवक, आगंता

incoming call आवक कॉल /पृच्छा

increment certificate वेतन-वृद्धिप्रमाणपत्रम्

increment –n वृद्धिः, उपचयः

increment वृद्धिः (स्त्री॰), वेतनवृद्धिः (स्त्री॰)

indeed नूनम् (अ॰)

index –n सूचिका, अनुक्रमणिका, वर्णानुक्रमणी, सूचि(ची)पत्रं

index number सूचकांकः

index sheet सूचकपत्रम्

indicator संकेतकः

indirect परोक्षः (वि॰)

indirect tax अप्रत्यक्षकरः

indirect taxation अप्रत्यक्षकराधानम्

indology भारत-विद्या

in-door game आभ्यन्तरक्रीड़ा, गृहक्रीडा

industrial औद्योगिकः (पु॰), औद्योगिकी (स्त्री॰)

industrial centre औद्योगिककेंद्रं

industrial cooperation औद्योगिकसहकारिता

industrial estate औद्योगिकसंपदा

industrial exhibition औद्योगिकप्रदर्शनं

industrial psychology औद्योगिकमनोविज्ञानम्

industrial strategy औद्योगिककार्यनीतिः

industrial training औद्योगिकप्रशिक्षणम्

industrialist उद्योगपतिः

industrialization औद्योगीकरणम्

industrious उद्योगिन्

industry उद्योगः (पु॰)

infanticide शिशुहत्या

infected –n सङ्क्रान्तः

infection –n सङ्क्रमः, सङ्क्रमणम्

infectious disease संक्रामकरोगः

inflation स्फीतिः, मुद्रास्फीतिः

information –n सूचना

information office सूचनाकार्यालयः

information system –n सूचनातंत्रम् , सूचनासंविधा

information technology (it) –n सूचनाप्रौद्योगिकी, सूचनान्त्रज्ञानम् (सूतन्त्रम्)

infrastructure अवसंरचना, आधारिकसंरचना

injection अंतःक्षेपणम्, अन्तप्रवेशनम्

Inner apartment – अन्तःपुरम् (अर्थ. १.२०.५)

innovation   नवप्रवर्तनम्

input device –n निवेशनसाधनम्, निवेशनोपकरणम्

input –v नि+विश णिच् –प (निवेशयति)। input –n निविष्टिः, निवेशः, निविष्टम्, निवेश्यम्

inquiry पृच्छा (स्त्री॰), परिप्रश्नः, अनुयोगः

insecticide कीटघ्नः, कीटनाशकः

insert (ins) key –n निवेशनकीलम्

insert mode –n निवेशनावस्था, निवेशनदशा

insert (v)   नि-आ-प्र-विश्

Inspection-fee – पारीक्षिकम् (अर्थ. २.१२.२६)

installation program –n प्रतिष्ठापनविधिः, स्थापकविधिः

installation   संस्थापनम्, प्रतिष्ठापनम्

installment   भागः, अंशः, भागतः, अंशांशतः

instant सद्यः, तत्कालः

instant messaging –n सद्यःसन्देशनम्, सद्यःसन्देशहरणम्, सद्यःसन्देशविनिमयः

instant messenger –n सद्यः सन्देशहरः

instrument यंत्रम्, उपकरणम्, साधनम्

insurance आगोपः, रक्षणम्

insurance agent आगोपाभिकर्ता

insurance company आगोपमंडलं

insurance policy आ-गोपलेखः

intellectual education बौद्धिकशिक्षणं

intellectual property (ip) –n बौद्धिकसम्पत्तिः

inter-communication अंतःसंचारः

interface –n मध्यस्थम्, माध्यमम्

intern प्रशिक्षुः

internet access provider –n अन्तर्जालाभिगमप्रदाता

internet address –n अन्तर्जालसङ्केतः

internet –n अन्तर्जालम्

internet service provider (isp) –n अन्तर्जालसेवाकल्पकः (अन्तस्सेवकः)

internship प्रशिक्षुता

interview साक्षात्कारः

interviewee साक्षात्कारदाता, साक्षात्कारिती

interviewer साक्षात्कर्ता

intestine अन्त्रम्

intoxicants मादकद्रव्याणि

intoxicating beverage मादकपेयम्

intranet –n आन्तरजालम्

investment निवेशः

investor निवेशकः

invigilator वीक्षकः

ip address –n ऐपी-सङ्केतः, ‘अनिकेतः’ (अन्तर्जालनिकेतसङ्केतः) see internet address

iron (for ironing clothes) आस्तरी, समीकरम्

jack fruit पनसम्

jack tree पनसवृक्षः

jacket कञ्चुकः, निचोलः

jam फलपाकः, संबाधः

jambu जंबुः, जंबुफलम्

jar कलशः, अलिञ्जरः

jasmine भूपदी, श(शी)तभीरुः, मल्लिका, मालती, यूथिका, कुन्दपुष्पम्

jasmine creeper नवमल्लिका

jaundice कामलः, –ला, कामलारोगः

javelin प्रासः, शूलः

javelin throw प्रासनम्, प्रासक्षेपः

jaw हनुः (स्त्री॰), चिबुः, चिबुकम्

jaw bandage हनुबंधः

jeep दुर्गयानम् , जीपयानम्

jelly श्यानद्रव्यम्

jersey अङ्गिकम्, चोलकम्

jet (fountain) (उत्स-) जलोत्क्षिपः, क्षिपः

jet aircraft क्षिपविमानम् (रघु.)

jigsaw puzzle चित्रखण्डप्रहेलिका

job -work कार्यम् (न॰), employment व्यवसायः (पु॰), उद्योगः (पु॰), वृत्तिः (स्त्री॰)

jobless वृत्तिहीनः

jogging मन्दधावनम् (न॰)

joint secretary संयुक्तसचिवः

joist धरणिका, धरणी

Joke – अभिहास्यम् (अर्थ. ५.४.१४)

joke परिहासः, उपहासः, विनोदकणिका (स्त्री॰)

joss stick धूपशलाका

journal –n वृत्तलेखः, -पत्रिका

journalism पत्रकारिता

journalist पत्रकारः, सांवादिकः

joystick –n क्रीडायष्टिः –स्त्री।

jubilee जयंती

Judge – धर्मस्थः (अर्थ. ३.१)

Judiciary – धर्मस्थीय (अर्थ. १.१०.१३)

judo जोडिका

jug कुम्भी, उदपात्रम्

juice रसः, फलरसः

jujube बदरीवृक्षः, बदरम्, कर्कन्धूः

jump उत्प्लवनम् (क्रि॰), कूर्दनम् (न॰), लङ्घनम् (न॰), झंपः, झंपा high jump उच्चलम्फः,

उल्लम्फः,long jump प्रलम्फ-, दीर्घलम्फः

junction (station) सन्धिस्थानम् (न॰)

junket मोदकम्

jute शणम् (न॰)

kangaroo धानीकुरङ्गः (रघु.), आकुरंगः

kb –n सहाङ्कम्, सहस्राङ्काः इत्यस्य सङ्क्षेपः। abbreviation for kilobit

kb –n सहाष्टकम्, सहस्राष्टकानि इत्यस्य सङ्क्षेपः। abbreviation for kilobyte

kbps –n प्रतिसहाङ्कम्, प्रतिक्षणं सहस्राङ्काः इत्यस्य सङ्क्षेपः।

kennel श्वानगृहम्

kerosene मृत्तैलम्

kettle उखा

key कुञ्ची, कुञ्चिका (स्त्री॰), च्यावी (च्यु 1 आ. गतौ, णिच्)

key bunch कुञ्जीगुच्छः

key-bar कुञ्ची-शलाका

keyboard layout –n कीलफलकरचना, कीलफलकविधानम्

keyboard –n कीलफलकम्

key-chain कुंचीनिगडः, -शृंखला

khz –n सहटर्स्। सहस्रहटर्स् इत्यस्य सङ्क्षेपः।

kick पाद-आघातः, -प्रहारः

kidney वृक्कः, वृक्का

kilo –adj सहस्र-

kilobit –n सहस्राङ्काः

kilobyte (kb) –n सहस्राष्टकानि (सहाष्टम्)

kilo-gram(kg) सहस्त्रधान्यम्. (स.धा.)

kilohertz (khz) –n सहस्रहटर्स्

kilometer (km) सहस्त्रमानम् (स. सा.)

kindergarten शिशुविहारः (पु॰)

kingfisher मीनरङ्कः,मत्स्याशनः

kiosk –n सूचनास्थानकम्

kite चिल्लः, पतंगः

knife छुरी, छुरिका

Knife - दात्रम् (अर्थ. २.२८.१३)

label अङ्कपत्रम्, बीजकम्

laboratory प्रयोगशाला

labour श्रमः, श्रमिकः

labour room प्रसवगृहं, -कक्षः, प्रसूतिकक्षः

labour union श्रमिकसंघः

labour welfare fund श्रमिककल्याणनिधिः

lac लाक्षा, जतुः

lac insect लाक्षाकीटः

lace सूत्रम्

lacto-meter दुग्धमानः

lactose (chem.) दुग्धमम्

ladder निःश्रेणिः (स्त्री॰), निःश्रयणी, सोपानं

ladle दर्वी, खजाका

lan –n स्थीनीयजालकृतिः ('स्थानजा'), स्थानीयजालकर्म –न.पु ('स्थानजा') local area network

landing अवतरणं, अवपतनं

landing gear अवतरण-साधित्रं, -संभारः

landslide भू-स्खलनम्

lane विशिखा, वीथिः

lantern आवृत्तदीपः, वातदीपः, वादीपः, कर्णदीपः

laptop computer –n अध्यङ्कसङ्गणकम्, उत्सङ्गसङ्गणकम्, अङ्कसङ्गणकम्

lapwing टिट्टिभः

laser –n प्रांशुः, परांशुः, व्युत्प्रकाशनम्

laser printer –n प्रांशुमुद्रकम्, परांशुमुद्रकम्

latch अर्गला, -लम्

laundry धावनालयः, धावनशाला, धावनी

lawn शाद्वलम्

lawyer (or advocate of pleader) अधिवक्ता (पु°), अधिवक्त्री (स्त्री°), वाक्किलः

lcd –n ध्रवविधातुदर्शकम् (द्रविदर्शकम्), द्रवस्फटिकदर्शकम् (विधातु = विशदधातु =transparent mineral = crystal)

leap day अधिदिनम्

leap year अधिवर्षम्, अधिदिन-वर्षम्

lease पट्टः, पट्टोलिका

least significant bit (lsb) –n अल्पतमसमर्थाङ्कः (अल्पाङ्कः), असमर्थतमाङ्कः (असमङ्कः)

leech जलूका, जलौका

lemon जम्बीरः, -रम्, जंभीरः, जंभः

lemonade जम्बीररसः

lens काचः

lentil मसु(सू)रः, -रा

leo satellite –n निम्नभूकक्षोपग्रहः ('निकक्षः' उपग्रहः)

leopard चित्रकः, चित्रव्याघ्रः

lessee पट्टधरः

letter-box, post-box पत्रपेटिका

lexicographer कोशकारः

lexicography कोशरचना, -विज्ञानम्

lexicon शब्दकोशः, -षः

licence अनुज्ञप्तिः, अनुज्ञा,-पत्रं

licence fee अनुज्ञा (पत्र) शुल्कं

licence holder अनुज्ञप्तिधारी

licensed अनुज्ञापितम्

licensee अनुज्ञप्तिधारी, अनुज्ञा(पत्र)धरः

lift उन्नयति (क्रि॰), उद्वहनी elevator उन्नयनी (स्त्री॰)

light house प्रकाशस्तम्भः, दीपाट्टः, प्रकाशगृहम्, दीपगृहं

light machine gun लघुयन्त्रशतघ्नी

light-switch विद्युत-दीप-कुञ्जिका, विद्युत-पिञ्जः

lime कर्करः, चूर्णः, चूर्णकम्, सुधा

lime stone चूर्णाश्मः, चूर्णप्रस्तरः, कर्करप्रस्तरः

linseed अतसी

lipstick ओष्ठरागः, अधररागः, -वर्तिः

liquid crystal display (lcd) –n द्रवविधातुदर्शकम् (द्रविदर्शकम्)

liquor मद्यम्, सुरा, आसवः

liquor-shop शुंडा

litmus paper (chem.) शेवल-पत्रम्

litre, liter (i., lit.) प्रस्थः (स्थ.)

live broadcast जीवंतप्रसारणम्

live coverage जीवंतसमावेशनम्

live programme जीवंतकार्यक्रमः

livelihood जीविका, वृत्तिः

lizard (garden) सरटः, -टुः

lizard (house) गृहगोधा, -गोधिका, मुस(श)ली, गृहालिका

local area network –n स्थानीयजालकृतिः (स्थानजा) स्थानीयजालकर्म –न.पु (स्थानजा)

local authority स्थानीयप्राधिकरणम्

local board स्थानीयमण्डली

local body स्थानीयनिकायः

lock तालकम्

locker संपुटकः

lock-jaw हनुग्रहः

locust शल(र)भः, शिरिः

lodge उपगृहं, लञ्जः (लञ्ज् 1 प. निकेतने)

loft अट्टः, उपरिकोष्ठः

log off –n निष्क्रमणम्

log on –n सम्प्रवेशः

login id –n सम्प्रवेशाभिधानम्, सम्प्रवेशनाम

login –n सम्प्रवेशः

login name –n सम्प्रवेशाभिधानम्, सम्प्रवेशनाम

logo शुभंकरम्, प्रतीकचिह्नम्

lorry भारयानम्

loudspeaker उच्चैर्वदः, ध्वनिक्षेपकः, ध्वनिवर्धकम् उपकरणम्

louse यूका

louse egg लिक्षा

low-level programming language –n निम्नस्तरीयविधिभाषा, अव्युत्पन्नविधिभाषा

lubricant उपस्नेहः, अभ्यंजनं

lubricating oil उपस्नेहन-तैलम्

lubricator उपस्नेहकः

luggage room उपस्कर-संभार-गृहम्

luggage सम्भारः, उपस्करः, यात्रासामाग्री

lullaby स्वापगीतं, स्वापिका (स्त्री॰)

lunch मध्याह्नभोजनम्

lunch party मध्याह्न-प्रीतिभोजः

lungs फुफ्फुसः, -सं

luxury bus विलासयानम्, सुखयानम्

m.o. commission धनप्रेषशुल्कं

m.o. receipt (paper) धनप्रेष-पात्तिपत्रं

macaw वक्रतुण्डः, शुकः, कीरः

machine यन्त्रम्

machine code –n यन्त्रभाषा

machine cycle –n गणनचक्रम्, यन्त्रचक्रम्

machine gun यन्त्रशतघ्नी, यांत्रतोफः

machine language –n यन्त्रभाषा

machine learning –n यन्त्राधिगमः, यन्त्राबोधनम्

machine made यंत्रघटित, -साधित

machine man यन्त्रचालकः

machine power   यंत्रसामर्थ्यं, -शक्तिः

machine-dependent –n यन्त्राधीनम्, यन्त्रनिघ्नम्, यन्त्रावलम्बी

macro –n प्रसूत्रम्, मेक्रो

madam आर्या, महाशया, महोदया

magazine पत्रिका

Magician - मायकः (अर्थ. १.१९.३२)

magnesium sulphate   भ्राजातुशुल्बीयं

magnesium wire   भ्राजातुतंतु,-तारः

magnet चुम्बकः

magnetic disk –n अयस्कान्तीयवृत्तकम्, चुम्बकवृत्तकम्

magneto   संधुक्षित्रं, स्फुलिंगजनकः

magnification आवर्धनम्

magnifier विशालकः

maiden over वंध्य-विफल-निर्धाव-षट्कं

mail filter –n सन्देशशोधकम्

mail merge –n सन्देशसमूहनम्

mail server –n सन्देशवितरकम्

mail पत्रम्, संदेशः, पत्रव्यवस्था

mailbox –n सन्देशपेटिका

mailing list –n सन्देशनसूचिः

main memory –n मूलस्मृतिः, मुख्यस्मृतिः

maintenance –n अनुरक्षणम्

make-up रूपसज्जा, पूरणम्

malaria शीतज्वरः, हिमज्वरः,पूतिवायुः, दुर्वातः

male ward पुरुषवाटः

management प्रबन्धः, प्रबंधनम्, प्रबंधकवर्गः

management development प्रबंधनविकासः

management information system (mis) –n प्रबन्धनसूच्यांशसंविधा (प्रसंविधा,प्रसूविधा)

management ratio प्रबंधनानुपातः

management science प्रबंध-विज्ञानम्

management service प्रबंधनसेवा

management team प्रबंधनदलम्

manager प्रबन्धकः (पु॰), प्रबन्धिका (स्त्री॰), व्यवस्थापकः

managing committee प्रबंधसमितिः

managing director प्रबन्ध-सञ्चालकः

managing officer प्रबन्धाधिकारी (-इन्)

mane केश(स)रः, सटा

manganese मङ्गानिजम्

manifesto घोषणा-पत्रम्

mansion हर्म्यं, सौधम्, भवनं

marble मर्मरोपलः, मणिशिला, राजाश्मः, श्वेतप्रस्तरः

mare वडवा, अश्वा, वाजिनी

marigold मृगदंती, झंडुः, स्तवकपुष्पम्, गेण्डुकम्

marker चिह्नकः, रेखाङ्कनी, गुणरेखकः

market हट्टः, विपणिः, -णी

market place हट्टः, पण्यवीथी

market rate विपणमूल्यम्

marketing विपणनम्

Market-place – पण्यसंस्था (अर्थ. ४.२.१)

Market-town – पण्यपुटभेदनम् (अर्थ. २.३.३)

markup language –n अङ्कनभाषा, व्यञ्जकभाषा, लक्षणपरभाषा

mart आपणः

masala dosa सोपस्करदोसा

mascot शुभंकरः

mask वर्णकः, छद्ममुखम्

mass communication जनसंचारः

mass media जनसंचारमाध्यमम्

master copy मुख्यप्रतिः

mat कटः, किलिंजम्

match box अग्निपेटिका, दीपेषिका, -पेटिका

match-stick अग्निशलाका, दीपशलाका

Maternity home – गर्भसंस्था (अर्थ. १.२०.१५)

Maze-house – मोहनगृहम् (अर्थ. १.२०.२)

mb –n प्राङ्काः, प्रयुताङ्काः, प्राष्टकान्, प्रयुताष्टकानि

mbps –n प्रतिप्राङ्काः, प्रतिक्षणं अङ्कप्रयुतकम्, प्रतिक्षणं 106 अङ्काः

Meal – चमसी (अर्थ. २.१५.२९)

Measurer - मायकः (अर्थ. २.१५.६३)

Mechanic - यन्त्रिकः (अर्थ. १०.३.४४)

mechanic यान्त्रिकः, यन्त्रज्ञः

mechanic's tools यांत्रिकोपकरणानि

mechanical defect यांत्रिकदोषः

mechanical यांत्रिक

mechanics यांत्रिकी

mechanism तंत्रः, क्रियाविधिः

medal पदकः

media माध्यमम्, जनसंचार- माध्यमम्

Medical store – भैषज्यगृहम् (अर्थ. २.४.१४)

meeting मेलनम्, सभा

mega –n प्रयुत-

megabyte (mb) –n प्रयुताष्टकानि (प्राष्टम्), प्रायेण 106

megaflops –n प्रयुत्प्रतिचरक्रिया

megahertz (mhz) –n प्रयुतहर्ट्स् (प्रहटर्स्)

megaphone ध्वनिवर्धकः, उङ्घोषतूर्यं

melon तरम्बुजम्, कालिङ्गं, सेटुः

memo ज्ञापनम्, ज्ञापः

memorandum ज्ञापकम्, स्मृतिपत्रम्

memory address –n स्मृतिसङ्केतः

memory leak –n स्मृतिस्रवः ,स्मृतिक्षरः

memory management –n स्मृतिप्रबन्धनम्, स्मृतिव्यवस्थापनम्

memory –n स्मृतिः, स्मरणशक्तिः

memory-resident program –n स्मृतिस्थायी विधिः

menstruation ऋतुस्रावः

menthol पर्णासवः

menu bar –n सूचिशलाका

menu –n सूचिका, सूचिः, विकल्पसूचिः, खाद्यसूची, व्यंजन-सूची

message –n सन्देशः

Messenger - वार्ताहरः (शुक्रनीति २.१९८), (शुक्रनीति २.२००)

metadata –n प्रदत्तांशः

meteor उल्का

methodology –n परिपाटिः, अनुक्रमः, कार्यप्रणाली

mhz –n प्रहटर्स् (megahertz)

micro –n प्रयुततम-। आङ्ग्लभाषायां इदं पूर्वपदं प्रयुतांशानाम एकम् अंशं द्योतयति। also a metric prefix indicating one-millionth.

microcode –n सूक्ष्मादेशः

microphone –n अणुभाषः, ध्वनिग्रहः

microprocessor –n सूक्ष्मसंसाधकम्

microscope अण्वीक्षः

millennium सहस्राब्दिः

millet   बर्जरी, दुर्जरा   बाजरा

milli – (meter, gram, liter)सहस्त्रि-(मानं, धान्यं, प्रस्थं) (सि)

milli –n सहस्रतम्। आङ्गलभाषायां इदं पूर्वपदं सहस्रांशानाम् एकम् अंशं द्योतयति। a metric prefix indicating one-thousandth

million नियुतम्, दशलक्षं

minicomputer –n मध्यमसङ्गणकम्

Minister – अमात्यः (अर्थ. १.८.१)

minus sign (-) वियोगचिह्नम्

minute कला, निमेषः (पु॰), सूक्ष्मः (वि॰), गोष्ठीवृत्तम्, कार्यवृत्तम्

mips –n प्रतिप्रादेशाः (million instructions per second)

mirror दर्पणः, आदर्शः, मुकुरः

mirror site –n प्रतिस्थानम्, प्रतिस्थानम् (प्रति=प्रतिकृतिः)

mirror-stand दर्पण-आधारः-फलकः

misconduct–*n*   कदाचारः

missile अस्त्रम्, आग्नेयं

mixer मिश्रकम्

mixer-grinder   मिश्रकम्-पेषकम्

mobile phone चलदूरभाषः, -वाणी

modem –n विपरिवर्तकम्

modular programming –n घटकात्मकविधिलेखनम्, सघटकविधिलेखनम्, सविभागविधिलेखनम

molasses गुडः

mole १- तिलकः, जडुलः २- छुछुन्दरी, गन्धमुखी

money order धनादेशः, धनप्रेषः

mongoose नकुलः

monitor –n प्रदर्शकम्, अनुवीक्षकः

monitorप्रदर्शकम्, प्रदर्शः

morgue शवगृहम्

mortar उलूखलम्, खल्ल

mortuary शवाधानं, - गृहं

mosque यावनधर्ममन्दिरं, यवनमंदिरं, मस्जिदम्

mosquito मशः, प्राचिका, मशकः,

mosquito curtain चतुष्की, मसूरिका, मशकपटः, मशहरी, मशकजालम्

motherboard –n आधारफलकम्, मुख्यफलकम्, मुख्यपरिक्रमाधारः

motion photography चरलेखिकी

motor (engine) ईरित्रम्

motor bicycle धुष्ट्र (धुष 10 उ. विशद्वने), घुष्ट्रे (घुष् 10 विशद्धने), ईर्यचक्रम्

motor garage स्यंदसाला, -गृहं

motor यन्त्रम्, वहित्रं, वाहित्रं

motor-cyclist धुष्ट्रिकः

muffler ऊर्णिका, गलपट्टः

mug कंसः, पानिलः

mule अश्वतरः, वेश(स)रः

multimedia –n माध्यमनिवहः, -समूहः, -समुच्चयः

multinational बहुराष्ट्रियः

multiple गुणितकम्

multiple plug नानापूरः

municipal नगरीयः

municipality नगरपालिका

mushroom छत्रं, छत्रकः

muslim मुसलमानः

muslin सूक्ष्मांशुकं, अंशुकं

mustache गुम्फः

mustard सर्षपः

mustard (black) राजिका, कृष्णिका

muster roll उपस्थितिनामावली, कर्मकर-नामावलिः

nail cutter नखकर्तनी

name plate नामपट्टिका

nano meter (nm) –n व्यब्जमात्रा (व्यमात्रा)

nano –n व्यब्ज- (अब्जस्य विपरीतम् (inverse))।आङ्गलभाषायाम् इदं पूर्वपदम् अब्जतमांशं (10-9) द्योतयति। a prefix meaning 10-9 or one billionth.

nano second (ns) –n व्यब्जक्षणम् (व्यक्षणम्)

nano technology –n व्यब्जतन्त्रज्ञानम्, अब्जतमतन्त्रज्ञानम्

napkin नक्तकः, प्रोञ्छः (पु॰), पिचुः (पु॰)

natural language processing (nlp) –n भाषासंसाधनम् (भासाधनम्), साङ्गणिकशाब्दबोधप्रक्रिया (साङ्गबोधक्रिया)

nausea वमिः, वमनेच्छा (स्त्री॰)

necktie कण्ठबन्धः

needle सूचिः, -ची, सेवनी

negative sign ऋणचिह्नम्

network administrator –n जालप्रबन्धकः, जालव्यवस्थापकः

network architecture –n जालस्थापत्यम्, जालरचना

network database –n जालदत्तनिधिः

network drive –n जालीयचालकम्

network engineer –n जालाभियन्ता, जालयन्त्रिकः, जालतन्त्रज्ञः

network layer –n जालकृतिस्तरः

network management –n जालप्रबन्धनम्, जालव्यवस्थापनम्

network –n जालम्, जालकृतिः (स्त्री), जालकर्म (न.पु.)

network operating system (nos) –n जालकृतिककारकसंविधा (जालकसंविधा)

network printer –n जालमुद्रकम्

network protocol –n जालकृतिसंविद् (स्त्री), जालकृतिसमयः

network topology –n जालसरंचना

news agency समाचाराभिकरणी

news group –n वार्तागणः, वार्तासङ्घः

news letter संवादपत्रम्

news paper वार्तापत्रम्, समाचारपत्रम्

news reader समाचारवाचकः

news reel वार्तापटः, -वेल्लः

news वार्ता, समाचारः

niece भ्रातृजा (brother's daughter), भागिनेयी (sister's daughter)

night lamp रात्रीविद्युद्दीपः

night queen रजनीगन्धा

nit लिक्षा

nitre यवक्षारः

nitric acid भूयिकाम्लं

no entry प्रवेशनिषिद्ध

no objection certificate   अनापत्तिप्रमाणपत्रम्

no parking   पार्किंग निषिद्ध(at)

no smoking area   धूम्रपाननिषिद्धक्षेत्रम्

nodal agency केंद्रकाभिकरणम्

node –n सन्धिः, ग्रन्थिः

non-vegetarian diet मांसाहारः, सामिष-भोजनम्

number plate सङ्ख्यापट्टिका

numeric format –n सङ्ख्याप्रारूपम्

numeric keypad –n सङ्ख्यापट्टम्

numerical order   संख्यात्मकक्रमः

Nurse – धात्री (अर्थ. ३.१३.११)

nurse उपचारिका, धात्री, परिचारिका

Nursing home - व्याधिसंस्था (अर्थ. १.२०.१०)

nut (bolt) नरी f (नरः) नहः, नही f (नृ 9 प. नये)

oar अरित्रं, क्षेपणी, नौकादंडः

oasis मरूद्यानम्

oat यवम्

object-oriented database management system (oodbms) -n वस्तुदत्तप्रविधा

object-oriented database management system (oodbms) –n वस्तुमूलकदत्तनिधिप्रबन्धनसंविधा (वस्तुदत्तप्रविधा)

object-oriented design (ood) –n वस्तुमूलकपरिकल्पना (वस्तुकल्पम्)

object-oriented programming (oop) –n वस्तुमूलकविधिलेखनम् (वस्तुविलेखनम्)

object-oriented programming (oop) –n वस्तुविलेखम्

occupation पेषः (पेष् 1 आ. सेवने प्रयते च), वृत्तिः, व्यवसाय, उपजीविका (स्त्री°)

ocr –n मायूखाक्षरप्रत्यभिज्ञा (मायूखभिज्ञा)

odd number अयुग्मसंख्या, विषमसङ्ख्या

Odd(number)–ओज (वि.) (अर्थ. २.३.७;१०.५.१६)

office memorandum कार्यालयज्ञापनम्

office order कार्यालयादेशः

office कार्यालयः, यं

officer अधिकारी

offline –n वियुक्तम्

offset –n अन्तरम्, अवस्थानम्

oil तैलम्

oil painting तैलचित्रम्

oil tank तैलटंका, -द्रोणिः

Oil-cake – पिण्याकः (अर्थ. २.१५.५२)

oil-can तैलनपात्रं, तैलवपनी

oil-engine तैलबंबः

ok button –n ‘अस्तु’-गण्डः

oleander करवीरः

olive जितवृक्षः

omelette सांडाशः, अण्डापूपः

on संयुक्त

onboard – adj अन्तस्थः

One fifth – पञ्चबन्ध (वि.) (अर्थ. २.७.३८)

onion पलाण्डुः, सुकन्दकः

online analytic processing –n संयुक्तविश्लेषणात्मकसंसाधनम् (संविधानम्) (olap)

online help –n संयुक्तसाहाय्यम्

online –n (1) सिद्धम्। प्रयोगार्थं उपस्थितम् – यथा “आलेखमुद्रकं नवीकृतं, सिद्धं च”ready for use e.g. “the graph plotter’s fixed and on-line again”. (2) adj. संवादात्मक –त्रि। द्वयोः संलापः इव। अस्य विपरीतं भवति गणात्मकम्। interactive as opposed to batch. (3) adj- साङ्गणिकम् –त्रि। सङ्गणकद्वारा (अन्त्येन वा) लभ्यः न तु ग्रन्थादिषु। accessible via a computer (or terminal), rather than on paper or other medium. (4) –adj संयुक्त –त्रि। लब्धसम्पर्क –त्रि। सङ्गणकस्य (विशिष्य अन्तर्जालस्य)

उपयोगं कुर्वन् कश्चित्। of a user, actively using a computer system, especially the internet.

online service –n संयुक्तसेवा, जालाधारितसेवा, जालसंयुक्तसेवा

online transaction processing –n संयुक्तव्यापारसंसाधनम् (संव्यासाधनम्)

open university मुक्तविश्वविद्यालयः (पु॰)

operating system (os) –n कारकसंविधा (कासंविधा), कार्यकरणसंविधा (कासंविधा)

operation table शल्य(कर्म)पटलं

operation theatre शल्य(कर्म) शाला, शल्यकर्मकक्षः (पु॰)

operation प्रचालनम्, संक्रिया, शल्यकर्म(न्), -क्रिया

operator –n कारकम्, प्रचालकः operation – क्रिया

opinion मतम्

opinion poll मतसर्वेक्षणम्

opium अहिफेनम्

optical character recognition (ocr) मायूखाक्षरप्रत्यभिज्ञा

optical fiber –n मायूखतन्तुः

optical mouse –n मायूखमूषकम्

optician उपनेत्र-आपणिकः

orange (fruit) नारङ्गः, नारङ्गफलम् (न॰)

orchestra वाद्यवृन्दम्, वादित्रस्थलम्

ordinance अध्यादेशः, कल्पः

oriental प्राच्य

orientation course अभिविन्यासपाठ्यक्रमः

orientation training/programme अभिविन्यासप्रशिक्षणम् /कार्यक्रमः

orientation अभिविन्यासः

out of print अप्राप्यः

out source बाह्यस्रोतः, बहिःस्रोतः

outdoor बाह्यः

outdoor patient बाह्यरोगी

outdoor ticket बाह्य-रुग्ण-पत्रं

outlay परिव्ययः

outlet निकासः, निर्गमः, बिक्रीकेंद्रम्

outline रूपरेखा

outlook दृष्टिकोणः

output –n फलितम्, परिणामः, उत्पादः, निर्गतः

outsourcing –n परनियोजनम्, परानुष्ठानम्, परनिर्वहणम्

Oven – अग्निष्ठम् (अर्थ. २.१४.२४)

oven चुल्ली, आपाकः

overbridge उपरिसेतुः, ऊर्ध्वसेतुः

overcoat प्रावारः

owl उलूकः, घूकः, दिवाभीतः, कौशिकः

Package – पुटं (अर्थ. २.२१.२०)

package –n सम्पुटः

packaged software –n सम्पुटिततन्त्रांशः

packet –n खण्डः, संवेष्टः, पुटः (पुट् 10 उ. संसर्गे)

packing संवेष्टनम्

pad उपधानम्

paddle (cycle) पद्दलः

page up/page dn keys –n पूर्वपृष्ठम्/परपृष्ठम् कीलानि

pain-killer शूलघ्नं

paint brush

paint रङ्गलेपः

painting brush कूर्चिका, वर्णिका, तूलिका

pakora स्निग्धपिष्टकम्

palette –n वर्णफलकम्, रङ्गफलकम्, वर्णसङ्ग्रहः

pan भ्राष्ट्रम्, तुलापात्रं

pan-cake पुरिका

pant ऊरुकम् (न०)

pantaloon जंघावस्त्रं, -चेलं

papaya पिपीतकः, मधुकर्कटी

paper weight पत्रभारः

paper पत्रं, पत्रकं, समाचार-पत्रम्, प्रश्न-पत्रम्, कागदम्, कर्गजम्, काष्ठजः

paperless office –n निष्पत्रककार्यस्थानम्, निष्पत्रकनियोगः

parachute वायुच्छत्रम्, आकाश-व्योम-वायु-छत्रं

parade प्रयोग्या, सैन्ययात्रा, सञ्चलनम्, पर्यटः, -टा (अट् 1 प. गतौ), संपतनं

parade ground योग्याभूमिः, पर्यटभूमिः

paragraph परिच्छेदः

paralysis स्तम्भः, स्वापः, जाड्यं, पक्षाघातः

parameter –n परिमितिः

parameter passing convention –n परिमितिप्रेषणपद्धतिः

paramilitary forces अर्धसैनिकबलम्

parcel परिवेष्टः, पोटली, पोटलिका

parched grains लाजाः

parched rice पृथुकः, मुर्मुरः

parity –n समत्वम्, सदृशत्वम्

park उद्यानम्, यानस्थानम्

parking place यानविश्रमः

parlour संलापकोष्ठः, उपवेशनगृहम्

part-time अंशकालिकः

party प्रीतिभोजः, दलम्

pass (free) पारणं (निःशुल्क)

pass book ग्राहपुस्तिका

passage मार्गः, उद्धरणं, यात्रा, यात्राव्ययः

passage ticket पारणपत्रं

passenger यात्री, यात्रिकः (पु०), यात्रिकी (स्त्री०)

passport पारपत्रम्

password –n सङ्क्रमपदम्, गूढपदम्, कूटपदम्, गुप्तपदम्, संकेतशब्दः

password protection –n सङ्क्रमपदगोपनम्, सङ्क्रमपदरक्षणम्

paste –n लेपनम्, न्यासः

patato आलुकम्

patch –n कर्पटः

patent –n अधिकारपत्रम्, एकस्वं, निजस्वं

pc –n स्वीयसङ्गणकम् (स्वसङ्गम्), निजसङ्गणकम् (निसङ्ग)

pda –n स्वीयम् अङ्कीयसहायम् (स्वङ्कयम्)

pdf –n सुवाह्यलेखप्रारूपम् (सुलेखम्)

pea कलायः, हरेणुः

pear रुचिफलम्, उत्कोलः

pendant प्रालम्बः, लोलकः

pendulum लोलदण्डः, निदोलः

pension निवृत्तिवेतनम्, सेवार्थवेतनं

pepper मरिचम्, कालकं

pepper pot मरीचपात्रम्, मरीचाधारः

peppermint तीव्रपर्णासः, तीव्रा, तीव्रा-, शाकंवटी

percent प्रतिशतम्

perfume परिमलः, सुवासः सुगन्धः

perfumer गान्धिकः, गन्धविक्रेता

permit अनुज्ञा-पत्रम्

personal computer (pc) –n स्वीयसङ्गणकम् (स्वसङ्गम्), निजसङ्गणकम् (निसङ्गम्)

personal data वैयक्तिकसूचना, व्यक्ति-वृत्तम्

personal digital assistant (pda) –n स्वीयम् अङ्कीयसहायम् (स्वाङ्कयम्)

pesticide कीटनाशकः, नाशिकीटघ्नाः, कीटघ्नौषधयः

petabyte (pb) –n पत्याष्टकानि

petrol प्रतैलम्, मार्त्तैलम्

petrol engine मार्तैलबंबः

petrol pump मार्तैलोदञ्चः, अग्नितैल-भाण्ड-केन्द्रम्

petrol stand मार्तैलस्थानं

petrol tank मार्तैलटंका

petromax प्रदीपः, गृहदीपः, उद्योगप्रदीपः

petticoat अन्तर्शाटिकम्, चण्डातकम्, अन्तर्निचोलः, अंतरीयं, परिकरः

petticoat, skirt अन्तर्विचोलः

pharmacy भेषजी, भेषजशाला, औषधशाला

phone = tele-phone दूरभाषः

photo album भालेख-पुस्तिका

photocopy छायाकृतिः

photograph भा-,प्रकाश,-छायाचित्रं

photographer भाचित्रकः

photography भालेखिकी, छायाचित्रणा

piano प्रियाणः, तन्त्रीकवाद्यविशेषः, पियानोवाद्यम्

Pick pocketor – ग्रन्थिभेदकः (याज्ञवल्क्यस्मृति २.२७४)

pickle लवणितम्, सन्धितम्

pick-pocket गोहचौरः, पश्यतोहरः, गोहीच्छद्, चिल्लाभः

piles अर्शः(स्), रक्तार्शः(स्)

pill वटिका, गुलिः, गुटिका

pillow उपधानम्, बालिशम्, उपधानं

pillow cover उपधानकोषः

pilot विमानचालकः, वैमानिकः

pimple पिटिका

pin सूचिः, कीलः, -लकः, -कं, आणिः, -णी

pineapple आपनसम्, अननसः, अननासः, अनानसफलम् (न॰), अनन्नास

pipe नलिः, नलिका, नलः (नल 1 प. बंधने)

pipe, flute पुंगी f (पुं पुं ध्वनिं + गौ 1 आ. शब्दे) पुंगी, पोंगी

piracy चौर्यम्

pistachio nut मुकूलकः पिस्ता

pistol, revolver गुलिक्षेप-यन्त्रम्, गुलिक्षेपणी, गुलिवेधिका

piston मुषलिः

pitcher कलसः,-शः, पुटग्रीवः

pixel –n चित्राणुः, चित्ररणः

placement service स्थाननसेवा

placement स्थाननम्

plague मारिः, -री, प्रतिवापः

plane (aeroplane) विमानम्

plane (tool) समित्रम्

plank फलकः, -कं

plantain कदलीफलम्, रम्भाफलम्

plantain tree कदलीवृक्षः

plaster of paris दग्धाचूर्ण

plaster, plastering लेपः, विलेपनं, अनुलेपः

plastic shade अभिमृच्छदृ (मृद 9 प. क्षोदे)

plastic ware अभिमृद्भांडं

plastic आकारदः, कल्पकः, अभिघट्यम्, अभिमृद्

plate पात्री, स्थालिका

platform –n आश्रयः, आधारः, वेदिका, आलम्बनम्, मञ्चः, मञ्चकः, शकटस्थानम्

platoon गुल्मं

playing card क्रीड़ापत्रम्

plough हलम्, लाङ्गलम्

plug pin निगाणिः (कुल.), पूराणिः, निगणिः

plug switch पूरसंवियुक् (ज्)

plug निगः, पूरः, पूरणी, पिधा

plug-socket पूरगर्तः

plumber नलकारः

plus sign (+) योगचिह्नम्

plywood नमकाष्ठम्

pocket कोशः, गोहः

pointer –n निर्देशकम्, सूचकम्

pointing device –n निर्देशनसाधनम्

pole वलकः

police आरक्षकः, रक्षापुरुषाः

police car रक्षियानम्

police constable आरक्षकः, यमनकः

police custody आरक्षकाभिरक्षा, आरक्षकनिरोधः

police department आरक्षकविभागः

police force आरक्षकबलम्

police inspector आरक्षकाधीशः

police man रक्षिकः, रक्षिपुरुषः

police protection आरक्षकरक्षणं

police station आरक्षकालयः, आरक्षकस्थानं, - कार्यालयः

polish (n.) प्रमार्जः, परिष्कारकम्

polish brush कुचलः (कुचं प्रमार्जं लाति)

poll (casting of votes) मतदानं

poll (recording of votes) मतलेखनं

polling मतदानम्

polling booth मतदानकोष्ठः

polling center मतदानकेंद्रं

polling officer मतदान-अधिकारी

polling station मतदानकेंद्रम्, मतदानस्थानम्

pomegranate (fruit) दाडि(लि)मम्

pony अश्वशावः

popcorn मर्ककलाजाः

pop-up menu –n उद्भित्सूचिः, उद्भामिसूचिः, उत्सूचिः

porcelain shade चीनमृच्छदः

porcelein sink चीनमृज्जलसदः

porcelein urinal चीनमूत्रलं

porcelein चैन, चीनमृद्

porch प्रघाणः, प्रघणः, द्वारप्रकोष्ठः

porridge यूषं, जूषं

port नौकाश्रयः, पोताशयः, पत्तनम्

Port – पत्तनम् (अर्थ. २.६.३),पण्यपत्तन (अर्थ. २.१.१९)

portability –n सुवाह्यत्वम्/ता, सुनेयत्वम्/ता

portable –adj सुवाह्य –त्रि, सुनेय –त्रि

portable computer –n सुवाह्यसङ्गणकम्

portable document format (pdf) सुवाह्यलेखसंरूपम् (सुलेखम्)

porter, coolie भारिकः

portfolio संविभागः

portico अन्तर्द्वारिका, अन्तरावेदी, तोरणद्वारम्

portrait चित्रं, रूपचित्रं

ports department पत्तनविभागः

post स्थूणा, प्रेषणा, पदं

post (letter) box पत्रपेटिका

post man पत्रवाहः, पत्रवाहकः, पत्रवितरकः, प्रेषा-हरः

post office प्रेषालयः, -यं, पत्रालयः

postage पत्रवाहशुल्कम्, प्रेषशुल्कं

poster भित्तिपत्रम्, भित्तिपत्रकं, प्रचारपत्रकम्

potato आलुकम्

potato -*n* आलुकं

potter कुंभकारः, कुलालः

poultry कौक्कुटं, कुक्कुटपालनं

power save mode –n ऊर्जाभिरक्षणदशा, ऊर्जरक्षणावस्था, ऊर्जामितव्ययदशा

power supply –n ऊर्जप्रभवः, ऊर्जस्रोतः

prattle जल्पः, जल्पनं

premium प्रव्याजिः, अंशः

prepaid पूर्वप्रदत्तः

prepaid card पूर्वप्रदत्तकर्डम् , -पत्रम्

prepaid voucher पूर्वदत्त-प्रमाणकम्

presentation layer –n प्रस्तुतिस्तरः, प्रस्तावनस्तरः, उपस्थापनस्तरः, प्रतिपादनस्तरः

presentation –n प्रस्तुतिः, प्रस्तावनम्, प्रस्तोतव्यम्, उपस्थापनम्, उपस्थापनीयम्

presentation software –n प्रस्तुतितन्त्रांशः, प्रस्तावनतन्त्रांशः, उपस्थापनतन्त्रांशः

pressure cooker   बाष्पस्थाली

primary key –n प्रधानकीलम्

print head –n मुद्रकाग्रम्, मुद्रकशीर्षम्

print server –n मुद्रणवितरकम्

print spooler –n मुद्रणसञ्चेता

print   मुद्रयति (क्रि°)

printed मुद्रितः

printed circuit board (pcb) –n मुद्रितपरिपथफलकम् (मुद्रितपथकम्)

printer   मुद्रकः, -कम्, मुद्रित्रं, मुद्राकरः

printing ink   मुद्रणांजनं, -मसी

printing machine मुद्रणयन्त्रम्

printing press मुद्रणालयः,-यं

probation परिवीक्षा (स्त्री॰)

processor –n संसाधकम्

producer निर्माता (पु॰), निर्मात्री (स्त्री॰), उत्पादकः (पु॰), उत्पादिका (स्त्री॰)

profession वृत्तिः

proff-reader मुद्रितपत्रशोषकः

proficiency test प्रावीण्यपरीक्षणम्

proficiency प्रावीण्यं

profile विवरणिका

program generator –n विध्योत्पादकम्, विधिजनकम्

program –n विधिः, संविधिः

programme कार्यक्रमः

programmer / analyst –n विधिकारः/विश्लेषकः

programmer –n विधिकारः, विस्तारकः, क्रमादेशकः

programming language –n विधिभाषा

programming –n क्रमादेशनम्, विधिलेखनम्, कार्यक्रमणम्

project management –n परियोजनाप्रबन्धनम्

project –n प्रकल्पः, परियोजना, प्रोद्यमः

projector प्रक्षिप्त्रं (क्षिप् 6 प्रेरणे)

prompt –n संसूचकम्। prompt –v संसूच –उ (सूचयति)

proof- correction (ईक्ष्य) विशोधनं

proof-reader (ईक्ष्य) विशोधकः

prospectus विवरण-पत्रिका, विवरणिका, प्रलोकः, प्रविवरणं, परिचायकः

Prostitute - रूपाजीवा (अर्थ. १.२०.२०)

provident fund भविष्यनिधिः

public park सार्वजनिक-जन-आरामः

public property लोक-सार्वजनिक-संपत्तिः

public prosecutor लोकाभियोक्ता (तृ)

public provident fund सार्वजनिकभविष्यनिधिः

public sector सार्वजनिकक्षेत्रकम्

public servant लोकसेवकः

public service commission लोक-सेवायोगः

public works department लोक-निर्माणविभागः

pullover आकृष्यचोलः

pump (air) वातपूरः

pump (water) उदश्वः

pumpkin कूष्मांडम्, कर्कारुः, पीतकुष्माण्डम्

punching machine छिद्रणयन्त्रम्

puncture वेधः

puppet पाञ्चालिका

purse प्रसेवः, धनस्यूतः

pus पूयः, -यं

push button –n नोद्यगण्डः

puzzle प्रहेलिका

pyjama पादयामः, पादांशुकम्

python अजगरः

quadrangle चतुर्भुजः, चतुष्कोणः

quail वर्तिका, लावः

quartz स्फटिकः

quartz stone स्फटिकाश्मः

questionnaire प्रश्नावली

quiver तूणीरम्

quiz प्रश्नोत्तरी, प्रश्नमञ्चः (पु०)

quorum गणपूर्तिः, गणपूरकः

quota अभ्यंशः, नियतांशः, देयांशः, देयभागः, नियतांशः

rabbit शशकः

rabies आलर्करोगः

race वंशः (पु०), स्पर्धा (स्त्री०), प्रतियोगिता (स्त्री०)

racecourse आजिः,चर्याभूमिः

rack निधानिका, धारिणी

racket ताडनी

radar दिग्नियंकम्, पोतचालनयन्त्रम्, तेजोन्वेषः

radiation विकिरणम्, तापविकिरणम्

radio वितन्तुकः (रघु.), वितारयन्त्रम्

radio button –n रेडियोगण्डः

radio diagnosis विविकरण-निदानम्

radio-broad-casting machine वितंतुपरिसारित्रं

radiologist विकिरणचिकित्सकः (पु॰), विकिरणचिकित्सिका (स्त्री॰)

radiology विकिरणविज्ञानम्

radish मूलकः, -कम्

radium dial तेजातुमंडलं

radius अर्धव्यासः, विष्कम्भः

raft (a float) उडुपः (रघु.)

rafter स्थूणा, वर्गः

raid सहसेक्षणम्

railing वातायनदण्डः

railway रेलमार्गः, लौहमार्गः

railway junction संगम-स्थानकं, संधानं

railway line अयोमार्गः

railway reservation रेल-आरक्षणम्

railway station रेलस्थानकम्, संयानस्थात्रम्

rain-coat वर्षत्रम्, वर्षातकः, वर्षप्रावारः

random यादृच्छिक, अनियमित

random access memory (ram) –n अनियताभिगमस्मृतिः (अभिस्मृतिः)

random access –n अनियताभिगमः, यादृच्छिकाभिगमः

random number generator –n यदृच्छासङ्ख्योत्पादकः, अनियतसङ्ख्याजनकः, यादृच्छिकसङ्ख्याजनकः।

random number –n यदृच्छासङ्ख्या, यादृच्छिकसङ्ख्या, अनियतसङ्कख्या

random testing –n अनियतपरीक्षा, यदृच्छापरीक्षा, यादृच्छिकपरीक्षा

raspberry रसबदरी

raw data –n अपक्वदत्तांशः

razor blade   क्षुरपत्रं,-फलं

razor case   क्षुरधानी

razor   क्षुरः, छुरः

read-only –adj पठ्यमात्र –त्रि, केवलपठ्य –त्रि

read-only memory (rom) –n पठ्यमात्रस्मृतिः (पठस्मृतिः) –स्त्री

receipt प्राप्तिपत्रम्, प्राप्तिका, आवती

reception स्वागतसमारोहः, स्वागतपटलम्

reception counter स्वागतपटलम्

reception room स्वागतकक्षः

receptionist स्वागतकारः, -कर्ता

recommendation letter संस्तुतिपत्रम्

recommendation संस्तुतिः, अनुशंसा

reconsideration पुनर्विचारः

reconstitution पुनर्गठनम्

reconstruction पुनर्निर्माणम्

record लेख्यं, अभिलेखः, कीर्तिमान्, अङ्कनम्

record book अभिलेखपुस्तकम्

record locking –n अभिलेखतालनम्

record player ध्वनिवादित्रम्

record room अभिलेखकक्षः

Recorder - निबन्धकः (अर्थ. २.८.२२)

recording machine अभिलेखित्रम्

record-keeper अभिलेखपालः

recovery पुनःप्राप्तिः

re-dial पुनरंकनम्

refill पुनःपूरणी, प्रतिपूरः

refined परिष्कृतः

refresh –n पुनरादानम्, नवीकरणम्, पुनःसम्पादनम्

refresher course पुनश्चर्यापाठ्यक्रमः

refreshment अल्पाहारः, फलाहारः

refreshment अल्पाहारः

refreshment room जलपानगृहम्

refrigerator प्रशीतकः,शीतकम्, शैत्यकम्, हिमकः- प्रशीतकः

register पञ्जी, पञ्जिका, पंजीयनम्

registered पंजीकृत

registration charges पंजीयनशुल्कम्

registration fee पंजीकरणशुल्कम्

registration form पंजीकरणप्रपत्रम्

registration पञ्जीकरणम्

Remarriage – वेदनम् (अर्थ. ३.४.४२)

remote control दूरनियन्त्रकम्

remote login –n दूरसम्प्रवेशः, दूरात्सम्पवेशः

remote procedure call –n दूराह्वम्, विप्राह्वम्

rent भाटकः, -कम्

reporter (of a newspaper) वार्ताहरः, संवाददाता

reservation आरक्षणम्

Reserved century - अभयवनम् (अर्थ. २.२६.१)

residential address आवासीय-संकेतः

resort आश्रयगृहम्, शरणम्

rest house विश्रामगृहं

restaurant उपाहारगृहम्, भोजनालयः

retirement सेवानिवृत्तिः, निवृत्तिः

reverse व्यतिक्रमः, प्रतिलोमः, विपरीतः

reverse dive व्युत्प्लवः

reverse engineering –n व्युत्क्रमिकाभियन्त्रणम्, व्युत्क्रमिकविधानशास्त्रम्

reverse order व्युत्क्रमः

reverse video –n वर्णव्यत्ययः, वर्णव्यत्यासः, वर्णभेदः

revolver परिक्रामकः, घूर्णः (घूर्ण् 1 घूर्णने), परिक्रामः

revolving chair घूर्णासन्दिका, भ्रामरासनं

rib पर्शुका, पार्श्वास्थिः

ribbon पट्टिका, स्फीतिः (स्फाय् 1 आ. वृद्धौ), सुचीरम्, केशबन्धः

rickshaw रिक्षः, वह्यम्, नरयानं

ringworm दद्रुः

road सरकः, मार्गः, रथ्या

road-block रथ्यावष्टेभः

robe चोलिका, अर्धोरुकं

robot –n भृत्यम्, कारुयन्त्रम्

robotics –n भृत्यशास्त्रम्, कारुयन्त्रशास्त्रम्

Rock-cave - लयनम् (अर्थ. २.१२.२)

rocket प्रोल्का, प्रोल्का, अग्निबाणः

rom –n पठस्मृतिः

room-mate कक्षबंधुः, सकक्षः, सहवासी

room-rent कक्षाभाटं

rubber घृषिः ,अपसारः, द्रिदांव

rubber ball घृषिकंदुकः

rubber band घृषिपट्टी

rubber stamp मृदुमुद्रा, घृषिमुद्रा

rugby मर्दकन्दुकः, मल्लकन्दुकः

rum फाणिरा

runs धावनाङ्काः

rupee रूप्यकम्

sack cloth   गोणी, गोणीपटः, शाणपटः

saddler   जीनकार (जीन a leaher bag)

safety pin   वस्त्रसूची

Sailor – नाविकः (शुक्रनीति २.२०२)

salad शलाटुः, उपदंशः, शाकलादः

Sales-agent – पण्याधिष्ठातृ (अर्थ. २.१६.१४)

salesman विक्रेता (पु., ऋकारान्तः)

saloon (hair-cutting) कल्पनी, प्रसाधनशाला

sanatorium (=sanitarium)   आरोग्यधामम्, आरोग्यशाला

sanctuary अभ्यारण्यम्

sandal (leather) पादत्रम्

sandal (wooden) पादुका

sandwich कर्तपूरः, पुटिताशः, मण्डपिष्टकम्

sari   शाटी, शाटिका (p)

satchel पुस्तकस्यूतः

satellite उपग्रहः

sauce तिक्तिका

sauce pan (or pot) with lid   पिठरः, पिष्टपचनम्, उखा

saucer शराविका

save as –n अमुकनाम्ना रक्ष

save –n रक्ष –प (रक्षति)

saw आरी (आ + ऋ 5 प. हिंसायां), क्रकचः

saw-blade क्रकचफलं,-पत्रं

scale मापः, अनुमापः, मापनी, मापिका, शल्कः, कवचः, -चं

scale (balance) तुला

scale (of intelligence) (बुद्धि) मानदंडः, -मापः

scale of pay वेतनमानम्

scanner –n पत्रबिम्बकम्, आलोचकम्, पत्रबिम्बग्राहकम्

scarf चैलम्, सिचयः, कर्णरक्षकम्

scent सुगन्धः, सुगन्धिद्रव्यम्, गन्धः

scheme योजना

school bus शालायानम्

school fee विद्यालयशुल्कम्

scientific management वैज्ञानिकप्रबंधनम्

scientific notation –n वैज्ञानिकङ्कनपद्धतिः, वैज्ञानिकसङ्केतपद्धतिः

scissors कर्तरी, खंडधारा, कर्तरिका

scoop प्रदर्वी , जालनी, रन्ध्रदर्वी

scooter स्कुत्तरः, स्कूटरयानम्

scorpion वृश्चिकः

scraper(fruit) कर्षिणी f (कृष् 6 उ. विलेखने)

scratch खुर्-खुरति-6, अपस्करोति (क्रि.)

scratch व्रणः

screen पटलः, जवनिका

screen capture –n पटलग्रहणम्

screen saver –n पटलत्रम्, पटलरक्षकम्

screw driver भ्रमिचालकः, भ्रामिः, पेसकचः (पेस् गतौ, कच् 1 आ. बंधने)

screw भ्रमिः, पेसः (पिस् 1 प. गतौ), कर्षणी, व्यावर्तनकीलः

scroll bar –n सारणशलाका

scroll –n सारणम्। scroll –v सृ –प णिच् (सारयति)

scrubbing brush घर्षणकूर्चः

seal मुद्रा

search engine –n अन्वेषणविधिः, अन्वेषणयन्त्रम्, गवेषकम्

search –n अन्वेषणम्

seat belt आसन-बंधः

second विकला, क्षणः, द्वितीयः

secondary key –n अप्रधानकीलम्

second-generation computer –n द्वितीयवंशश्रेणिकम् सङ्गणकम्, द्वितीयवंशस्तरीयम् सङ्गणकम्

second-generation programming language –n द्वितीयवंशश्रेणिकविधिभाषा, द्वितीयवंशस्तरीयविधिभाषा

sector वृत्तखण्डम्, क्षेत्रकम्

semester सत्रक, सेमेस्टर

semi-autonomous अर्ध-स्वायत्तः

semifinal उपान्त्यः

seminar संगोष्ठी

server –n वितरकम्

server-based application –n वितरकाधारितः अनुप्रयोगः

service book सेवा-पुस्तिका

service provider –n सेवाकल्पकः

service record सेवा-अभिलेखः

service roll सेवा-वृत्तम्

service rules सेवा-नियमः

sesame तिलः

sewing machine सीवनयन्त्रम्, सीवित्रम्

Shampooer – संवाहकः (अर्थ. १.१२.८)

share अंशः, भागः, विनिमयः

share market अंशविपणी

shared file –n संविभक्तसञ्चिका, संविभाज्यसञ्चिका

shareholder अंशधारी

shark ग्राहः, सिन्धुमकरः, नक्रः

shaving brush क्षौरकूर्चः

shawl शालः (शाल् 1 आ. श्लाघायां दीप्तौ च), प्रावारकम्, राङ्कवम्

shelf सन्धायः

shepherd अविपालः, मेषपालः, मेषरक्षकः

shift key –n व्यावर्तककीलम्

shift+click –n व्यावर्तकम्+नोदनम्

shift-key उद्धरणकुञ्ची

shirt युतकम्, निचोल

shoe (s) पादत्राणम्, उपानत् (द्वि.व. पादत्राणे, उपानहौ, पादरक्षौ)

shoe lace पादरक्षासूत्रम्

shoe-brush उपानत्कूर्चः

shoemaker चर्मकारः

shoot अङ्कुरः, प्ररोहः, किसलयः

shop keeper आपणिकः

shop आपणः, पणः

Shop-keeper – आपणिकः (शुक्रनीति २.२०१) (शुक्रनीति २.२०३)

shopping क्रयणम्

shopping centre विपणनकेंद्रम्

short hand आशु-शीघ्र-लिपिः

shorts ऊरुवस्त्रं, -चेलं

shovel खनित्रम्, अभ्रिः, कुद्दालः

show room प्रदर्शकक्षः

shower (bathroom) धारासंपातः, यन्त्रधारा

shower-bath शीकरस्नानं

shower-bath fitting शीकरस्नान-नलिका

sickle लवित्रं, दात्रं

Side-door – आणिद्वारम् (अर्थ. २.३.२७)

sieve चालनी, तितउः

sign चिह्नम्

sign board संकेतपट्टः

sign of 'greater than' (>) ज्यायश्चिह्नम्

sign of 'less than' (<) कनीयश्चिह्नम्

sign of addition (+) योगचिह्नम्

sign of difference अन्तरचिह्नम्

sign of division हरणचिह्नम्/विभाजनचिह्नम्

sign of equality (=) समचिह्नम्, समताचिह्नम्

sign of multiplication (x) गुणनचिह्नम्

sign of since of because यताश्चिह्नम्

sign of subtraction (-) वियोगचिह्नम्

sign of therefore अतश्चिह्नम्

sign of zodiac राशिचिह्नम्

signal संकेतः, संकेतकः

signature हस्ताक्षरम्, स्वाक्षरी

signboard संकेतपट्टः

silk कौशेयम्, कौशं, दुकूलम्, क्षौमम्, कीटसूत्रं

silkworm कोशकृमिः

singles match एकलम् (साम्मुख्यम्)

size of photograph भालेखमानं

sketch रेखाचित्रम्, आरूपम्

sketch pen आलेखनी

skirt घर्घरी, लघुचोलः

slaughter-house शूना

sleep mode –n निद्रावस्था

sleeper शायिका

sleeper class शायिकाश्रेणी

sleeper coach (sleeping car)   शयनयानम्

sleeve पिप्पलः, बाहा

slide show सृपदर्शनम्

slide अवसर्पति (क्रि.), अवसर्पिणी, सृपः

slim तनुगात्रः, तनुगात्री

smallpox मसूरिका, मसूरी, शीतलारोगः, शीतला

smart card –n स्मार्तपत्रम्, अभिज्ञपत्रकम्

sms संक्षिप्तसंदेशसेवा

soap फेनकः, स्वफेनः, फेनलः

soap-bar स्वफेनदंडः

sock (s) पादच्छदः, पादवस्त्रम्, पादकोशः, पादचोलकम्

soda water विक्षारजलं

soda विक्षारः

sofa प्रतल्पः

soft copy –n अङ्कीयप्रतिकृतिः, अङ्कीयरूपम्

soft return –n ईषत्पङ्क्तिच्छेदः, ईषन्निवर्तनम्

softball मृदुकन्दुकः

software compatibility –n तन्त्रांशसङ्गतता, तन्त्रांशनुरूपता

software development life cycle (sdlc) –n तन्त्रांशनिर्माणजीवितचक्रम् (तन्त्रांशचक्रम्), तन्त्रांशनिर्माणजीवनचक्रम् (तन्त्रांशचक्रम्)

software engineering –n तन्त्रांशभियन्त्रणम्, तन्त्रांशविधानशास्त्रम्

software license –n तन्त्रांशाज्ञापत्रम्

software –n तन्त्रांशः

software package –n तन्त्रांशसम्पुटः

software piracy –n तन्त्रांशचौर्यम्

software suite –n तन्त्रांशसमुच्चयम्

software tool –n तन्त्रांशसाधनम्

solar cooker सौरपक्त्रम्

solo एकलगानम्

sort key –n अनुन्यासकीलम्, विन्यासकीलम्

sort –n अनुन्यासः, विन्यासः sort –v अनु+न्यस् –उ (अनुन्यस्यति) वि+न्यस् –उ (विन्यस्यति)

sort order –n अनुन्यासक्रमः, विन्यासक्रमः

source –n आकरः, प्रभवः, स्रोतः

sound-record ध्वनिमुद्रिका

sound-recording ध्वनि-लेखनं

soup सूपः

source code –n विधिलेखः

sow सू(शू)करी, वाराही

space-bar अंतर(ण)दंडः

spade खनित्रम्, अवदारणं

spam –n फल्गुसन्देशाः

sparrow चटकः, चटका

spectacles उपनेत्रम्

spectrum (phys.) रङ्गावलिः

spice उपस्करः, वेसवारः

spider ऊर्णनाभः, ऊर्णायुः, तन्तुनाभः, लूता

spinach पालक पार्लंक्यम् (r) पालङ्गम् (u) पालङ्कः, पालंकी f, दीर्घशिम्बम्

spindle तर्कुः, तर्कुटी

spiral bandage अनुवेल्लितबंधः

spiral binding सर्पिलग्रथनं

spiral model –n आवर्तनमूलकप्रतिमानम्

spiral आवर्ती, अलकाकारः

spirit प्रासवः, भावः, आत्मा

Spittle - ष्ठीविका (अर्थ. ३.१९.२)

spittoon ष्ठीवधानी

split bar –n भेदकशलाका

spoon चमसः, दर्वी

Spy – चारः (अर्थ. १.१२.२३)

squad दलः, पथकः (पथ् 1 प. गतौ)

square चतुष्पथः, श्रृंगाटकम्

square (math., sq.) वर्गः

squirrel चमरपुच्छः

Stage artist – रङ्गोपजीविन् (पुं) (अर्थ. २.२७.२८)

stainless steel अकलुष-वज्रायसम्

stamp (office) मुद्रांकः

stamp (postage) प्रेषमुद्रांकः

stamp duty मुद्रांकशुल्कं

stamp pad मुद्रांकतल्पः

stamp मुद्राङ्कः, मूल्याङ्कः

stapler नहित्रम्

station स्थात्रम्, स्थानकम्, केंद्रम्

statue प्रतिमा, मूर्तिः

status bar –n स्थितिशलाका

steamer वाष्पपोतः, वाष्पनौः

steering wheel अरित्र-चक्रम्, कर्णचक्रं

stenographer आशु-शीघ्र-लिपिकः

stenography आशुलिपिः

steno-typist आशुटंककः

stitch टंकः

stool पीठम्, पीठकम्

Store house – भाण्डागारः (अर्थ. २.४.१४)

stored procedure –n सम्भृतः उपविधिः, सङ्गृहीतः उपविधिः

Store-keeper – निधायकः (अर्थ. २.८.२२)

stove चुल्ली, अश्मन्तम्

strawberry तृणबदरी

street वीथिः, मार्गः

street lamp मार्गदीपः

stretcher तनिः

stretcher-bearer तनिवाहः, -कः

studio कलाशाला, चलचित्रनिर्माणी

submarine जलान्तर्गा, जलगाहा

submenu –n उपसूचिः

sugar शर्करा

sugar-candy सिताखण्डः, शर्करजा, खण्डशर्करा

sugarcane इक्षुः

suitcase वस्त्रधानी, यानपेटिका

sum योगफलम्

sunflower सशस्या, सूर्यकमलम्

sunstroke आतपाघातः

Superintendent of mines – आकराध्यक्षः (अर्थ. २.१२.१)

supervision पर्यवेक्षणम्

supervisor पर्यवेक्षकः

supper सायमाशः, रात्रिभोजनम्, नक्ताशः

surfing –n सञ्चरणम्

surge –n उद्गमः

surgeon शल्यकारः, शल्यचिकित्सकः, शल्यज्ञः

surgery शल्यचिकित्सा

surgical instruments शल्ययंत्राणि

surgical stores शल्ययंत्र-कोष्ठः

surgical treatment शल्योपचारः

surname उप-कुल-नाम(न्)

sweat स्वेदः

sweater स्वेदित्रम्, स्वेदनकम्, स्वेदकम्, ऊर्णोरस्कं, स्वेदकः

sweeper   सम्मार्जकः

Sweeper – मार्जकः (अर्थ. २.२.२)

swimming costume तरणवेषः

swimming pool तरणकुण्डम्, सन्तरणी

swimming race   तरणचर्या, तरणिका

swine (hog) सूकरः

swing   दोला

swing, cradle प्रेंखा

switch (elec.) पिञ्जः, संवियुत्कम्, विद्युतकुञ्जिका,

switch board संवियुत्फलकम्, संवियुक्फलकं

switchover   प्रत्यावर्तनम्

symphony स्वरैक्यम्

symposium   परिसंवादम्

synchronize –v समाकल –उ (समाकलयति), युगपत् वृतु णिच् –उ (युगपद्वर्तयति)

synchronous –adj समाकलित, समकालिक, समसामयिक, यौगपद्य

synchronous communication –n समाकलितसञ्चारः, समकालिकसञ्चारः

syndicate अभिषद् (स्त्री.)

synopsis रूपरेखा, विषय-संक्षेपः, सार-संक्षेपः

syntax error –n क्रमभङ्गः, वाक्यदोषः

syntax –n शब्दानुक्रमः, शब्दानुशासनम्, पदक्रमनियमाः

synthetic संश्लिष्टः

syringe उद्गारिका, शृङ्गकम्, शृंगं, विषूचिका, सेचकम्

tab key –n प्लवनकीलम्

tabla ऊर्ध्वकः

table उत्पीठिका, पटलम्, फलकम्, पीठिका, सारणी, तालिका

table clock फलकाघटियन्त्रम्

table cloth पटलच्छदः

table lamp पटलदीपः

table locking –n पीठिकानिग्रहः, पीठिकातालनम्

table of contents विषय-सूची

table tennis पटललानम्, पटलानम्

tablet गुटिका, चक्रिका, वटी, वटिका

tabulating bar सारणशलाका, -दंड

tabulating key सारणकुञ्ची

tag –n चिह्नम्, अङ्कनम्, नस्या, शिञ्जनी

tailor सूचिकः, सौचिकः

Tailor – सौचिकः (शुक्रनीति २.२००)

talcum powder सुवासकम्

tamarind चिंचा, अ(आ)म्लिका

tame cock गृह-कुक्कुटः

tame parrot गृहशुकः

tame pigeon गृहकपोतः

tape दीर्घपट्टः,-बंधनीः

tar सर्ज्जरसः, अरालः

tariff प्रशुल्कम्, शुल्कसूची

taskbar –n कार्यशलाका

taxi भाटकयानम्

tea चायः (चाय् उ. 1 पूजानिशामनयोः)

tea plant चायप्ररोहः

tea-packet चायपुटिका, -पुटकः

tea-party चाय- पान- पंक्तिः

teapot चायपात्रम्

tea-stall चायस्थालं

tea-table चायपटलकं, चायपीठं

technical support –n तान्त्रिकसाहाय्यम्, तन्त्रविषयकसाहाय्यम्

technical तकनीकी

technician तकनीकविद्, प्रविधिज्ञः

technique तकनीक, प्रविधिः

technocrat प्रौद्योगविद्

technological प्रौद्योगिकः

technological innovation –n तान्त्रिकनवोन्मेषः, तान्त्रिकनवकल्पना, तान्त्रिकनवाचारः

technologist प्रौद्येगिकीविद्

technology –n प्रौद्योगिकी, तन्त्रज्ञानम्, तन्त्रशास्त्रम्

telebanking दूर-बैंकिंग

telecommunication दूरसञ्चारः

telecommunication engineering दूरसंचार-आभियान्त्रिकी

teleconferencing दूर-संलापः

telematics –n सङ्गसञ्चारम् (सङ्कणकं तथा दूरसञ्चारम् इत्यनयोः समाहारः)

telephone दूरभाषः, दूरवाणी

telephone exchange दूरभाषकेन्द्रम्, दूरभाषविनिमयः

telephone line दूरभाष-पथः

telephone service दूरभाषसेवा

telephone wire दूरभाषतंतुः

teleprinter दूरमुद्रकः

telescope दूरेक्षः

telescopic stand दूरेक्षपीठं, -आधानं

television दूरदर्शनम्

tennis (game) आंत्रा (आंत्र + ण), लानम्

tennis match लानिका

tennis player लानकः, लानिका

tennis-court अजिरं

tent पटमण्डपः, पटगृहम्, केणिका, श्रोणिका, मलनः

tera –n महासरोजम्

terabyte (tb) –n महसरोजाष्टकानि (महाष्टकम्)

termite कणिका, वल्मकीटाः

terrace आलिन्दः, प्रघाणः

terror आतङ्कः, त्रासः, संत्रासः

terrorism आतङ्कवादः, त्रासनवादः

terrorist आतङ्कवादिन्, त्रासनवादी (इन्)

text book पाठ्यपुस्तकम्

text editor –n पाठ्यसम्पादकम्, शब्दसम्पादकम्, सम्पादकम्, लेखकम्, लेखनविधिः

text file –n पाठ्यसञ्चिका

text interface –n पाठ्यमाध्यमम्

text –n पाठ्यम्

textile वस्त्रम्, वसनम्

textile mill वस्त्रनिर्माणी

thatch तृणच्छदिः, छदिः

theatre नाट्यमन्दिरम्, नाट्यशाला, रंगशाला

thermometer तापमापी, तापमापकः, उष्णतामापकः

thesis शोधप्रबन्धः

third-generation computer –n तृतीयवंशश्रेणिकम् सङ्गणकम्, तृतीयवंशस्तरीयम् सङ्गणकम्

thread –n सूत्रम्,तन्तुः, डोरः

thread-bundle सूत्रगुंठः, -पिंडः, सूत्रकूर्चः

three-tier त्रिकनिःश्रेणी

thunder मेघगर्जनम्

thyroid gland गलग्रंथिः

ticket चिटिका, प्रवेशपत्रम्, यात्रापत्रम्, शुल्कपत्रं

ticket checker चिटिकापरीक्षकः

ticket collector चिटिकासंग्राहकः, पत्रग्राहः

ticket counter चिटिकापटलम्

ticket window, booking office शुल्कालय

tiles खर्परी

timber दारु, काष्ठं

timber market काष्ठ-, (दारु)विपणी

time limit समयसीमा

time out –n कालात्ययः, कालावसानम्

time table समयसारणी, वेलापत्रकं

timed backup –n कालबद्धप्रतिकृतिः

tip (to a servant) तोषकम्

tissue ऊतिपत्रं, -चैरं

title शीर्षकम्, उपाधिः

title bar –n शीर्षकशलाका

title page मुखपृष्ठं, नामपत्रं

To hire (v) – निर्विश् (अर्थ. ७.४.२१)

toaster भर्जनयन्त्रम्

tobacco कलञ्जः, तमाखुः, तमालम्

toffee मिष्टिका

toggle key –n वैभाषिककीलः

toilet प्रसाधनम्, शौचालयः

toilet brush प्रसाधनकूर्चः

token –n स्तोकम्

toll tax पथकरः

tomato ताम्रतरम्, रागालु (रघु.), रक्तवृन्ताकम्, वार्ताकी f भिदुर, - वंगं, भेदुरं

toner –n मसिः, मसिचूर्णम्

tongs कङ्कमुखम्, संदंशः, चंचूकम्

tool set उपकरण-कुलकम्

tool उपकरणम्

toolbar-n साधनशालाका

toolbox –n साधनपेटिका, उपकरण-समुद्गः

tooth brush दन्तकूर्चम्

tooth paste दन्तक्षोदः, रदफेनः, दन्तफेनः, -लेपः

tooth powder दन्तशाणः

tooth-pick दंताल्लेखनी

topaz पीताश्मन्, पुष्परागः

torch करदीपः, दीपिका, यन्त्रवर्ती

toss उत्क्षेपणम्, प्रेंखनम्

touch-screen –n स्पार्शपटलम्, स्पर्शवेदिपटलम्, स्पर्शग्राहिपटलम्

touch-sensitive display –n स्पर्शसंवेदिदर्शकम्

towel प्रोञ्छः, गात्रमार्जनी,

toy क्रीडनकम्

track रेलमार्गः, रेखामार्गः, पदचिह्नम्

tractor कर्षित्रम्, कर्षकरथः

trademark –n व्यापारमुद्रा, उद्यमाङ्कः

traffic book यातायातपंजीका

traffic control यातायात-नियन्त्रणम्, गमामगनियंत्रणं

traffic lights यातायात-प्रकाशः, -दीपाः

traffic –n यातायातम्, सम्मर्दः, गमागमः

traffic police यातायात-आरक्षकः

traffic rules यातायातनियमाः

traffic sign यातायात-चिह्नम्

trailer अनुयानम्, अनुचित्रम्

train रैलम्, संयानम्, धूमशकटम्, रेलयानम्

train (electric) विद्युच्छकटम्

transaction –n विनिमयव्यवहारः, संव्यवहारः, व्यापारः

transaction processing system (tps) –n व्यापारसंसाधनसंविधा (व्यासंविधा)

Trap – अवपातनम् (अर्थ. १२.५.८)

trauma centre अभिघातकेंद्रम्

tray धानी, स्थालम्, द्रोणी, शरावः, आधानिका

Tray – पत्रकम् (अर्थ. २.१५.६२)

Treasure-house – कोशगृहः (अर्थ. २.५.१)

Trench - कुल्या (अर्थ. २.३.३३)

trench खातम्, खातिः, परिखा

tribe जनजातिः,आदिमजातिः

tribunal अधिकरणम्, न्यायाधिकरणम्

trigger – प्रवर्त्यम्

trolly हस्तवाहनम्, हस्तवाह्ययानम्

trophy वैजयंती, विजयचिह्नं

trouser pant कटिवस्त्रम्, पादांशुकम्, उरुकम्, कञ्चुकम्, पदीनम्

truck उद्वाही(इन्), भारवाहकम् (न.), भाण्डयानम्

trumpet तूरी

trust (improvement) प्रन्यासः (सुधारः)

trust money न्यास-धनम्

trust property न्यास-संपत्तिः

trust न्यासः, विश्वासः

trustee न्यासी(इन्), प्रन्यासी (इन्), न्यासधारिन्, विश्वस्तः

tube light दण्डदीपः, यष्टिदीपः, नलदीपः

tube well नलकूपः

tube नालः, नलिका

tuberculosis, t.b. क्षयः, क्षयरोगः, यक्ष्मा(-मन्), राजयक्ष्मा(न्)

tumbler चषकः / कम्

tunnel सुरङ्गः

turban उष्णीषः, शिरोवेष्टनम्

turnip शिखामूलम्

turret प्रासाद- शृंगं, - शिखरं, -रः, कपिशीर्षिका

Tuvar dal (A kind of pulse) – तुवरी (अर्थ. १४.३.६४)

two-tier द्विकनिःश्रेणी

type- correction (टंक)विशोधनं

type टंकः, किलः, प्रकारः

typewriter टङ्कित्रम्, टङ्कनयन्त्रम् ,मुद्रलिखः

typewriting

typing टंकणम्, उट्टङ्कनम्, मुद्रलेखनं

typist टंककः, उटङ्ककः, मुद्रलेखकः

tyre नेमिः, पविः, चक्रम्

tyretube अन्तर्नेमिः, - पविः

udder ऊधः

ulcer व्रणः, नाडीव्रणः

umbrella छत्रम्, आतपत्रम्

umpire निर्णायकः, अधिनिर्णायकः, क्रीडानिर्णायकः

unauthorised access –n अनधिकृताभिगमः

under ground भूमिगतः

under score –n अधोरेखा, नतरेखा

under-bridge अधःसेतुः

underground railway भूमिगतरेलम्

underground tank भूमिगतटंका

underground way भूमिगतमार्गः

underlined रेखांकितः

undersigned अधोहस्ताक्षरी, -कर्ता

underwear अन्तर्वस्त्रम्, अन्तरीयम्

undo –v अपा+कृ –उ (अपाकरोति)

unemployed अकरः

unemployment वृत्तिहीनता

unicode –n सार्वकूटः (सार्वत्रिकाक्षरकूटः), सर्वाक्षरकूटः

unified modeling language (uml) –n सङ्घटितप्रतिमानवर्णनभाषा ('सम्प्रतिभाषा')

uniform *n.* गणवेशः, समवस्त्रम्

uniform resource locator (url) –n समानविभवसङ्केतः (समानसङ्केतः), सार्वत्रिकबिभवसङ्केतः (सार्वसङ्केतः), व्यापाकविभवसङ्केतः (व्यासङ्केतः)

uninstall –n निष्कासनम्

uninterrupted power source अबाधविद्युतस्रोतः

uninterrupted power supply (ups) अबाधविद्युतआपूर्तिः, अविरत/अविच्छेद्यः विद्युत्स्रोतः (अविस्रोतः), अवितर/अविच्छेद्य ऊर्जस्रोतः (अविस्रोतः)

university विश्वविद्यालयः, विद्यापीठं

Unrefined sugar – मत्स्यण्डिका (अर्थ. २.१२.६)

update –v परि+वृतु णिच् –उ (परिवर्तयति), नवी+कृ –उ (नवीकरोति/कुरुते) update –n नवीकरणम्

upload –n उपारोपणम्

urinary stone मूत्राष्मरी

user acceptance testing –n उपयोक्तृस्वीकारपरीक्षा

user group –n उपयोक्तृगणः

user id –n उपयोक्त्राभिधानम् ('उपाभिधानम्')

user interface (ui) –n उपयोक्तृमाध्यमम् ('उपमा')

user –n उपभोक्ता

user-defined –adj उपयोक्तृनिरूपित –त्रि

user-friendly –adj उपयोक्त्रानुकूल –त्रि, प्रयोक्ता-अनुकूल -त्रि

vacancy रिक्तस्थानम्, रिक्तिः

vacant रिक्तः

vacation प्रावकाशः, दीर्घावकाशः

vaccination रोगनिरोधनम्, रोगप्रतिबन्धः

vaccine –n (सङ्क्रम) निवारकम्, मसूरीलसः, रक्षाणुलसः

vaccum cleaner निर्वातशोधकः

vaccum pump शून्यकोदञ्चः

van यानम्, वाहनम्

Varandah (बरामदा) - वानलटी (अर्थ. ३.८.१९)

vaseline मृत्स्नेहः (short for मृत्तैलस्नेहः)

Vegetable garden - षण्डः (अर्थ. २.६.५)

vegetable market शाकविपणी

vegetable शाकम्

vegetarian शाकाहारी (वि., पु.), शाकाहारिणी (स्त्री.)

vehicle यानम्, वाहनम्

velvet मृदुकम्

vendor विक्रेता

venue स्थानम्

vertical लम्बरेखा

veterinary पशुचिकित्सा

veto प्रतिषेध-रोध-अधिकारः

vibration कम्पनम्

video cassette चित्रमुद्रिका

video conferencing दृश्यदूरसंलापः

video technology दृश्यप्रौद्योगिकी

videoconference –n दृश्यपरिषद् –स्त्री

Village headman – ग्रामिकः (मनु.७.११६, महाभारत शान्तिपर्व ८७.४)

vine द्राक्षा

vine of grapes (currants) मृद्वीका

violin बाहुलीना

virus विषाणुः, विषरसः

visa प्रवेशानुज्ञा, प्रवेशानुमतिः

visit-book अभ्यागमपुस्तकं

visiting card परिचयपत्रम्

visiting professors अभ्यागत-आचार्यः

visitors' gallery दर्शकदीर्घा

vocational training व्यावसायिकप्रशिक्षणम्

voice mail –n ध्वनिसन्देशः, श्रव्यसन्देशः

volunteer स्वयंसेवकः, स्यंसेविका

vulture गृध्रः

wafer –n तनुवृत्तकम्

Wage – निर्वेशः (अर्थ. ४.६.२)

Waiter - आरालिकः (अर्थ. १.१२.९)

waiter परिवेषकः

waiting list   प्रतीक्षा-सूची

waiting room प्रतीक्षालयः

walk in interview   प्रवेशसाक्षात्कारः

wall clock भित्तिघटियन्त्रम्

wall lamp भित्तिदीपः

walnut अक्षोटः

ward boy वाटभृत्यः

ward   पाल्यः (पु.), पाल्या (स्त्री.), वाटं, विभागः

wardrobe   वस्त्र

wardrobe   वस्त्रकोष्ठः, -कोष्ठिका, -धायः, चैलधानी

Ware house – पण्यगृहम् (अर्थ. २.५.१)

Warehouse – पण्यगृहम् (अर्थ. २.५.१)

warranty अध्याभूतिः, आश्वस्तिः

wash basin धावनपात्री, क्षालनकुण्डम्, क्षालनद्रोणिका

Washer man – रजकः (अर्थ. १.२१.१३)

washing machine धावित्रम्, क्षालनयन्त्रम्

washing soap धावनफेनलः

watch man प्रहरी(-इन्), प्रहरकः

Watch-tower – अट्टालकः (अर्थ. २.३.१०)

water bottle जलकूपी

water cooler जलप्रशीतकम्

water proof coat वर्षात्रम्

water supply जलापूर्तिः

water tulip मालती

waterfall जलप्रपातः, प्रपातः

waterlifter जलोत्थापकम्

waterlily कुमुदम्

watermelon कालिन्दकम्, खर्बुजम्

waterproof जलसहः, जलनिरोधकः

waterpump जलोदञ्चः

weaver तन्तुवायः

weaver bird चटकः

weaving वयनं, तन्तुवायकर्मन्

weaving mill वयनगिरणी

web browser–n जालसञ्चारकम्, जालगवेषकम्, जालपथकम्, जालमार्गकम्

web hosting –n जालोद्वहनम्

web –n जालम्

web page –n जालपृष्ठम्

web portal –n जालप्रवेशः

web server –n जालवितरकम्

web surfing –n जालसञ्चारः

web-based training (wbt) –n जालाधारितप्रशिक्षणम् (‘जालशिक्षणम्’), जालद्वाराप्रशिक्षणम् (‘जालशिक्षणम्’)

webcam –n जालचित्रकम्, जालप्रतिमानकम्

webcasting –n जालप्रसारणम्

weblog –n जालवृत्तम्

website–n जालदेशः, जालस्थलम्

weighing machine तुलायंत्रं

weight भारः, वट्टकः, वजनं (वज् 1 प. गतौ)

weight lifting भारोत्तोलनम्

weight measurement भारमानं

welder सन्धाता (-तृ)

welding tools संधानयंत्राणि

whale तिमिः, तिमिङ्गिलः

wheat गोधूमः, प्रवटः

wheat insect शुंडः (शुण्ड् 1 प. to destroy)

wheel चक्रम् (न.)

whirl pool आवर्त्तः

whisky धान्विरा

whistle शीश्कारः, शीष्कारिका

whitewash सुधालेपः

wholesale dealer स्तोम(क)व्यापारी(इन्)

wicket त्रिदंडः

wide area network (wan) –n विस्तृतप्रदेशजालम् ('विप्रजा')

wide area network (wan) –n विस्तृतप्रदेशजालम् ('विप्रजा')

wide ball विकंदुकः

wig कृत्रिमकेशाः, कृत्रिमकेशरचना

Will (Property) – रिक्थपत्रम्

window –n गवाक्षम्, चित्रायणम्

window screen वातायनपटः

window वातायनम्, गवाक्षः, खडक्किका

window-curtain वातायनपटः, -झल्लिका

wine द्राक्षिरा, सुरा, मद्यम्, मदिरा

wine shop मद्यापणः

wine-seller मद्यापणिकः

wire (iron) तारः, तन्तुः, तन्त्री, वृत्ततन्त्री

wireless वितंत्रीवार्ता

wireless communication –n वितन्तुसञ्चारः, तन्तुरहितसञ्चारः, तन्तुहीनसञ्चारः

wireless lan –n वितन्तुस्थानजा (वितन्तुस्थानीयजालम्)

wireless operator वितारप्रचालकः

wireless phone वितन्तुभाषः

wireless set वितंतुसंयोगः

wireless station वितंतु(संदेश)स्थानकं

wirelessmessage (aerogram) वितंतुसंदेशः

wire-netting पाशः,-बंधः

woodcutter कुठारिकः

woolen blanket कंबलः, रल्लकः, ऊर्णायुः

woolen cloth औंर्णपटः, ऊर्णापटः

woolen scarf उत्तरीयम्

word processor –n शब्दसंसाधकम्

word wrap –n पदावेष्टनम्

workshop (शैक्षिक) कार्यशाला, कर्मशाला

world wide web (www) –n विश्वव्यापिजालम् (विव्यजा)

worm कृमिः

wrapper वेष्टः, आवरणम्, प्रच्छदपटः, कोशः, खोलः

wrapping paper आच्छादनपत्रं

wrestler मल्लः, मल्लयोद्धा

wrestling मल्लयुद्धम्, मल्लविद्या

wrestling pit मल्लभूमिः, अक्षवाटः, आखाटः (आशस्य खनित्रस्य आखाडा, अटा भ्रमणं यत्र)

wrinkle वलिः, वली

wrist मणिबन्धः

wristlet कंकणं

xerox copy छायाकृतिः

x-ray क्ष-रश्मिः, क्ष-किरणः

yak चमरः

yam रक्तालुकम्, काष्ठालुकम्

yawning जृंभा

year book वार्षिकी

yeast किण्वः

yell चीत्कारः

yoke युगः,-गं

zebra वनगर्दभः, रासभः

zigzag वक्रः, जिह्मः

zip file –n संवृतसञ्चिका, सङ्कुचितसञ्चिका

zip –v सम्+वृञ् –उ (संवृणोति/संवृणुतो), सम्+कुच –प (सङ्कुचति)

zoological garden प्राणि-उद्यानम्

zoological park (=zoo) प्रणि-उपवनम्

zoological survey प्राणि-सर्वेक्षणम्

zoologist प्राणितत्त्वज्ञः

zoology प्राणिविज्ञानम्, प्राणिशास्त्रम्

zoom in –n उपसर्पणम्, zoom out –n अपसर्पणम्

zoom –n सर्पकम्

ककड़ी ridged cucumber चिचिंडः

कचौड़ी kachauri चचरिका

कुर्ता kurta चोलः

कुलथी kulthi' कुलित्थः

खाजा khaja मधुशीर्यकम्

खिचडी khichdi कुसरा (मनिअर)

चटनी sauce तिक्तिका

जलेबी jaleb कुण्डलिनी, जलवल्लिका

ज्वार jowar यावनालः (ए.व) यावनालाः

टिंडसा tinda तिंडिशः

तरोई ridge gourd कोशातकी (r)

तानपूरा tanpura तुम्बरम् (नर.) = तानपूरः (शर्मा) (p) तुम्बुरवाद्यम्

तुअर tur', 'tuar', pigeon pea तुवरी f, आढकी f

तोरई towel gourd, ridge gourd घोषातकी f

पकौडा स्निग्धपिष्टकम्

पखावज pakhawaj पक्षवाद्यम्

पटवारी पट्टवर्यः

पलंग पल्यंकः, पर्यंकः

पापड़ पर्पटम्

पायजामा pyjama पादयामः, पादांशुकम्

पूडी पुरिका

बरामदा varandah वरण्ड, अलिन्दः (u)

बाजरा millet बर्जरी, दुर्जरा

बिंदी jewelled head ललाटिका f

भरनी - भरणी f (भृ 1 उ. भरणे) (भृ. 3 प. धारणे)

भिंडी ladies finger भिण्डा

मण्डी market, bazar मंडनी f (मण्ड् 1 आ. विभाजने) मंडी, गंज

मसूर masur' मसूरः, मसरा f

मैदा maida समीदः (आप्टे)

मोसम्बी mosambi मिष्टनिंबूकः

रसगुल्ला rasgolla रसगोलकम्

राजगिरा rajgirah' राजगिरः

रिक्शा rickshaw रिक्षः, वह्यम्, नरयानं

लङ्गोट langot कच्छम् (u) कच्छः, लङ्गोतः (कुल.)

लोलिपोप lolypop लालापकः

शहनाई sahnai खनमयी (u) सानेयी

संतूर santur शततन्त्री

सांभर sambar क्वतिकतम्, क्वथि, आम्लसूपः

सूजी sujee चरुः

सूतली sutali शणसूत्रं, सूत्रिणी f

हुंडी hundi हुंडी (हुण्ड आ. सं-घाते वरणे, हरण इत्येके)